

STATSKONTORETS
OCH
KAMMARRÄTTENS
UNDERDÅNIGA UTLÅTANDE

ÖFVER

SÄRSKILDE KOMITERADES

DEN 21 JUNI 1881

AFGIFNA

FÖRSLAG TILL FORMULÄR OCH FÖRESKRIFTER FÖR
LÄNSRÄKENSKAPERNAS TIDIGARE AFSLUTANDE.

STOCKHOLM
ISAAC MARCUS' BOKTR.-AKTIEBOLAG.
1884.

Till Konungen!

Genom nådig remiss den 16 december 1881 hafva statskontoret och kammarrätten fått sig anbefaldt att, efter vederbörandes hörande, gemensamt afgifva underdånigt utlåtande öfver ett af särskilda komiterade, på uppdrag af statsrådet och chefen för finansdepartementet, den 21 juni 1881 afgifvet utlåtande

med förslag till formulär och föreskrifter för länsräkenskapernas tidigare afslutande; och efter det Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande i samtliga länen i riket och öfverståthållareembetet med infordrade underdåniga yttranden inkommit, få statskontoret och kammarrätten nu underdånigt anföra följande:

Enligt omförmälda, komiterade meddelade uppdrag skulle det åligga dem att utarbета förslag till de formulär och öfriga föreskrifter, som ansågos erforderliga för länsräkenskapernas anordnande på ett sätt, som möjliggjorde deras afslutande och insändande till granskning så tidigt, att riksbokslutet kunde senast inom nio månader efter räkenskapsårets slut varda affattadt, och detta såväl under förutsättning att, i öfverensstämmelse med Riksdagens uti underdånig skrifvelse den 10 maj 1871 gjorda framställning, föreskrift skulle varda meddelad om uppbördsredogörelsernas afslutande med kalenderår, utan redovisning för resultatet af de efter utgången af kalenderåret inträffande uppbördsstämmorna, som ock särskildt under antagande att, i motsats härtill, enligt ett af kammarkollegium, statskontoret och kammarrätten uti gemensamt underdånigt utlåtande af den 12 december 1878 väckt och af sistnämnda båda embetsverk uti underdånigt utlåtande den 24 maj 1879 närmare utveckladt förslag, beslut skulle fattas om samtliga allmänna räkenskapers och således jemväl landtränterispecialräkningarnes m. fl. nu kalenderår omfattande redogörelsens afslutande å en med det nuvarande uppbördsårets utgång och fögderispecialräkenskapernas afslutning mera sammanfallande tidpunkt.

Uti det afgifna utlåtandet hafva komiterade redogjort för syftmålet med Riksdagens i ofvanomförmälda underdåniga skrifvelse gjorda framställning och för innehållet af embetsverkens underdåniga utlåtanden och derefter vidare förmält, hurusom någon fullt bestämd tid för afslutning af allmänna räkenskaper, i händelse dessa skulle komma att omfatta ett annorlunda beräknadt år än kalenderåret, icke vore uti det för komiterade utfärdade förordnande angifven, hvarför komiterade, såvidt länsräkenskaperna anginge, tagit frågan härom i öfvervägande, innan formulärlarbetet påbörjats, och dervid funnit statskontorets och kammarrättens förslag, att det nya räkenskapsåret skulle bestämmas till tiden från den 1 juli det ena till och med den 30 juni det påföljande kalenderåret, särdeles väl lämpa sig för redogörelsen af den egentliga uppbörden inom länen och ej heller, hvad nu ifrågavarande räkenskaper anginge, i öfrigt föranleda några svårigheter af betydelse; och hafva komiterade på dessa och i öfrigt anförda skäl funnit sig böra uppställa formulären, efter det senare af de förelagda alternativen, på ett redovisningsår, som slutade med den 30 juni.

För vinnande af fullständig kontroll å uppbördens leverering och för att möjliggöra en tidig räkenskapsgranskning hafva komiterade, jemväl i det fall att, såsom Riksdagen förutsatt, uppbördsräkningarne skulle omfatta kalenderåret utan redogörelse för de efter nämnda års slut infallande uppbördsstämmorna, ansett någon särskild från uppbördsstämmornas afslutande icke allt för aflägsen re-

dovisningstid böra bestämmas, vid hvilken uppbördsmännen hade att afgifva verifierad räkenskap för sin uppbörd. På det att i den då afgifna redovisningen äfven måtte kunna inbegripas en fullständig redogörelse för resterna, syntes tidpunkten för en dylik redogörelse lämpligen kunna förläggas till den 30 juni; och hafva, af denna anledning, uti första alternativet af formulärförslagen specialräkningarne fått sönderfalla uti tvenne halfårsräkningar, hvaraf den ena hufvudsakligen blefve redogörelse för indrifningen af nästförflutna kalenderårets skatter, under det att den andra, utom redogörelsen för sådana af debitering oberoende uppbördsmedel, som under senare halfåret inflöte, förnämligast komme att innehålla uppgift å beloppet af de skatte- och andra uppbördsmedel, som under särskilda titlar för året borde utgå och under påföljande år skulle erläggas samt sålunda till sistnämnda år balanseras. Ett sammandrag för hvarje år af halfårsredogörelserna vore dock af nöden; och har, till undvikande af vidlyftighet i detta afseende, uti formulärförslaget åt den för senare halfåret afgifna räkningen gifvits sådan uppställning, att den, ehuru verifierad allenast i de delar, som innehölle redogörelsen för sagda halfår, likväl omfattade och hänvisade till den räkning, som redan förut blifvit för det första halfåret lemnad.

Såvidt form och uppställningssätt anginge, förekomme i öfrigt ingen egentlig anledning till större skiljaktighet emellan räkenskaperna, vare sig att afslutningen skedde med den 31 december eller med den 30 juni. Deremot ådagalade formulären, så väl det ena som det andra alternativet, att vid deras utarbetande i flera delar afvikelser egt rum från det nu föreskrifna eller brukliga redovisningssättet.

Öfver komiterades ändringsförslag i berörda hänseende äfvensom beträffande de af komiterade för formulärens tillämpning samt för redovisningen och kontrollen i öfrigt föreslagna föreskrifter få kollegierna här nedan afgifva yttrande.

Enligt det komiterade lemnade uppdrag har det äfven tillkommit dem att gemensamt taga i öfvervägande, huruvida någotdera af de upprättade förslagen till länsräkenskapernas uppställning egde företräde framför det andra, samt att deröfver afgifva yttrande.

Vid fullgörande af denna del af deras uppdrag hafva komiterade förmålt, hurusom af räkenskapens uppställningssätt icke kunde erhållas ledning vid denna frågas bedömande, utan att för komiterades omdöme varit bestämmande de omständigheter, som egde omedelbart sammanhang med sjelfva grunderna och förutsättningarne för förslagen, hvilka, fastän till uppställningen temligen lika, i verkligheten dock inneburo stridigheter sins emellan, som, såvidt redogörelsen för de vid kronuppbördsstämorna inflytande medlen anginge, utgjorde rena motsatser eller stodo på gränsen deraf. Då syftet med den förändring, som vore i fråga, måste vara att tidigt vinna kännedom om de förhållanden, som utgjorde föremål för räkenskapsföring och redovisning, berodde detsamma icke ensamt på förminskning af tiden emellan afslutningsdagen och räkenskapens af-

lemnande, utan vore detsamma lika mycket beroende på afståndet emellan den tidpunkt, då de händelser inträffade, som skulle redovisas, och afslutningstiden. Uti den Riksdagens framställning, som låge till grund för förslaget att avsluta uppbördsredogörelserna för länen med kalenderår, hade emellertid detta förhållande förbisetts och endast den ena sidan af saken, nemligen behovet att inskränka tiden emellan afslutningsdagen och räkenskapers aflemnande, blifvit beaktad, men den andra deremot lemnad utan allt afseende, hvaraf följden åter blifvit att, för en jämförelsevis ringa tidsvinst, som kunde beredas genom räkenskapsuppgörelsens påskyndande *efter* den tid, som sattes till gräns för redovisningen, den vida större tidsförlust blefve förgäten, som uppkomme derigenom, att afslutningstiden eller gränsen för redovisningen aflägsnades från den period, hvartill redovisningens föremål vore förlagdt. Huru än länsräkenskapers afslutning vid kalenderårets utgång verkställdes och räkenskapsformen under sådan förutsättning anordnades, vare sig att de skatter, som vid uppbördsstämmorna skulle erläggas, blefve, såsom Riksdagen ifrågasatt, påförda uti räkenskapen för det år, som närmast föreginge det, då uppbörden i verkligheten egde rum, eller — i enlighet med ett vid 1874 års riksdag, i fråga om allmänna bevillningen, framställt nådigt förslag — först uti redogörelsen för det senare året, skedde dock derigenom ingen förändring i afseende på tiden för de *åtgärder*, som genom räkenskapen skulle redovisas, utan det vore blott tiden för redovisningens *afläggande*, som blefve förändrad. Som denna förändring i begge fallen skedde på det sätt, att afslutningsdagen förflyttades vida längre från det egentliga föremålet för redovisningen, nemligen uppbördsstämmorna och hvad dervid förefallit, än som under några omständigheter kunde uppvägas af inskränningen i tiden för sjelfva räkenskapsuppgörelsen, vore det klart, att hvarken genom det ena eller det andra af omförmälda båda sätt att anordna länsräkenskaper någon tidsvinst stode att uppnå, utan att tvärtom tidspilan måste blifva den oundvikliga följden. De föreställningar, som gifvit upphof till förslaget att avsluta länsräkenskaper för kalenderår, samt att, utan all redovisning för resultatet af kronuppbördsstämmorna, i hvarje kalenderårs räkenskaper upptaga men såsom balans till efterföljande året öfverföra räkenskapsårets direkta skatter, härledde sig från det årligen, i den till grund för hela redovisningen af statsmedelsförvaltningen liggande riksstaten, förekommande antagandet, att statsverkets för hvarje år belöpande utgifter skulle bestridas med samma års inkomster, ehuru dessa senare till en ganska väsentlig del först under det påföljande året inflöte. Detta antagande hade ock på senare tider förorsakat icke blott svårigheter vid uppfattningen af rätta förhållandet, då fråga varit om jämförelse emellan beräkningarna och resultatet af statsregleringen, utan jemväl olägenheter uti sjelfva statsförvaltningen, och genom räkenskapsföring, i enlighet med det på afslutning vid kalenderårets utgång grundade första alternativet af formulärförslagen, skulle dessa svårigheter och olägenheter icke blott kvarstå i samma om-

fattning som hittills, utan äfven ökas derigenom, att jemförelsen emellan riksstaten och deremot svarande årsräkenskap blefve ofullständig och otillförlitlig i samma mån som verkliga redovisningen inskränktes, d. v. s. i allt, som berodde på resultatet af uppbördsstämorna och den derpå närmast följande restantieindringen. Om allmän räkningsafslutning med kalenderår skulle införas, måste, enligt hvad komiterade vidare anført, med afseende å sistnämnda omständighet obetingadt företräde tillerkännas ett sådant redovisningssätt, att, enligt den anordning, som vid 1874 års riksdag i fråga om allmänna bevillningen föreslogs, skatterna togos till uppbörd under det år, då de till betalning förföllo, ehuru dervid, såsom vid hvarje räkningsmetod, som vore grundad på afslutning med kalenderår, redovisningens afläggande blefve, hvad uppbörden inom länen anginge, uppskjuten längre än nödigt vore — ett uppskof, som ingalunda förekommes derigenom att, på sätt komiterade till olägenhetens minskande iakttagit, särskild räkning blefve affordrad för redovisande af resultatet utaf uppbördsstämorna, enär frågan här gälde redovisningen inför Riksdagen och jemförelse med den för kalenderår upprättade statsregleringen. Den framställning åter, som låge till grund för det andra alternativet, enligt hvilket räkningsafslutningen skulle ske med utgången af juni månad hvarje år, egde med den vid 1874 års riksdag, ehuru blott partielt, ifrågasatta anordningen, att för hvarje kalenderår skulle såsom uppbörd beräknas de skatter, som vid samma års uppbördsstämmor inflöte, det gemensamma syftet att med sjelfva roten undanröjda de olägenheter, som uppkomme af omförmälda uppställning af riksstaten. Under det att den af Riksdagen uti dess underdåniga skrifvelse af den 10 maj 1871 gjorda framställningen utginge från bibehållandet af den förvillande uppställningen af riksstaten och lade densamma till grund för hela räkningsverket, utgjorde deremot, enligt kollegiernas förslag likasom enligt grunderna för den vid 1874 års riksdag gjorda nådiga framställning om förändring af allmänna bevillningens beräkning i riksstaten, omförmälda af riksstatens uppställning föranledda antagande det hinder, som måste skaffas ur vägen för åstadkommande af en bättre redovisningsmetod. Sättet vore blott något olika, så till vida att enligt kollegiernas förslag räkningsafslutningen förlades till en sådan tidpunkt, att fullständig redovisning för kronouppbörden i länen då kunde ega rum, utan att öfverflödig tidsutdrägt dervid medgåfves, då deremot afslutning först med kalenderårets utgång för denna del af redovisningen, på sätt komiterade visat, innebure ett obehöfligt och otillbörligt uppskof.

Under åberopande af hvad komiterade sålunda andragit och med förmålan, att af det sätt, hvarpå finansförvaltningen inom åtskilliga andra länder vore ordnad, framginge, det kalenderårets slut ingalunda med någon nödvändighet behöfde vara utgångspunkten för räkningsverkets ordnande, utan att hvarje annan tid kunde med lika fördel användas, om särskilda omständigheter dertill gånge anledning, hafva komiterade uttalat den åsigt, att det enligt förutsätt-

ningarne uti Riksdagens underdåniga skrifvelse af den 10 maj 1871 upprättade första alternativet af förslagen till räkenskapsformulär för länen icke borde komma till någon tillämpning, men att deremot alla åtgärder, som kunde vara egnade att bereda framgång åt förslaget om räkenskapsafslutning för år, beräknadt från början af juli månad det ena till slutet af juni månad det andra kalenderåret, borde vidtagas och det under sådan förutsättning utarbetade andra alternativet af formulärförslagen, sedan därför erforderliga förberedelser egt rum, fastställas att för bokföringen och redovisningen inom länen lända till efter rättelse.

Beträffande först det enligt förutsättningarne uti Riksdagens underdåniga skrifvelse den 10 maj 1871 upprättade första alternativet af förslagen till räkenskapsformulär för länen, få statskontoret och kammarrätten underdånigst erinra, hurusom Riksdagen i omförmälda underdåniga skrifvelse i hufvudsak åberopat de åsikter, som af dess nästföregående år församlade revisorer blifvit i ämnet uttalade, och på grund deraf anhållit, att Eders Kongl. Maj:t täcktes anbefalla samt i de delar, der Riksdagens vidare samverkan erfordrades, föreslå sådana åtgärder, att syftemålet med revisorernes framställning kunde ernås. Enligt revisorernes i Riksdagens skrifvelse återgifna förslag i ämnet hade desse — under antagande att uti räkenskaperna för hvarje år icke intoges andra förhållanden än som under samma år verkligen passerat, och att således icke redogörelse meddelades för uppbörden af landtränor m. m., hvilka först under påföljande år inflöte — ansett, att tiden för räkenskapernas afslutande och insändande till kammarrättens revision kunde betydligt förkortas i förhållande till hvad som hittills varit medgifvet, förslagsvis till 3, högst 4 månader efter kalenderårets utgång, och att derefter revisionen i kammarrätten skulle verkställas och rikshufvudboken, likasom hittills, oberoende af denna granskning, upprättas så tidigt, att samtliga räkenskaperna kunde för statsrevisionen vara att tillgå den 1 oktober, till hvilken tid denna förrättning äfven af andra skäl lämpligen borde framflyttas.

Af lärens uppbördsredogörelser omfatta fögderiernas och städernas specialräkningar uppbördsår, eller tiden från den 1 maj det ena till samma dag det andra året, ehuru desamma så tillvida afslutas med kalenderår, att den intill uppbördsårets slut influtna, men vid kalenderårets utgång icke till ränteriet levererade uppbörden balanseras, hvilken åtgärd vidtagits af den anledning, att specialräkningarne, ehuru redovisande ett kalenderårs skatter ända till uppbördsårets slut, skola jemte ränteriets m. fl. redogörelser, som afslutas med och endast afse kalenderår, till *en* hufvudräkning, landsboken, sammanfattas. Om nu från dessa specialräkningar uteslötes all redovisning för hvad som förefölle under tiden från kalenderårets till uppbördsårets slut, å hvilken tid likväl uppbörds-

stämmorna höllas, samt de dervid ej erlagda skatterna till afkortning befordrades eller för indrifning restfördes, skulle, enligt hvad statskontoret och kammarrätten uti det med anledning af revisorernes omförmälda förslag den 15 december 1870 afgifna underdåniga utlåtande erinrat, derigenom inträffa, att all redovisning för hvad som vid dessa, tvifvelsutan de viktigaste förrättningar under uppbördsåret förekommit intill slutet af då löpande kalenderår saknades, och att sålunda den kontroll, som under nuvarande förhållanden, då vederbörande vore skyldige att den 15 maj hvarje år inför Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande med fullständigt afslutad räkning för sin uppbörd redovisa, inom kort tid vunnes, blefve för en tidrymd af 7 à 8 månader undanskjuten, likasom ock granskningen inom kammarrätten i denna del af uppbördsförvaltningen derigenom skulle i lika lång tid uppehållas. För undvikande af dessa olägenheter hafva visserligen komiterade nu föreslagit dels afgifvande omedelbart efter uppbördsårets slut af summarisk redovisning, sådan som före år 1869 afgifvits, men då på grund af kongl. brefvet den 12 september 1868 afskaffades, och dels att verificerad räkenskap efter utgången af första hälften af hvarje kalenderår skulle uppbördsmanen affordras; men genom dylika bestämmelser undanröjdes emellertid icke den genom förändringen uppkommande olägenhet, att redovisningen för denna del af statsförvaltningen blefve fördröjd, i det att de för kalenderåret belöpande skatterna icke komme att redovisas i samma års räkenskaper, utan först i det påföljande årets, då de inflöte, och att den redovisning inför Riksdagen för statens hela medelsförvaltning, som genom afslutad rikshufvudbok eger rum, skulle inskränkas i allt som beror på resultatet af de för skatternas uppbärande efter kalenderårets utgång hållna uppbördsstämmorna. Då fråga tillika är att tillgodose behovet för Riksdagen att, i och för behandlingen af de till statsregleringen hörande ärenden, så tidigt som möjligt erhålla kännedom om finansförvaltningens slutliga resultat samt beredande af tillfälle till jemförelse mellan den för kalenderåret upprättade statsregleringen och de verkliga statsinkomsterna under samma år, skulle således genom förändringen icke vinnas något i skyndsamhet, utan tvärtom förloras. Dessa och öfriga genom länsräkenskapernas afslutande med kalenderår uppkommande olägenheter äro än vidare belysta såväl af komiterade som uti omförmälda af kammarkollegium, statskontoret och kammarrätten afgifna underdåniga utlåtande den 12 december 1878 och sistnämnda båda embetsverks underdåniga utlåtande den 24 maj 1879, och få kollegierna nu, under återopande deraf, i likhet med Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande i samtliga länen och öfverståthållarembetet, underdånigst hemställa, att Eders Kongl. Maj:t icke måtte godkänna förslaget, att lärens uppbördsräkenskaper skola omfatta kalenderår utan redogörelse för de efter nämnda års slut infallande uppbördsstämmorna.

Det andra alternativet af de utarbetade formulärförslagen, hvilket blifvit stäldt på ett redovisningsår, som slutar med den 30 juni, och hvars användande för bokföringen och redovisningen inom länen förutsätter att afslutningstiden för alla de statens räkenskaper, som böra uti det generella bokslutet ingå, blefve på enahanda sätt bestämdt, har, såsom ofvan nämnts, sin grund i ofvämnda af embetsverken den 12 december 1878 och den 24 maj 1879 afgifna underdåniga yttranden. För det förstberörda utlåtandet var föremålet ett af särskilda komiterade den 13 oktober 1875 afgifvet betänkande och förslag till allmän tjänste- och löneroglering för landsstaten samt till ordnande af uppbörds- och redovisningsväsendet för länen. För att åvägabringa reda i åtskilliga afseenden, som föranledt anmärkningar emot de nuvarande uppbördsräkenskapernas form och uppställning m. m., samt för att tillika åstadkomma ej mindre öfverensstämmelse emellan länsräkenskaperna och öfriga redovisningar för allmänna medel i afseende å afslutningstiden, än ock rättelse af det nu brukliga förfaringsättet vid statsregleringens fastställande, hvarigenom inkomster, afsedda för utgifters bestridande, beräknades vara tillgängliga tidigare än de inflöte, hade dessa komiterade föreslagit, bland annat, att de vid kronouppbördsstämmorna i länen inflytande skatterna skulle i riksstat och räkenskaper upptagas ett år senare än nu egde rum, samt upprättat och framlagt dermed öfverensstämmande formulärförslag. Efter att hafva erinrat, hurusom framställningar i enahanda syfte vid tvenne föregående tillfällen blifvit gjorda samt att frågan både den ena och den andra gången varit föremål för en sorgfällig utredning och pröfning, utan att likväl någon förändring i detta afseende funnits lämplig, yttrade kollegierna vidare, i anledning af detta förslag, att genom detsamma intet väsentligt skulle vinnas med hänsyn till tidigare redovisning, enär sådan komme att inträffa endast i förhållande till räkenskapens benämning, men icke i verkligheten. De för en tidigare redovisning för statsmedelsförvaltningen erforderliga åtgärder finge icke grundas på förändringar uti redogörelserna för kronouppbörden inom fögderier och städer. Kunde man icke genom uppbördsstämmornas utsättande till sådan tid, att redovisningen möjliggjordes vid kalenderårets slut, åvägabringa öfverensstämmelse emellan uppbördsräkenskaperna för länen och statsverkets öfriga räkenskaper, så syntes kollegierna den enda utvägen vara, att dessa senare räkenskaper, hvad afslutningstiden anginge, lämpades efter uppbördsräkenskaperna. För närvarande, då de flesta räkenskaper afslutades med kalenderår samt Riksdagen sammanträdde i början af ett kalenderår för att besluta om statsregleringen för det påföljande, kunde fullständigt afslutade och till ett helt riksbokslut sammandragna räkenskaper öfver statsförvaltningens olika grenar icke framläggas för senare tid än tredje året före det, då Riksdagen sammanträdde, och emellan det år, för hvilket fullständigt bokslut funnes upprättadt, och det, för hvilket stat skulle fastställas, låge alltså en tid af ej mindre än tre år. Genom en tidigare afslutning af landsböckerna och genom öfriga räkenskapers skyndsammare af-

slutning skulle väl låta sig verkställas, att, utan vidare ändring af nu bestående förhållanden, åstadkomma en så stor förkortning af nyss berörda tid, att till riksmötets början eller kort derefter resultatet af statsförvaltningen under det andra året före riksdagens sammanträde blefve känt genom fullständigt bokslut, som kunde till granskning framläggas; men så länge räkenskapernas afslutnings-tid sammanföle med kalenderåret och Riksdagen sammanträdde i början af nämnda år vore all vidare förkortning af den tid, för hvilken fullständiga räkenskaper saknades, omöjlig. Om åter alla räkenskaper blefve afslutade samtidigt med eller kort efter riksdagens slut, t. ex. den 31 maj eller den 30 juni, samt arbetet för deras upprättande i öfrigt anordnades på ett sätt, som främjade erforderlig skyndsamhet, syntes det, enligt hvad kollegierna vidare anförde, icke blifva omöjligt att vid hvarje riksdag framlägga fullständigt afslutade räkenskaper för nästföretgånga räkenskapsår.

Uti det underdåniga utlåtandet den 24 maj 1879 hade statskontoret och kammarrätten att yttra sig i anledning af den underdåniga framställning, som af Riksdagen, enligt hvad omförmäldt är, gjordes i underdåniga skrifvelsen den 10 maj 1871. Dervid anmälde kollegierna till en början, att kollegierna så mycket mindre kunde afgifva något definitivt förslag eller till alla delar fullständigt yttrande i detta vidt omfattande ämne, som sådant förutsatte en närmare bekantskap med statsförvaltningens alla detaljer, än hvad för kollegiernas embetsverksamhet erfordrades eller stode att vinna; hvadan kollegierna hufvudsakligen inskränkte sitt yttrande till några mera allmänna vilkor, hvarunder en tidigare räkenskapsafslutning och deraf beroende tidigare granskning måtte kunna åstadkommas, äfvensom de grunder, hvilka vid redogörelsernas upprättande m. m. syntes böra för sådant ändamål i allmänhet tillämpas. I den del, som närmast anginge länsräkenskaperna, blef af kollegierna framhållet, hurusom det vore gifvet att, om en mera betydande förkortning af den för bokslutet öfver hela rikets finansförvaltning nu bestämda tiden skulle kunna uppnås, en och samma gräns måste fastställas för omfattningen och afslutningen af alla de särskilda redogörelser, som borde uti det generella bokslutet ingå. Vid valet af redovisnings-termin och afslutningstid för räkenskaperna låge, enligt hvad kollegierna vidare anförde, åter förnämligast vikt derpå, att största möjlighet bereddades till undvikande af ouppgjorda balanser, synnerligen af sådana räkenskapsposter, som vid indrifning kunde vara underkastade förändring, samt att vid afslutningstiden resultatet af de till räkenskapsåret hörande förvaltningsåtgärder i allmänhet kunde vara noga bestämdt. Huruvida den ena tidpunkten vore såsom gräns för redovisningen mera eller mindre lämplig än en annan, berodde därför på beskaffenheten och inre anordningen af den förvaltning, för hvilken redogörelse skulle afläggas, och då frågan gälde så väsentligen olikartade verksamhetsområden, som statens och allmänna inrättningars särskilda förvaltningsmyndigheter, vore deraf påtagligt, att någon för alla dessa myndigheters räkenskaper fullt tjenlig gemensam af-

slutningstid svårligen stode att finna. I fråga om riksstatens upprättande och fastställande samt de förberedelser och beräkningar, som för pröfning af dit hörande ärenden fordrades, vore det deremot af mycken vigt, att statsreglerings- och räkenskapsåret blefve, från det nu efter kalenderår brukliga beräkningssättet, ändradt så, att det vidtog någon kortare tid efter slutet af riksdagens årliga sammanträden, hvarmedelst i vida högre grad, än med den nu bestående ordningen för statens beräkning och redovisningens upprättande, vore åtkomliga de fördelar, som med räkenskapernas sammandragande till ett bokslut öfver hela statsförvaltningen förnämligast hade blifvit åsyftade; och af sådan anledning ansågo sig statskontoret och kammarrätten böra för sin del framställa det förslag, att -- derest ej ööfvinnerliga hinder eller, i förhållande till fördelarne, öfvervägande svårigheter, dem kollegierna icke vore i tillfälle att till alla delar förutse eller bedöma, skulle möta -- statsreglerings- och räkenskapsåret för allmänna redogörelser måtte bestämmas till tiden från början af juli månad det ena till slutet af juni månad det andra kalenderåret.

Af en sådan åtgärd, som af kollegierna sålunda ifrågasatts, följde väl, bland annat, att rikshufvudboken, som för närvarande framlades till granskning vid den under senare hälften af hvarje kalenderår sammanträdande statsrevisionen, i stället komme att upprättas och avslutas vid sådan tid, att den kunde blifva för granskning tillgänglig under början af hvarje kalenderår, samt att alltså statsrevisionen torde behöfva förläggas till annan tid af året eller möjligen i öfrigt annorlunda anordnas; men denna omständighet, vare sig att den måste leda till revisionens uppdragande åt någon särskild inom Riksdagen utsedd delegation, som under tiden för Riksdagens sammanträde förrättade granskningen, på sätt som af enskild motionär vid 1869 års riksdag föreslogs, eller gifva anledning till andra bestämmelser i fråga om utöfvandet af Riksdagens granskningsrätt, ansågo sig kollegierna så mycket hellre kunna och böra lemna åsido, som den framställning, hvilken låge till grund för Riksdagens underdåniga skrifvelse i ämnet, jemväl förutsatte ändring af den för statsrevisionen nu utsatta tid, och Eders Kongl. Maj:ts kollegierna meddelade nådiga remiss endast afsåge hvad som vid förvaltningen och räkenskapsverket kunde åtgöras för en tidigare redovisning, men icke det sätt, hvarpå Riksdagens eller dess revisorers granskning måtte kunna lämpligast anordnas.

Jemte sådana ändringar af allmänna författningar eller speciella föreskrifter, som af räkenskapsårets förändrade beräkningssätt skulle blifva en nödvändig följd, och oafsedt de särskilda åtgärder, hvilka kunde erfordras, på det att inom hvarje verk eller inrättning redogörelsen kunde efter de nya förhållandena i detaljerna lämpligare anordnas -- omständigheter, hvaröfver kollegierna af förut uppgifven anledning icke kunde utlåta sig -- förutsattes, såsom hufvudsakliga betingelser för möjligheten af den antyddade tidigare räkenskapsafslutningen, dels meddelande af åtskilliga bestämmelser i fråga om landsboksräken-

skaperna, förvaltande verkens räkenskaper och rikshufvudboken, samt dels vidtagande af förändring i tiden för redovisningen af riksgäldsverkets och åtskilliga andra fonders medel, för hvilka rikshufvudboken, jemte redovisningen af statsverkets medel i mera inskränkt mening, innefattade summarisk redogörelse; varande af kollegierna vidare anfördt, att, då kollegierna, som förut anmält att de vid detta tillfälle icke kunde afgifva något definitivt förslag eller fullständigt yttrande i ämnet, likväl uppgifvit åtskilliga vilkor och förutsättningar, som syntes nödiga, och meddelat några antydningar, huru i ett eller annat hänseende redovisningen för allmänna medel antagits kunna anordnas, sådant endast haft till syfte att i någon mån bereda tillfälle att bedöma den af kollegierna ifrågasatta förändringens verkställbarhet, men ingalunda att påvisa alla de olägenheter, som möjligen kunde vara dermed förenade, och uppgifva sättet till dessas undvikande eller afhjelpande, hvilket skulle erfordra en helt annan utredning, än kollegierna kunde åstadkomma.

Enligt hvad här ofvan förmälts, hafva komiterade funnit den af kollegierna sålunda ifrågasatta förändring, att räkenskapsåret skulle bestämmas till tiden från den 1 juli det ena till och med den 30 juni det påföljande kalenderåret, särdeles väl lämpa sig för redogörelsen af den egentliga uppbörden inom länen, och att densamma ej heller, hvad länens uppbördsräkenskaper anginge, i öfrigt kunde föranleda några svårigheter af betydelse. Genom en sådan förändring skulle, enligt hvad komiterade förmält, ernås lindring i redovisningen, och redogörelsen skulle kunna fullständigare verificeras än nu kunde ske, enär inom utgången af det sålunda bestämda året en vida mera restfri redovisning för den på våren inflytande kronoppbörden kunde åstadkommas, än under nuvarande förhållanden egde rum, då redogörelsen lemnades två månader tidigare. Handräknings- och andra exekutiva åtgärder för kronoutskylders indrifning, äfvensom afskrifnings- och afkortningsärenden, hvilka nu till betydlig del måste handläggas efter den egentliga uppbördsredovisningen, syntes nemligen, om deråt egnades den driftighet, hvartill nu befintliga samfärdsmedel lemnade tillfälle, i allmänhet kunna bringas till slut inom utgången af juni månad, så att, i jemförelse med de uti uppbördsräkenskaperna nu balanserade rester, de vid denna tid oguldna utskylderna säkerligen icke kunde uppgå till högre belopp, än att de utan synnerlig svårighet kunde verificeras i den då afgifna redogörelsen. Vidare upphörde behovet af en särskild restredovisning genom förändringen, och uppbördsmännen vunne således befrielse från afgifvande af så kallad balansrelation eller restantieräkning, hvilken, innefattande redogörelse för tiden efter uppbördsårets slut till den 31 augusti, nu årligen upprättades och med tillhörande längder till landskontoret ingåfves för att, efter granskning i detalj, derstädes sammandragas med öfriga restredovisningar till en redogörelse för länet, som sedermera inom den 31 oktober öfversändes till vidare granskning inom statskontoret och kammarrätten.

Uti de yttranden, som af Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande i samtliga länen och öfverståthållareembetet i detta ämne afgifvits, har den af komiterade föreslagna förändring i räkenskapsåret blifvit förordad endast af Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Jemtlands län samt af öfverståthållareembetet. Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande i öfriga länen hafva deremot ansett någon förändring i den nu bestämda afslutningstiden icke böra ega rum. Bland andra omständigheter, som till stöd för denna åsigt blifvit andragna, förekommer ock den, att de fördelar, hvilka i afseende å länsräkenskaperna, enligt komiterades åsigt, skulle af förändringen uppstå, i sjelfva verket ej stode att vinna, samt att den förändrade afslutningstiden för dessa räkenskaper skulle förorsaka olägenheter af flera slag. Sålunda är erinradt, att, ehuru räkenskapernas afslutande skulle fördröjas två månader utöfver den tid, som för närvarande vore bestämd, redovisningen likväl icke i allmänhet, på sätt komiterade antagit, skulle blifva mera restfri än nu vore förhållandet. Enligt hvad en del af Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande anfört, gäfvade nemligen erfarenheten vid handen, att restredovisningen till den 1 juli så föga fortskrede, att endast en mycket obetydlig del af de skatter, som icke erlades inom nuvarande redogörelseårs utgång eller inom den 1 maj, inflöte under maj och juni månader. Synnerligast vore förhållandet sådant inom län med större redogöraredistrikt och der handräckningsärenden i så stor mängd förekomme, att deras slutbehandling icke kunde medhinnas ens inom den 1 september, äfven om desamma anhängiggjordes omedelbart efter hvarje uppbördsstämmas slut, och ännu mindre om begäran om handräckning egde rum först vid den tid, till hvilken den författningsenligt kunde uppskjutas. Af sådan anledning har ock af vederbörande ansetts mindre välbetänkt att, äfven om räkenskapsåret afslutades den 30 juni, befria uppbördsmännen från afgifvande af den så kallade balansrelationen, afsedd till kontroll huruvida de i behörig ordning vidtagit på dem beroende åtgärder för restantieindrifning, hvarförutan framhållits såsom anmärkningsvärdt, att en restredogörelse den 30 april, då många rester utestode, enligt komiterades åsigt, skulle utan nämnvärd tillökning i uppbördsmännens arbete kunna åstadkommas, under det att å andra sidan behöflig lindring i arbetet vid redovisningen ansetts böra uppbördsmännen beredas genom afskaffande af den nu föreskrifna restredovisningen, som afgäfves den 31 augusti, då en stor del af de vid uppbördsårets slut utestående resterna hunnit inflyta. Arbetet med fögderiräkenskapernas afslutande skulle ock inträffa å en tid, då kronofogdar och häradsskrifvare voro sysselsatte med taxeringsförrättningarne och med af dem föranledda resor i fögderierna; och landsbokens upprättande skulle till tiden sammanfalla med uppgörande af landskontorets öfriga uppbördsredogörelser under en årstid, då förstärkning af arbetskrafterna mindre än annars kunde ega rum.

Hvad sålunda i dessa hänseenden anförts synes vara af beskaffenhet att icke böra lemnas obeaktadt; men om äfven deraf icke kan hemtas grundad an-

ledning till det antagande, att den föreslagna förändringen icke med fördel kunde, i hvad länsräkenskaperna angår, ega rum, torde deremot den förutsättning, hvarunder förevarande andra alternativet af formulärförslagen blifvit utarbetadt, vid bedömande af förändringens verkställbarhet föranleda stora betänkligheter. Enligt denna förutsättning skulle nemligen, på sätt ofvan förmäلتs, före fastställande af dessa formulär till efterrättelse vid bokföringen och redovisningen inom länen, alla de åtgärder varda vidtagna, som ledde dertill, att afslutningstiden för samtliga statens förvaltande myndigheters räkenskaper blefve lämpad efter länens uppbördsräkenskaper, samt att således statsreglerings- och räkenskapsåret för allmänna redogörelser bestämdes till tiden från den 1 juli det ena till den 30 juni det andra kalenderåret.

En omständighet, som, enligt hvad komiterade förmäلت, syntes tala emot den ifrågasatta förändringen uti räkenskapsåret, låge deruti, att med några få undantag kalenderåret utgjorde redovisningsperioden så väl för de allra flesta grenar af statsförvaltningen, som ock i allmänhet för enskild affärsverksamhet och kommunalförvaltningen här i landet. Af kollegierna är förut erinradt att, då frågan gälde så väsentligt olikartade verksamhetsområden, som statens och allmänna inrättningsars särskilda förvaltningsmyndigheter, påtagligt vore, att någon för alla dessa myndigheters räkenskaper fullt tjenlig gemensam afslutningstid svårligen stode att finna. Om äfven räkenskapernas afslutning i vissa hänseenden kunde lämpligen ega rum på sommaren, torde dock otvifvelaktigt vara, att det för åtskilliga de betydligaste af statens penningeförvaltande myndigheter blefve förenadt med största svårighet att vid denna tid af året afsluta sina redogörelser. Beskaffenheten af vårt lands klimatiska förhållanden föranleder dertill, att den lifligaste affärsverksamheten samt verkställandet af åtskilliga allmänna arbeten äfvensom utöfvandet af de vissa grenar af statsförvaltningen tillhörande bestyr hufvudsakligen inträffa på den årstid, hvarunder det föreslagna räkenskapsåret skulle tilländagå och redogörelserna afslutas. Så till exempel förberedas eller pågå under denna årstid arméns vapenöfningar. De af dem härflytande kostnader kunna således icke vara för arméförvaltningen vid denna tid kända, i följd hvaraf någon afslutning af redovisningen för de till denna myndighets disposition ställda medel svårligen vid denna tidsperiod kan ega rum. Liknande förhållanden äro, enligt hvad kollegierna i sistnämnda underdåniga utlåtande erinrat, äfven för handen i fråga om redogörelserna för medel, anslagna till sjöförsvaret samt till allmänna arbeten, såsom jernvägsbyggnader m. m., för hvilka räkenskaperna säkerligen kunna med mindre svårighet afslutas på vintern än på sommaren, då expeditioner och öfningar pågå samt byggnader och andra arbeten med större kraft bedrifvas. Under sistnämnda årstid råder den största lifligheten i handeln och samfärdseln, hvarföre den hufvudsakligaste delen af tullverkets inkomster ock då inflyter. Afslutandet af tullverkets räkenskaper under denna tid lärer af sådan anledning få antagas icke kunna ske utan olägenhet.

Om tiden för de årliga statsregleringarne blefve beräknad från den 1 juli det ena till den 30 juni det andra kalenderåret, lära de bevillningar, hvilka Riksdagen sig åtager, komma att utgå för samma tid. Hvad tullbevillningen då särskildt angår, skulle densamma under ett kalenderår utgöras efter tvenne särskilda tulltaxor med för desammas tillämpning tilläfventyrs skiljaktiga bestämmelser, och en ny, af den vid årets början sammanträdande Riksdagen fastställd tulltaxa skulle träda i kraft just under den tid, då handeln och samfärdseln vore som lifligast, ett förhållande, hvilket, om ock detsamma hittills vid vissa undantagsfall icke saknat motsvarighet, likväl enligt kollegiernas tanka i allmänhet skulle visa sig föranleda olägenheter såväl för den enskilda affärsverksamheten som vid uppbörden och redovisningen.

Den omständighet, att kalenderåret utgör redovisningsperioden för kommunalförvaltningen, bör äfven icke förbises vid bedömande af lämpligheten af den ifrågasatta förändringen. Helt visst skulle en förändring härutinnan, om den blefve genomförd, föranleda många rubbningar i de med denna förvaltning sammanhängande förhållanden, då ju den till staten utgående fastighets- och inkomstbevillningen utgör beräkningsgrunden för den väsentligaste delen af de bidrag, som af kommunernas medlemmar skola lemnas till bestridande af utgifterna för kommunernas gemensamma behof. I förhållande till denna bevillning utgår äfven i vissa fall de afgifter, som af landsting till uttaxering beslutas, äfvensom bidragen till skjutsentreprenader.

En annan omständighet talar äfven emot den föreslagna förändringen. Då någon ändring i tiden för Riksdagens sammanträde ej är ifrågasatt, blefve nemligen, vid det förhållande att riksdagens avslutande i allmänhet inträffar först i medio af maj och någon gång senare, den tid, som skulle återstå, innan det nya statsregleringsåret inträdde, otillräcklig för utfärdandet af de på Riksdagens beslut i statsregleringsfrågor beroende nådiga föreskrifter, hvilka skulle vederbörande meddelas för att under statsregleringsperioden tillämpas. Erfarenheten har visat, att de utredningar, som måst föregå meddelande af föreskrifter om verkställighet af sådana beslut, någon gång varit af den omfattning, att de kräft all den tid, som under nuvarande förhållanden dertill kunnat medgifvas.

I betraktande af de väsentliga rubbningar i bestående förhållanden, som af en förändring i den nu i allmänhet gällande redovisningstiden, kalenderåret, skulle föranledas, bör en dylik förändring icke vidtagas utan synnerligen talande skäl; och

enär svårigheterna för en del förvaltningsgrenar, att å den föreslagna tiden afdela sin verksamhet och företaga bokslut, synes kollegierna särdeles beaktansvärd;

enär vidare, för utfärdandet af de på Riksdagens beslut i statsregleringsfrågor, hvilka vanligen först mot slutet af riksdagen komma regeringen tillhanda, beroende nådiga föreskrifter, tiden, innan nya räkenskapsåret vidtager, blifver i allmänhet knapp och alldeles otillräcklig i de ofta förekommande fall, då yttran-

den från embetsmyndigheter finnas erforderliga eller utredningar på annat sätt måste ega rum före utfärdandet af dylika föreskrifter; samt

enär slutligen med den sålunda föreslagna tiden för räkenskapsårets utgång, den 30 juni, resultatet af det allmänna bokslutet, efter hvad komiterade antagit och äfven kollegierna anse sannolikt, icke kan vara känt så tidigt, att det kan ligga till grund för Eders Kongl. Maj:ts nädiga proposition till Riksdagen, anse sig kollegierna icke kunna till förevarande förslag tillstyrka nådigt bifall, aldrähelst en tidigare kännedom om resultatet af statsregleringen och således det väsentligaste af hvad Riksdagen åsyftat, synes kunna på annat sätt vinnas.

Med afseende nemligen på angelägenheten deraf, att den tidigare redovisning, som utgjorde det gemensamma syftemålet med alla på senare tider väckta förslag till förändringar i räkenskapsverket, icke måtte helt och hållet undanskjutas i afvaktan på undanrödjandet af alla de anledningar, som för närvarande kunde ligga i vägen för genomförande af den förändring och tillämpning af de formulär, hvaråt komiterade önskat framgång, hafva nemligen komiterade fästat uppmärksamheten derpå att, sedan numera föreskrifter blifvit utfärdade, som så inskränkt tiden för afgifvande af de förvaltande centrala embetsverkens räkenskaper, att dessa räkenskaper fullständigt kunde vara tillgängliga efter förloppet af fyra månader från utgången af det år, som de omfattade, en högst betydligt tidigare redovisning inför Riksdagen eller dess för räkenskapsgranskning särskildt utsedde delegerade kunde åstadkommas utan någon som helst rubbning af nu gällande terminer för afslutningen af länens räkenskaper. Om man också icke kunde komma så långt som Riksdagen, under förutsättning af kalenderårsafslutning för alla räkenskaper, antagit, torde dock ingen svårighet möta, att räkenskaper, affattade i öfverensstämmelse med riksstatens nuvarande uppställning och uti fullständigt afslutad rikshufvudbok sammandragna, kunde för hvarje år till granskning framläggas kort efter utgången af det påföljande året eller, för att välja ett exempel, att 1880 års räkenskaper, hvilka nu framlades till granskning först under augusti månad 1882, i stället kunde framläggas redan i början af samma år. Till möjligheten af en sådan inskränkning i den medgifna tiden för räkenskapernas upprättande och sammandragande slutade sig komiterade af den omständigheten, att statskontoret och kammarrätten, enligt deras här ofvan åberopade underdåniga utlåtande af den 24 maj 1879, ansett en tid af omkring sex månader tillräcklig för rikshufvudbokens upprättande. Det borde nemligen icke kunna erfordras längre tid för uppgörande af länens landsböcker, då de deri ingående specialräkningarne för fögderier och städer afslutades med den 30 april, än om de afslutades med den 31 december eller den 30 juni. Om till landsbokens författande och utskrifning ansloges lika lång tid efter den 30 april, som af komiterade föreslagits efter utgången af de af dem ifrågasatta räkenskaps-

åren eller två och en half månader, så borde för hvarje år landsboken kunna vara till kammarrätten ingifven vid medlet af juli månad det påföljande. Då nu enligt bestämmelser, som redan äro gifna, öfriga räkenskaper före sistnämnda tid voro tillgängliga för bokföringen af de deri redovisade förhållanden, borde det följaktligen vara lättare att, under denna förutsättning, inom det nödiga anståndet af omkring sex månader afsluta rikshufvudboken, än då, såsom kollegiernas förslag innebure, de förvaltande verkens räkenskaper skulle inkomma en och en half månad senare än landsböckerna. Något tvifvel syntes derföre icke kunna uppstå derom att, derest befallning blefve meddelad om landsböckernas ingifvande inom två och en half månader efter utgången af uppbördsåret, för Riksdagen, då den sammanträdde, med fullständiga räkenskaper kunde ådagaläggas resultatet af statsregleringen för ett år senare än nu egde rum.

Enligt den antydning till frågans lösning, som sålunda blifvit af komiterade gifven, skulle alltså, allenast genom meddelande af föreskrift om landsböckernas skyndsammare upprättande och tidigare insändande till kammarrätten, samma mål i hufvudsak vinnas, som Riksdagen uti sin skrifvelse i ämnet åsyftat. Enda skillnaden vore, att statsrevisionen icke kunde förrättas före början af den riksdag, för hvilken räkenskapsresultatet meddelades. På sätt komiterade erinrat, borde emellertid denna omständighet icke utgöra hinder för påbjudande af en tidigare räkenskapsafslutning, om den eljest kunde åvägbringas, och de olägenheter, som af berörda omständighet kunde vara beroende, uppvägdes till väsentlig del af det förhållande, att kännedomen om resultatet af uppbördsstämorna i landet blefve genom fullt afslutad räkenskap Riksdagen meddelad ett år tidigare än enligt Riksdagens eget förslag. Fördelarne af denna tidigare kännedom vore ock så stora, att derföre den jemförelsevis mindre viktiga frågan om tiden för räkenskapsgranskningen syntes böra sättas till sidan, så mycket hellre som, enligt sakens natur, granskningen måste vara beroende af tiden, då redovisningen kunde fullbordas, men icke tvärtom.

Detta sätt att åstadkomma en tidigare räkenskapsafslutning har äfven förordats af flertalet af Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande i länen, med förklarande dervid, att hinder icke mötte, att inom den af komiterade ifrågasatta tiden af 2½ månader efter uppbördsårets utgång afsluta landsboken, under förutsättning att länsbokhållarne bereddtes tillfälle att under dertill anslagen tid, utan hinder af andra tjenstegöromål, uteslutande egna sig åt räkenskapsarbetet.

Hvilka åtgärder än må vidtagas för åstadkommande af en tidigare räkenskapsafslutning, bör dervid tillses, att noggran kännedom om sistförflutna räkenskapsårets finansiela resultat må erhållas inom sådan tid, att de nådiga förslag till blifvande statsregleringar, som till Riksdagen aflätas, kunna grundas å detta resultat. Enligt hvad ofvanberördt är, hafva föreskrifter numera meddelats om tidigare inlemnande till kammarrätten af de förvaltande verkens räkenskaper. I händelse nuvarande räkenskapsår bibehålles, och föreskrift jemväl

blifver meddelad om afslutande och insändande af landsböckerna inom $2\frac{1}{2}$ månader efter uppbörds- och redogörelseårets utgång eller inom den 15 juli hvarje år, skulle, vid det förhållande att öfriga räkenskaper derförinnan numera äro för bokföringen inom statskontoret tillgängliga, rikshufvudboken kunna afslutas något tidigare än kollegierna, på sätt förut är nämndt, under en annan förutsättning antagit. Blifva samtliga räkenskaper, som skola i riksbokslutet ingå, tillgängliga på de för hvarje af dem bestämda tider, anse kollegierna, under förutsättning tillika att förstärkning af arbetskrafterna i statskontorets riksbokslutbyrå varder beredd, att arbetet med rikshufvudboken kan så fortskyndas, att, om äfven hufvudboken ej vore i alla delar fullbordad och utskrifven, resultatet för hvarje statsreglering likväl blefve med noggranhet känt den 1 december eller 11 månader efter utgången af den statsregleringsperiod, för hvilken redogörelse skall i nämnda bokslut lemnas. I jämförelse med det förslag, som legat till grund för Riksdagens framställning i ämnet, skulle väl rikshufvudbokens afslutning inträffa två månader senare än Riksdagen afsett, men deremot komme densamma att innefatta redogörelse för resultatet af de då nästförflutna uppbördsstämmorna, hvilken redogörelse, enligt Riksdagens förslag, skulle lemnas först i påföljande årets rikshufvudbok.

Kollegierna, som alltså funnit sig icke böra till nådigt bifall förorda någoder af komiterades förslag till förändrad afslutningstid för länens räkenskaper, få, under åberopande af hvad här ofvan anförts och i likhet med flertalet af Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande, underdånigst hemställa att, för åstadkommande af en tidigare redovisning inför Riksdagen af resultatet af hvarje statsreglering, i nåder måtte föreskrifvas, att landsböckerna i länen skola afslutas så tidigt, att de kunna till kammarrätten insändas inom två och en half månader efter uppbördsårets utgång.

I händelse hvad sålunda af kollegierna i underdånighet hemstälts vunne nådigt bifall, skulle väl, såsom komiterade och äfven en del af Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande i länen erinrat, de nu gällande formulären till länens räkenskaper kunna oförändrade bibehållas och andra bestämmelser egentligen ej erfordras, än i afseende på tiden för aflemnande af landsboken och de till städernas och fögderiernas specialräkningar hörande verifikationer, hvarjemte länsbokhållarne borde, under tiden för landsbokens uppgörande, beredas ledighet från dem i öfrigt åliggande göromål.

Emellertid hafva, till följd af förändrade förhållanden, jemkningar i eller tillägg till de nu gällande formulären för ifrågavarande räkenskaper tid efter annan egt rum. Sålunda hafva flera nya konti såväl i landsboken som special-

räkningarne måst uppläggas; föreskrifter om mera detaljerad redovisning af åtskilliga slags medel, än hvartill formuläret gifver anledning, meddelas; hvarjemte flera i gällande formulär för redovisningen intagna exempel numera sakna tillämplighet. Utfärdandet af nya formulär anse kollegierna därför vara önskvärdt. Vid utarbetande af de framlagda förslagen till formulär för de nu anbefalda redogörelserna för länen hafva komiterade iakttagit alla de rättelser i redovisnings-sättet, hvilka påkallas af de förändrade förhållanden, som inträdt sedan de nu gällande formulären fastställdes, och, med undantag för några få fall, der kollegierna icke funnit sig kunna dela de af komiterade uttalade åsichter, hafva komiterades förslag synts kollegierna till uppställningen ega ett afgjordt företräde framför nuvarande formulär. I detta hänseende få kollegierna här endast omförmåla, att i förslaget bötesredovisningen blifvit skild från specialräkningarne och förlagd till en särskild redogörelse, en åtgärd hvilken kollegierna, i likhet med de i ämnet hörda myndigheterna, anse i allo välbetänkt. Den uppställning ränteriets specialräkning enligt förslaget skulle erhålla möjliggör denna räkenskaps tidigare afslutande och insändande till kammarrätten. I jämförelse med det nu gällande eger det föreslagna formuläret till landsbok med åtföljande bilagor det företrädet, att detsamma omfattar alla specialredovisningar och att derföre hvarje i landsboken förekommande summa med större lätthet, än efter nu gällande formulär, upplöses uti de poster, hvaraf den uppkommit.

Komiterades förslag omfatta äfven hittills saknade formulär för landskontorets anteckningsböcker och ränteriets konsepträkenskaper, och deras användande skulle åstadkomma ett planmessigt ordnande af denna viktiga del utaf den i länen förekommande bokföring.

Ehuru utarbetade under förutsättning af en och samma afslutningstid för samtliga uti landsbokslutet ingående specialredogörelser, kunde de föreslagna formulären, enligt hvad komiterade erinrat, tjena till efterrättelse jemväl i det fall, hvarom nu är fråga, utan någon annan betydande ändring i sjelfva räkenskapsformen, än att uti fögderiernas och städernas specialräkningar, på samma sätt som för närvarande iakttages, sådana levereringar, som ske efter kalenderårets men före uppbördsårets utgång, varda hänförda till räkningarnes balanser.

Under åberopande häraf och då kollegierna, på grund af hvad ofvan anförts, anse användandet af de föreslagna formulären medföra fördel, få kollegierna underdånigst hemställa, att dessa formulär, ändrade ej allenast i det af komiterade angifna hänseende, utan äfven i de delar, der kollegierna, på sätt redan är nämndt, icke funnit sig böra med komiterade instämna och hvarom här nedan vidare förmälës, måtte i nåder fastställas till efterrättelse för bokföringen och redovisningen i länen; varande härvid af kollegierna afsedt det första, på kalenderår ställda alternativet af komiterades formulärförslag.

Fögderiernas och städernas specialräkningar.

Dessa räkningar skulle enligt komiterades förslag sönderfalla uti tvenne halfårsräkningar; men detta förslag förfaller, om afslutningstiden fortfarande bliver den 30 april.

Enligt det nu gällande formulärets uppställning åligger det uppbördsman-
nen att vid leverering af statsmedel, ställda till statskontorets disposition, upp-
gifva icke blott denna generela titel för en mängd af de till uppbörden hörande
medlen, utan äfven huruvida det är ränta eller tionde eller arrendemedel eller
några andra af de särskilda uppbördsmedel, som under generell benämning af
statsmedel skola uti räkenskapen upptagas. På sätt komiterade förmält, skulle
levererade medels specificerande på angifvet sätt, som för redovisningen i ränte-
riets räkning utan olägenhet kunde undvaras, förorsaka mycket besvär för upp-
bördsmännen, om det skulle kunna behörigen verkställas, af hvilken anledning
och enär redogörarens öfriga göromål under pågående uppbördsstämmor och rest-
indrifningar ofta icke medgäfvit någon i detalj gående undersökning, huru den in-
flutna uppbördssumman borde på uppbördstitlar fördelas, det vore nästan utan
undantag brukligt, dels någon gång att endast såsom deposition uti ränteriet in-
sätta uppbördsmedlen och sedermera, efter uppbördsstämmornas slut, låta efter
anställd beräkning och derpå grundade specifika reversal omföra medlen till de
räkningar, hvarå desamma i ränteriet rätteligen borde bokföras, dels ock, i de
flesta fall, att, efter ett ungefärligt öfverslag samt med ledning af förhållandet
under föregående åren, på särskilda uppbördstitlar leverera afrundade belopp, som
sedermera kort före redogörelsen genom ytterligare leverering fylles till hvad som,
enligt den då i koncept upprättade räkningen, visade sig hafva influtit och bort
levereras. Förstnämnda förfaringssätt, huru betryggande det än vore ur syn-
punkten af uppbördsmedlens säkra förvarande, syntes komiterade dock icke till-
fredsställa statsverkets behof af medlens obehindrade disposition för utgifter, som
dermed skulle bestridas, och genom det senare kunde vid reversalens upprättande
misstag svårligen helt och hållet förebyggas, hvarigenom vid redogörelsens upp-
rättande ofta visade sig, att öfverlevereringar egt rum å en titel, under det att
levereringsbrist förekomme på en annan. För att så mycket som möjligt und-
vika anledningen till dessa olägenheter, hafva komiterade uppstått förslaget så,
att uppbördsmanen, då han levererade statsmedel, icke behöfde uppgifva, hvil-
ken uppbördstitel medlen tillhörde. Samtliga levereringar af statsmedel borde
nemligen enligt förslaget i uppbördsmanens räkning upptagas å ett konto, som
blifvit benämndt "*Behållna statsmedel*", till hvilket de under särskilda titlar in-
flutna uppbördsmedlen skulle öfverföras, så att deraf omedelbart framginge i hvad
mån levereringsskyldigheten, såvidt statsmedlen beträffade, blifvit fullgjord. Så-

som en nödvändig följd af den sålunda vidtagna förändringen, har i förslaget måst närmast efter nyssnämnda konto intagas en särskild "*Öfversigt af statsmedlen*", som, utan motsvarighet i nu gällande formulär, skulle tjena hufvudsakligen till ersättande af det sammandrag, som, enligt det nu gällande formuläret, i slutet af specialräkningen lemnades öfver statsmedlen, men icke, utan levereringarnes hänförande under vissa uppbördstitlar, kunnat i det omarbetade formuläret upptagas.

Denna sålunda föreslagna förändring hafva länsstyrelserna i Upsala, Stockholm, Blekinge, Kristianstads, Malmöhus och Vestmanlands län afstyrkt, hufvudsakligen på den grund att någon nämnvärd svårighet icke yppat sig att före den slutliga levereringstiden till sina rätta belopp fördela de särskilda slagen af statsmedel på behöriga titlar utan öfverlevereringar och motsvarande proprietalanser, helst, då afkortnings- och restlängderna måste vara afslutade före slutlevereringen, utredning om det belopp, som å hvarje titel verkligen influtit, icke vore svår att göra; att förändringen, som möjligen kunde medföra någon lindring i ränteräkenskapen, deremot skulle föranleda mera arbete vid uppbördsräkningarna; samt att ett sådant bokföringssätt som det föreslagna skulle minska den öfver-skådlighet, som hvarje särskildt medelskonto erbjöde enligt nu gällande formulär.

För egen del få kollegierna underdånigst anföra, att de utaf komiterade anmärkta olägenheter vid det af nu gällande formulär föranledda levereringssättet, enligt kollegiernas åsigt, icke äro af den betydighet, att deraf må hemtas anledning till en sådan förändring i räkenskapernas uppställning, som i detta hänseende af komiterade föreslagits. Hvad särskildt angår det af komiterade anförda förhållande, att uppbördsmedel någon gång levereras till ränterierna under depositionstitel för att sedermera omföras till de räkningar, hvarå desamma rätteligen böra bokföras, så få kollegierna upplysa, att sådant förfaringssätt förekommit undantagsvis och endast inom några få län, samt att, om dröjsmål med sålunda levererade medels behöriga omförande någon gång skulle ega rum, statskontoret, som af månatliga rapporter undfår kännedom om förhållandena med ränterippbörden, derigenom är i tillfälle att om rättelse härutinnan meddela föreskrift. Komiterade sjelfva hafva anmärkt att, med den af dem föreslagna uppställningen af räkenskapen, anledning till det af komiterade omförmälda, nu brukliga förfarande vid uppbördsmedels leverering, icke till fullo undanrödjes, utan att tvärtom, så länge uppbörds mannen hade skyldighet att i sina reversal göra noggran skilnad, ej blott emellan statsmedel å ena och alla andra slag af uppbördsmedel å andra sidan, utan ock emellan dessa senare medel inbördes, enahanda svårigheter vid uppbördsmedlens specificerande på levereringstitlar i allt fall till stor del vore för handen. Under förutsättning att nuvarande afslutningstid för fögderiernas och städernas specialräkningar bibehålles, och att i följd deraf i räkningarnes balanser skall redogöras, på samma sätt som nu iakttages, för levereringar, som ske efter kalenderårets, men före uppbördsårets utgång, är ej heller den af komiterade i förevarande hänseende föreslagna räkenskapsform tillämplig; och kollegi-

erna få alltså, på grund af hvad sålunda förekommit, i underdånighet hemställa, att hvad komiterade, i fråga om förändradt sätt för leverering af statsmedel, föreslagit, icke måtte vinna nådigt bifall, samt att det i nu gällande formulär i slutet af specialräkningarne förekommande sammandrag måtte få oförändradt bibehållas.

Vidare hafva komiterade föreslagit, att *räntan* och *kronotionden* skulle å gemensamt konto redovisas. Då emellertid innevarande års Riksdag, med afslag å Eders Kongl. Maj:ts nådiga framställning om räntans och tiondens sammanslagning till en inkomsttitel grundskatt, ansett dessa inkomsttitlar böra, såsom hittills, i riksstaten hvar för sig upptagas och beräknas, böra dessa inkomsttitlar fortfarande i räkenskaperna särskiljas, hvarför kollegierna underdånigst hemställa, att komiterades förslag i denna del icke måtte vinna nådigt bifall, utan torde dessa inkomsttitlar, liksom kyrkotionden, böra på hittills vanligt sätt i räkenskaperna redovisas.

I sammanhang med nyssnämnda förslag, hafva komiterade redogjort för ett inom åtskilliga fögderier inom Kopparbergs län förekommande undantagsförhållande i atseende å kronotionden, som verkade på räkenskapens uppställning och syntes böra ordnas så, att likformighet med öfriga orter i riket uppkomme. Detta undantagsförhållande bestode deri, att specialräkningarne för ifrågavarande fögderier upptoge, utom det öfver hela riket förekommande kontot för kronotionde, ett särskildt konto, benämndt efter den förr i riksstaten upptagna, men nu mera uteslutna uppbördstiteln "Tiondespanmålslösen efter bestämda pris", och afkortades inom dessa fögderier å förstnämnda konto, årligen ett sammanräknadt belopp af 3,671 kronor 36 öre, utgörande, efter det genom kongl. förordningen den 23 juli 1869 fastställda medelpris, värdet af vissa kvantiteter spanmål, som sedermera med ett lägre värde, uppgående allenast till 418 kronor 5 öre, å den särskilda titeln "Tiondespanmålslösen efter bestämda pris" åter uppdebiterades och redovisades. Skilnaden emellan det afkortade beloppet och hvad som å annat konto uppdebiterades vore, enligt vid räkningarne fogade qvittenser, utgifven till kommunalförvaltningen inom en del socknar. Efter att hafva redogjort för grunden för detta förfaringssätt, hafva komiterade vidare anfört, att skäligen kunde sättas i fråga, huruvida ofvan angifna sätt att redovisa för kronotionden inom en del af Dalarne numera egde laglig grund, samt att, om äfven statsverket vid frågans pröfning ur rättslig synpunkt skulle finnas skyldigt att fortfarande vidkännas den afsaknad i inkomst, som derigenom uppkomme, det nuvarande redovisnings-sättet borde upphöra, enär med verkliga förhållandet och det sätt, som i andra

dylika fall vunnit tillämpning, mest öfverensstämde, att anslag, till beloppet motsvarande hvad som nu af kommunalförvaltningarne uppbures, blefve på riksstaten uppfördt och från ränteriet utbetaladt; och hafva komiterade hemställt om åtgärders vidtagande i ofvan angifna syfte, så att, efter behörig utredning och pröfning af frågan, orsaken måtte undanrödjas till det från tionderedovisningen i öfriga län afvikande förfaringssätt, som nu i Kopparbergs län följdes.

Af komiterades framställning i ämnet inhemtas, att grunden för detta förfaringssätt vore att söka i äldre resolutioner, meddelade af konung Gustaf II Adolf, Drottning Christina och konung Carl XI, hvarigenom allmogen inom vissa orter af Dalarne erhållit frihet att för ett visst pris lösa hvad som af kronotionden inom socknen blef öfver, sedan officerares underhåll och annan tillbörlig atkortning afgått, samt att, enligt hvad äldre handlingar, bland andra kongl. brefvet den 30 oktober 1782, hvarigenom lösningssätten närmare bestämdes och begränsades, oförtydbart utvisade, den allmogen förunnade förmånen endast bestod i rättigheten att, sedan kronotionden af de skattskyldige till tiondeboden in natura levererats, deraf för ett visst pris få lösa, det vill säga köpa, visst quantum, beroende på den odisponerade tillgångens storlek i förhållande till indelningar och afkortningar.

Lika med komiterade anse kollegierna kunna ifrågasättas, huruvida ej, på samma gång som kronan förlorade rätten att uppbära kronotionden in natura, allmogen ock förlorade den lösnings- eller inköpsrätt, som af det äldre uppbördsättet omedelbart berodde, samt att tvifvel kan uppstå jemväl om befogenheten att åt socknarne såsom samfälligheter öfverlåta en förmån, som förr endast tillkommit enskilda medlemmar deraf, i den mån de sig till lösningsrätt anmälde och tillgång på spanmål var för handen. Kollegierna hemställa därför i underdånighet, att Eders Kongl. Maj:t täcktes i nåder förordna om vidtagande inom vederbörande embetsverk af den utaf komiterade ifrågasatta utredning i ämnet; lärande emellertid, före verkstald utredning och pröfning af frågan, huruvida statsverket må finnas skyldigt att fortfarande vidkännas den afsaknad i inkomst, som af ifrågavarande lösningsfrihet uppkommit, någon ändring i det nu brukliga redovisningssättet icke böra ega rum.

Uti komiterades förslag till formulär saknas konto för *bergverkstionden*. Anledningen dertill vore, enligt hvad komiterade förmält, att, jemlikt Kongl. kungörelsen den 10 augusti 1877, denna skatt upphört med undantag allenast för Sala silfververk och Höganäs stenkolsverk, samt att tionden för det förstnämnda verket enligt särskild föreskrift icke redovisades i landsboksräkenskaperna och för det senare hittills icke utgått, när frågan derom vore beroende på utredning och pröfning. Inom några län erlades emellertid ännu tionde af bergverk, hvilka till följd af vissa förbehåll och vilkor; som vid skattens eftergifvande blifvit fästade men hittills icke fullgjorts, ännu voro tiondeskyldige, men dessa verk voro så få, att om ock ett eller annat för längre tid skulle kvarstå vid

tiondeskyldigheten, skatten syntes komiterade icke böra upptagas till redovisning uti fögderispecialräkningarne, utan direkt inför vederbörande länsstyrelse redovisas genom landskontoret, som, jemlikt föreskrifterna i kongl. brefvet den 14 oktober 1853, angående förändrad organisation af bergslagsstaten m. m., alltid i första hand undfinge kännedom om den tillverkning, som skulle beskattas. Då denna skatt alltid utgöres in natura, och det berodde på statskontoret att meddela föreskrifter om dess försäljning å auktion i produktionsorten eller uppläggande och försändande till annan ort, torde Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande, så snart upplysning inkommit om beskattningsbara tillverkningen, böra, utan afvaktan af tiondens erläggande, göra anmälan hos nämnda embetsverk om tiondebeloppet för erhållande af föreskrift om försäljning eller annan disposition, så att redan före skattens erläggande kunde vara känt, huru dermed vidare borde förfaras, och redovisningen kunde då inskränkas till en enkel uträkning, som, åtföljd af bergmästarens uppgift om tillverkningen, vid tiondens försäljning inom produktionsorten tillika med auktionsprotokollet bilades ränteriräkenskapen, der medlen i sådant fall direkt toges till uppbörd, men vid uppläggning eller försändning till annan ort öfverlemnades till statskontoret, der vidare redovisning borde lemnas.

Enligt högstberörda nådiga kungörelse skulle hvad deri stadgats angående upphörande af bergverkstionden icke, förr än derom särskildt förordnats, gälla för åtskilliga i den nådiga kungörelsen uppräknade bergverk. Dessa skulle nemligen enligt Riksdagens beslut vinna befrielse från skattens erläggande först efter fullgörande af vissa förbehåll och vilkor. Enligt hvad kollegierna inhemtat, hafva egarne af Löfås silfververk, Tunabergs kopparverk, Riddarhytte eller Skilå kopparverk samt Dylta svafvel-, vitriol- och rödfärgsverk vägrat underkasta sig de för tiondens eftergifvande stadgade vilkor, hvaremot egarne af de öfriga i den nådiga kungörelsen omförmälda bergverken, nemligen Åtvidabergs kopparverk, Stora Kopparbergs bergslags verk, Garpenbergs kopparverk samt Gustafs och Carlbergs kopparverk underkastat sig de föreskrifna vilkoren, och enligt nådigt bref den 31 januari 1879, till följd häraf medgifvits befrielse från och med år 1878 från tionde af tillverkningen.

Förutom Sala silfververk, hvars tionde enligt särskild föreskrift icke redovisas i landsboksräkningarna, utgöres således tionde endast af fyra bergverk. Med afseende härå, samt då, genom det af komiterade föreslagna redovisnings-sätt, vågräkningarne öfver statsverkets bergseffekter blefve obehöfliga och förenkling i räkenskapen i öfrigt vunnes, anse kollegierna, i likhet med komiterade, konto för Bergverkstionde icke böra i specialräkningarne uppläggas.

Bötesredovisningen — med undantag allenast för stämmoböterna, som upptagits å ett för dem uteslutande afsedt konto i specialräkningarne — är uti formulärförslagen förlagd till en särskild redogörelse. Med afseende å olämpligheten deraf att, såsom nu eger rum, oberoende af den tillämpning å dömda bötesstraff kunna erhålla, under kronoupbördens inberäkna de till straffens mätande nyttjade

penningevärden, samt å de väsentliga olikheter, hvilka, såväl till debitering och kontroll som angående sjelfva redovisningens beskaffenhet, ega rum emellan den allmänna kronouppbörd och de vanliga bötesmedlen, anse kollegierna, i likhet med Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande, den af komiterade sålunda föreslagna förändring välbetänkt och böra till nådigt bifall förordas. Beträffande redovisningens form och de derför af komiterade föreslagna bestämmelser, komma kollegierna att här nedan afgifva yttrande.

Jemte förmälan att *spanmålsleverering in natura*, ehuru i allmänhet upphörd, dock ännu någon gång förekomme, samt att spanmålen då upplades i hyrdt eller eljest tillgängligt magasin och försåldes för kronans räkning enligt förordnande, som Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande meddelade, hvaremellertid uti fögderispecialräkningen affördes markegångsvärdet å den levererade spanmålskvantiteten, under det att uti särskild räkning, som upprättades å landskontoret, redogörelse lemnades för spanmålens försäljning, hafva komiterade vidare anført, att detta förfaringssätt vore förenadt med större omgång, än som för ifrågavarande, mera sällan inträffande fall torde erfordras. Då före spanmålens leverering underrättelse derom borde i behörig tid af den skattskyldige meddelas kronofogden, saknade ej denne senare tillräckligt rådrom att, efter hemställen hos länsstyrelsen, gå i författning om spanmålens försäljning genom auktion så snart ske kunde, samt att före redovisningstidens utgång medelst bifogande af auktionsprotokollet styrka försäljningsbeloppet, så att uti hans egen räkning utan svårighet kunde upptagas den vinst eller förlust, som genom försäljningen uppstode, utan att för sådant ändamål någon särskild redogörelse behöfde upprättas. I formulärförslaget vore derföre antydt, att jemväl sjelfva försäljningsresultatet borde uti det nu omförmälda fallet genom specialräkningen redovisas, och någon vidare föreskrift erfordrades icke, enär deraf följde att auktionsmedlen inginge uti kronofogdens uppbörd och således borde till honom erläggas.

Med erinran att leverering af spanmål in natura endast förekommer, då såsom komiterade förmält rusthållare vid afsutet kavalleriregemente begagna sig af rätt enligt kontrakt till spanmåls erläggande i sjelfva varan, och då det af komiterade föreslagna redovisningssätt är förenadt med större enkelhet än det nu brukliga, få kollegierna hemställa, att hvad i detta hänseende föreslagits måtte i nåder bifallas.

För att fögderiernas specialräkningar, i afseende på redovisningen af den uppbörd af skogsmedel, som fortfarande ombesörjdes af länsstyrelserna och den dem underlydande kronobetjeningen, måtte blifva lämpade efter den form, som ränteriredogörelsen öfver skogsmedlen måste, enligt de i nådiga brefvet den 3 december 1880 gifna föreskrifter beträffande dessa medels redovisning samt ordningen vid utbetalningar för skogsväsendet, erhålla, samt på det att äfven för framtiden uppbörden och redovisningen för skogsmedlen i fögderierna måtte, såvidt de i högstberörda nådiga bref meddelade föreskrifter det medgäfvde, kunna anordnas eftersom olika förhållanden inom länen påkallade, hafva komiterade uti förslagen till formulär för fögderiernas och städernas specialräkningar förutsatt en redovisning af skogsmedel i sammanhang med annan kronouppbörd och upplagt ett särskildt konto därför, helt och hållet fristående från dem, hvilka omfattade redogörelsen för allmänna statsmedel, ställda till statskontorets disposition, samt afsedt att, likasom motsvarande konto i ränteriets räkning, utgöra redovisning för de flera slag af skogsmedel, som nu hvar för sig redovisades; men då, enligt de nya bestämmelserna, fögderiernas räkningar icke skulle — och med afseende å den tidsutdrägt, som deraf skulle föranledas, ej heller kunde — ingå uti de hos skogsstyrelsen förda räkenskaperna, och det alltså vore nödigt, att ränteriets redogörelse för skogsmedlen, ehvad dessa medel direkt inflöte till ränteriet eller i första hand redovisades af kronobetjeningen, innefattade hvarje upplysning, som för bokföringen hos styrelsen kunde erfordras, samt upptoge beloppet af de medel, som uppburits, utan afdrag för kostnader eller utgifter af något slag, så måste ock de reversal, som åtföljde levereringar af skogsmedel, fullständigt angifva uppbördens beskaffenhet, samt uppbördsmännen åläggas att till fullo leverera influtna medel och deremot hos länsstyrelsen söka godtgörelse för sådana utgifter, som hittills omedelbart af uppbörden blifvit bestridda.

I anledning häraf få kollegierna underdånigst meddela att, sedan Eders Kongl. Maj:t under den 11 november 1881 funnit godt förordna, bland annat, att, vid öfvergången till den genom nådiga brefvet den 3 december 1880 anbefalda nya ordning för redovisning och bokföring af skogsmedlen, de uti 1881 års kronoräkenskaper för fögderierna och städerna i riket redovisade, statsverket tillfallande skogsmedel skulle, såvidt desamma före utgången af uppbördsåret 1881, eller innan den 30 april 1882, blefve till landtränterierna levererade, derstädes upptagas bland de till statskontorets disposition ställda statsmedlen, och att således, i fråga om den i berörda räkenskaper förekommande redovisning af statsverkets skogsmedel, den beslutade förändringen icke skulle inträda förr än med början af uppbördsåret 1882, statskontoret och skogsstyrelsen, till följd af nådig befallning att för verkställandet häraf meddela Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande nödiga föreskrifter, uti cirkulär den 29 derpåföljde december föreskrifvit, att der, enligt fögderiernas och städernas specialräkningar för år 1881, resterande skogsmedel, tillhörande statsverket, vid räkenskapsårets slut funnos utestående, dessa medel

skulle uti det årets räkenskaper bland statsmedlen utbalanseras, men uti räkenskaperna för år 1882 från vederbörande konto bland statsverkets uppbördsmedel, såväl uti fögderiernas och städernas specialräkningar som uti landsboken, öfverföras till särskildt bland "diverse verks medel" upplagdt konto för redovisning af de flere slags skogsinkomster, hvilka, under gemensam benämning af skogsmedel, enligt nådiga brefvet den 3 december 1880, borde af ränterierna å särskild räkning med skogsstyrelsen upptagas, och att följaktligen, då leverering af öförmälda restantier ifrågakomme, medlen borde å sistnämnda räkning uti ränteriet bokföras; och blef i sammanhang härmed och på det ränteriets redogörelse för skogsmedlen skulle innefatta hvarje upplysning, som för bokföringen hos skogsstyrelsen kunde erfordras, föreskrifvet, bland annat, att de reversal, som åtföljde levereringen af skogsmedel, skulle enligt formulär, som komme att af skogsstyrelsen Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande tillsändas, fullständigt och tydligt angifva uppbördens beskaffenhet samt tillika innehålla uppgift å dag, då uppbördsorder meddelats eller försäljning skett, äfvensom å den skog, hvarifrån medlen influtit.

Häraf täcktes Eders Kongl. Maj:t finna, att sådana föreskrifter för ordnande af skogsmedelsredovisningen i specialräkningarne, som af komiterade ifrågasatts och som erfordrats för att bringa denna redovisning i öfverensstämmelse med stadgandena i nådiga brefvet den 3 december 1880, blifvit meddelade. Hvad åter angår sättet för beredande af de för bokföringen af skogsmedel i ränterierna behöfliga upplysningar, så hafva väl, enligt hvad öförmäldt är, föreskrifter utfärdats om formen för de reversal, som borde åtfölja levereringar af skogsmedel; men då, för den på domänstyrelsen ankommande bokföring af och kontroll öfver skogsmedlen, tillgång till alla skogsmedelsuppbörder angående handlingar är för styrelsen behöflig samtidigt med det, att ränteriets redogörelser öfver skogsmedlen till styrelsen inkomma, få kollegierna, som i öfrigt icke haft något att erinra mot det i denna del föreslagna formulär, hemställa, att i detsamma måtte få intagas föreskrift derom, att samtliga de handlingar, hvarå skogsmedelsuppbörden i fögderierna sig grundar, skola vid levereringar af uppbördsmedlen till ränteriet aflemnas för att ränteriets räkning med domänstyrelsen bifogas.

Vidkommande komiterades förslag att uppbördsmännen borde åläggas att till fullo leverera influtna skogsmedel och deremot hos länsstyrelsen söka godtgörelse för sådana utgifter, som hittills omedelbart af uppbörden blifvit bestridda, så vore detta, enligt hvad komiterade förmäلت, föranledt deraf, att den anledning, som hittills förefunnits att uti fögderiernas specialräkningar på sjelfva skogsmedelsuppbörden afföra en del kostnader för skogsälsters försäljning fortfarande vore förhanden, ehuru det hufvudsakligaste af förut gällande bestämmelser rörande redovisningen af skogsmedel blifvit genom åberopade nådiga bref af den 3 december 1880 upphäfdt. Kongl. cirkuläret den 23 september 1870, hvilket i denna del åtminstone icke blifvit uttryckligen ändradt, innehölle nemligen, bland annat, dels att den

kronobetjent, som förrättat skogsauktion, egde att af försäljningssumman erhålla resekostnadsersättning och traktamente enligt resereglementet, och dels att för indrifning af försäljningsmedel för skogseffekter vederbörande uppbördsmän i vissa fall egde att sig tillgodoberäkna två procent provision å levererade beloppet. Fastän denna uppbördsprovision numera, efter det sådan aflöningsförmån, hvad allmänna medel anginge, blifvit för landsstatens tjänstemän indragen, endast mycket sällan kunde ifrågakomma, skulle dock sålunda ofta inträffa, att kronofogde vid leverering af skogsförsäljningsmedel, såsom hittills, gjorde afdrag för sina resekostnader vid försäljningsauktionerna och att derigenom domänstyrelsen, som endast erhöle kännedom om det levererade beloppet, saknade tillfälle att fullständigt redogöra för alla inkomster och utgifter, som af skogsförvaltningen berodde, så framt icke annan föreskrift mellankomme.

Enligt hvad kollegierna inhemtat, har uti de stater, som, till efterrättelse vid utbetalningar i länen af skogsförvaltningskostnader, af domänstyrelsen utfärdats, föreskrift väl meddelats derom, att sådan resekostnadsersättning, hvarom här förmälts, skall af skogsmedlen utbetalas och i ränteriets kvartalsredogörelse öfver dessa medel afföras, men det oaktadt gifva 1882 års landsboksräkenskaper vid handen, att flerstädes vid leverering af skogsförsäljningsmedel afdrag fortfarande egt rum för kronofogdes resekostnader. På grund här af och då, på sätt komiterade vidare anfört, det ej kan anses fullt lämpligt och öfverensstämmande med hvad som i andra likartade fall allmänt är vedertaget, att försäljningsmannen, utan föregången behörig granskning och pröfning af hans anspråk, medgifves rätt att af uppburna medel innehålla hvad han på grund af resereglementet kan finna sig berättigad åtnjuta, få kollegierna underdånigst hemställa, att, med upphäfvande af omförmälda föreskrift i nådiga cirkuläret den 23 september 1870, måtte i nåder förordnas, att uti fögderiernas specialräkningar icke må upptagas eller redovisas några utgifter för skogsförvaltningen eller för försäljning af skogsalster, utan att alla dylika utgifter skola af vederbörande ränteri enligt behörig anordning bestridas.

Beträffande komiterades förslag om uppläggande i fögderiernas specialräkning af särskildt konto för redovisningen *af afbetalningar å odlings- och vattenaftappningslån*, få kollegierna underdånigst anföra, att till följd af nådiga kungörelsen den 28 sistlidne september, angående bildandet af en fond med ändamål att genom lån understödja odling af sankta trakter, till statskontoret inflytande annuiteter å odlingslån skola från och med år 1884 till och med år 1888 ingå till denna fond, i stället för att, såsom hittills, beräknas såsom inkomst för statsverket. De odlingslån, som komma att utlemnas från denna fond, blifva emellertid af enahanda natur, som de odlingslån, hvilka hittills utgått från de årligen

af Riksdagen dertill anvisade anslag, och i afseende på sättet och ansvarigheten för verkställande af inbetalningar af ränta och amortering å dessa lån skola lända till efter rättelse de i kongl. kungörelserna den 13 juni 1845 och den 3 november 1848 meddelade och af komiterade omförmälda bestämmelser, angående sättet för återbetalning af lån utaf allmänna medel för beredande af odlingsföretag; och då, enligt dessa bestämmelser, afbetalningar å dylika lån böra å debetsedlarne för hvarje år upptagas samt af kronobetjeningen uppbäras och i landträneriet insättas, synes härmed vara öfverensstämmande, att dessa afbetalningar på föreslaget sätt i specialräkningen redovisas.

Mot komiterades förslag om redovisning i fögderispecialräkningen *af afbetalningar å undsättningslån*, samt hvad till stöd för detta förslag blifvit af komiterade anfördt, hafva kollegierna icke något att erinra.

Vidare hafva komiterade uti det föreslagna formuläret upplagt konto för *debetsedelslösen* samt derjemte hemställt, att bestämd föreskrift måtte meddelas, dels att alla de *medel och utskylder eller sammanskott m. m.*, som uti ingifven uppbördsbok och derpå grundade debetsedlar påfördes eller, enligt Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvandes särskilda order, skulle vid uppbördsstämmorna erläggas, varda uti vederbörandes specialräkningar utan undantag redovisade, och dels att samtliga dessa medel och utskylder m. m. varda af uppbördsmännen levererade till ränteriet, dock att i sistnämnda afseende undantag måtte ega rum för debetsedelslösen och stämmoböter, som af uppbördsmanen borde få direkt utbetalas till vederbörande, likväl med skyldighet att därför uti sin räkning göra redo.

Till stöd för detta förslag hafva komiterade hufvudsakligen anført, hurusom en noggran och pålitlig kontroll å uppbördsmanen, huru medel af honom uppburos eller indrefvos och till vederbörande aflemnades, städse utgjort förnämsta syftemålet för anordningen af redogörelsen, men att denna kontroll, som vore möjlig endast under sjelfva uppbördsstämmorna, då allt hvad som inflöte antecknades på landet af häradsskrifvaren, som derom aflemnade uppgifter, på grund af hvilka landskontoret hade att öfvervaka, det leverering i behörig tid verkställdes, försvårades mycket derigenom, att mångenstädes på debetsedlarna upptogs och vid uppbördsstämman erlades medel, som ej sedermera till ränteriet levererades eller ens till redovisning uti räkenskaperna upptogs, till stöd för hvilket förfaringssätt skäligen kunde åberopas, att gällande formulär icke upptogo exem-

pel för dylika medels redovisning. Oaktadt den mångfald af olika uppbörds-titlar, som uti de till kammarrätten ingående landsboksräkenskaperna förekommo, voro de medel, som vid kronouppbördsstämorna i riket uppburos, men likväl uteslötos från redovisning inför nämnda myndighet, ganska betydliga. En öfver hela riket utgående afgift, som inflöte med kronouppbörden, utan att i sammanhang dermed uti räkenskaperna redovisas, vore debetsedelslösen, och ehuru någon annan lika allmän uppbördstitel icke kunde angifvas, vore det helt säkert, att enahanda förhållande ofta egde rum med hvarjehanda sammanskott af menigheter eller afgifter till föreningar m. m., och exempel saknades ej heller, att jemväl rent kommunala utskylder på dylikt sätt uppburos utan redogörelse uti specialräkningen. I allmänhet blefve väl dessa medel, såsom förhållandet städse vore med debetsedelslösen, påförda i debetsedlarne och i uppbördsboken, och, om ändamålet med anteckningen vid uppbördsstämman i någon mån skulle vinnas, måste derföre anteckningslängden föras så, att å den till landskontoret afgående uppgiften om de influtna medlens belopp, kunde fränskiljas den summa, som ej till ränteriet borde levereras, hvilken omständighet icke allenast gjorde kontrollen besvärlig å de medel, som ovilkorligen borde levereras till ränteriet, utan ock satte länsstyrelsen ur stånd att behörigen öfvervaka, huru uppbördsmanen i allmänhet handhade sin uppbörd, enär denne senare alltid egde tillfälle att med sådana medel, hvilka icke inför länsstyrelsen redovisades, betäcka brister, dem han tilläfventyrs åsamkat sig i den egentliga kronouppbörden, hvarförutom olägenheter, motsvarande dem, som visade sig i berörda afseende, uppstode vid sjelfva redogörelsen, då uti denna ej upptogos alla de medel, som i sammanhang med kronouppbörden inflöte.

Såväl med afseende å betryggande kontroll som för beredande af lättnad i redovisningsgöromålen, vore det derför angeläget, att redogörelsen fullständigt erhöle den omfattning, som af uppbörden betingades. Då redan nu de uti specialräkningarna förekommande uppbördstitlarnes antal på flera orter vore mycket stort, samt uppbördsmanens rättighet att i andra fall, än der det blifvit genom särskild författning eller föreskrift dem uttryckligen ålagdt, taga befattning med enskilda korporationers, föreningars eller inrättningsars uppbörd, måste vara beroende af Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvandes tillstånd, kunde utan tvifvel full motsvarighet emellan räkenskapen och uppbörden enklast och på ett sätt, som från statsförvaltningens synpunkt måste anses mera tillfredsställande, vinnas genom förbud för uppbördsmanen att debitera eller uppbära andra medel än dem, som enligt allmänna stadganden och särskilda föreskrifter borde till uppbördsmanen erläggas, men sådant skulle åter å andra sidan helt säkert ådraga dessa korporationer, föreningar eller inrättningar, som nu finge sina ofta för mycket allmännyttiga ändamål afsedda inkomster på billiga vilkor uppburna och redovisade, förut okända och betungande kostnader, hvarföre komiterade ansett sig icke böra ifrågasätta någon vidsträcktare inskränkning af Eders Kongl.

Maj:ts befallningshafvandes befogenhet att tillåta uppbördsmännen i sammanhang med kronouppbörden debitera och indrifva jemväl andra afgifter, än dem som rätteligen dit kunde hänföras. Det ökade besvär, som möjligen i något fall kunde vara förenadt med uppbördsmedels lyftande i ränteriet, borde så mycket mindre anses betungande för vederbörande, som jemväl åt dem större trygghet bereddades, då hela uppbörden underkastades samma kontroll. Undantoges stäm-moböter och debetsedelslösen, — hvilka medel, med afseende å de ringa belopp och det obetydliga inflytande, som dessa titlar egde på uppbörden i dess helhet, framgent såsom hittills borde få af uppbördsmanen direkte aflemnas till dem som vederborde — kunde ej heller levereringen till ränteriet förorsaka någon nämnvärd tillökning af landsstatstjenstemännens göromål, då särskilda reversal i alla händelser voro nödiga och medlen kunde insändas till ränteriet på samma gång som de flerahanda uppbördsmedel, hvilka redan nu, på grund af uttryckliga föreskrifter i allmänna författningar, dit levererades, samt för dessa medels utbetalning endast en enkel anordningsåtgärd å Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvandes sida fordrades.

Med den särskilda anordning, som förefunnes inom städerna, der närmaste kontrollen å uppbördsmanen samt hela ansvaret för redovisningen uteslutande hvilade på den kollegialt sammansatta magistraten, och kronans intresse sålunda mindre omedelbart vore beroende af uppbördsmanen, läte det lättare än med uppbördsförvaltningen inom fögderierna på landet förena sig att från kronoräkenskaperna utesluta sådana medel, som, ehuru de erlades vid de vanliga uppbördsstämmorna, likväl icke kunde räknas till den egentliga kronouppbörden. De personer, som under magistratens inseende och ansvar emottogo sistnämnda uppbörd, voro icke anstälde i kronans utan i städernas tjänst, och om de, såsom väl på vissa orter vore brukligt, hade att samtidigt med kronouppbörden jemväl ombesörja kommunaluppbörd och dylikt, så erfordrades dock icke för detta sistnämnda ändamål Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvandes särskilda uppbördsorder, hvilken deremot på landet vore nödig för all uppbörd, som af kronofogde verkställdes. Uppbördsordern borde derföre vara den handling, som hufvudsakligen bestämde räkenskapens omfång.

Detta komiterades förslag har icke blifvit af någon utaf Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande eller af öfverståhållarembetet biträdt. Utaf dessa myndigheter är nemligen erinradt, hurusom kronofogdarne innehade utom de slags medel, som med komiterades förslag afsetts, andra medel, för hvilka de ej voro redovisningsskyldige inför landskontoren. Sålunda uppburo desse tjenstemän dels rester å kommunalutskylder och dels exekutionsmedel understundom till mycket betydliga belopp, hvarförutom numera, enligt nådiga kungörelsen den 12 juli 1878, kronofogdarne fingo från andra län emottaga begäran om handräckning för utskylders uttagande. Den med komiterades förslag åsyftade kontrollen vunnes således ej. Deremot skulle ett bifall till detta förslag komma att med-

föra betydligt ökad besvär ej allenast för uppbördsmännen, utan äfven för landskontoren och ränterierna, likasom för medlens uttagande från ränterierna vederbörande, som nu ofta finge vid uppbördsstämorna utan någon kostnad af uppbördsmännen mottaga hvad dem tillkomme, skulle tillskyndas besvär och omkostnader antingen genom resor till residensstäderna eller genom ombuds anlåtande derstädes. På grund häraf och då numera genom nådiga kungörelsen den 30 april 1881 blifvit meddelade tillfyllestgörande bestämmelser, angående redovisning af och kontroll öfver den uppbörd utaf inom härad eller tingslag för dess gemensamma behof utgående afgifter, som af kronobetjent verkställes, hafva de fleste af Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande afstyrkt komiterades ifrågavarande förslag, hvarvid tillika af en del af dessa myndigheter särskildt erinrats om obehöfligheten att upptaga debetsedelslösen i räkenskaperna, då häradsskrifvarne, hvilka denna lösen å landet tillkomme, ej underlåte att i detta hänseende bevaka sin rätt. Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Skaraborgs och Örebro län hafva åter väl ansett ifrågavarande slags medel böra i specialräkenskaperna upptagas, men hållit före, att föreskrift om medlens inlevererande till ränteriet ej borde meddelas, utan uppbördsmännen tillåtas att, såsom hittills skett och af komiterade äfven föreslagits i fråga om debetsedelslösen och stämoböter, hvilka ofta till beloppet öfverstege de afgifter, om hvars redovisning nu vore fråga, till vederbörande direkt utbetala de uppburna medlen mot qvittens, som borde samtidigt med specialräkenskapen till Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande ingifvas. Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Kopparbergs län har förklarar sig ej kunna biträda förslaget under annan förutsättning, än att, såsom nu vore förhållandet i fråga om brandstodsmedel, uppbörd af medel af ifrågavarande slag funnes i särskild förordning medgifven. Slutligen hafva Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Södermanlands, Östergötlands, Hallands och Elfsborgs län såsom sin åsigt uttalat, att förevarande slags medel väl icke borde få i uppbördsboken debiteras och vid uppbördsstämorna uppbåras, med mindre Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande dertill lemnat tillstånd, men att redovisning därför dock icke borde i specialräkenskapen inflyta utan direkt till vederbörande afgifvas i särskilda räkningar emot qvittenser, hvilka skulle till Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande insändas samtidigt med specialräkenskapen.

Den under benämning af debetsedelslösen utgående afgift tillkommer, enligt gällande bevillningsförordning, den som upprättar och utfärdar debetsedlarne såsom ersättning för detta bestyr, och skulle denna afgift, enligt komiterades förslag, likasom hittills af uppbördsmanen till vederbörande direkt utbetalas, och ej till ränteriet inlevereras, för att derifrån debiteringsförrättarne tillhandahållas. Med afseende å hvad Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande anført, anse kollegierna dessa medels redovisande i specialräkningarne ej behöfligt, utan hemställa underdånigst, att hvad derom föreslagits icke måtte bifallas.

Beträffande förslaget angående upptagande till redovisning i uppbördsrä-

kenskaperna af sammanskott af menigheter eller afgifter till enskilda korporationer, föreningar eller inrättningar m. fl. dylika slags medel, som af kronobetjeningen indrifvas, få kollegierna anföra, att, enligt deras åsigt, medel, som jemlikt särskilda nådiga föreskrifter skola af kronans uppbördsmän uppbäras och till ränterierna inlevereras för att derifrån enligt Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvandes anordningar vederbörande tillhandahållas, äfven böra i uppbördsmännens redogörelser upptagas. Sådana föreskrifter äro meddelade, i fråga om riddarhusmedel uti Kongl. kungörelsen den 30 september 1812 m. fl. författningar, sjukvårdsafgift uti nådiga instruktionen den 21 oktober 1864 och Kongl. kungörelsen den 15 augusti 1874, bränvinsförsäljningsafgift uti Kongl. förordningen den 24 augusti 1877, landstingsmedel uti nådiga förordningen den 21 mars 1862, brandstodsmedel uti nådiga cirkuläret den 14 juli 1845 och Kongl. kungörelsen den 6 augusti 1881, samt bidrag till skjutsentreprenader uti nådiga stadgan angående skjutsväsendet den 31 maj 1878. Enligt nu gällande formulär skola riddarhusmedel, sjukvårdsafgift, bränvinsförsäljningsafgift och landstingsmedel äfven upptagas i uppbördsmännens specialräkningar, och synes sådant, på sätt komiterade föreslagit och i likhet med hvad i åtskilliga län redan iaktages, äfven böra ega rum i fråga om brandstodsmedel och bidrag till skjutsentreprenader, hvarföre kollegierna till nådigt bifall förorda komiterades förslag i denna del.

Hvad åter angår förslaget rörande redovisning i uppbördsräkenskaperna af menigheters sammanskott, m. fl. afgifter till enskilda korporationer och föreningar, som af uppbördsmännen med Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvandes tillstånd indrifvas, så torde, med afseende å den inom städerna befintliga särskilda anordning beträffande kontrollen å uppbördsmännen, det icke vara, för vinnande af hvad med komiterades förslag i förevarande hänseende åsyftats, erforderligt, att dessa medel ingå i städernas kronoräkenskaper; och då, genom hvad utaf flertalet af Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande i ämnet anförts, enligt kollegiernas tanka, måste anses vara till fullo ådagalagdt, att genom den föreslagna förändringen ökadtt besvär skulle förorsakas uppbördsmännen och länsstyrelsernas tjänstemän samt att de vederbörande, som medlen tillkomme, skulle tillskyndas såväl besvär som kostnader, allt utan att nämnda syftemål, eller en mera noggran och pålitlig kontroll å uppbördsmännen, komme att vinnas, vare sig medlen, på sätt komiterade föreslagit, inlevererades till ränteriet, eller, såsom af ett par länsstyrelser ifrågasatts, inför länsstyrelsen redovisades medelst företeende af vederbörandes qvittenser, få kollegierna, som, vid det jemväl åberopade förhållande att föreskrifter angående redovisning af häraders utaf kronobetjente uppburna medel redan förefinnas, ej eller funnit skäl att biträda den af några länsstyrelser uttalade åsigt om redovisning af dylika medel endast på det sätt, att genom qvittenser inför länsstyrelserna styrktes, huru mycket af de i uppbördsboken påförda beloppen blifvit till vederbörande utgifvet, underdånigst hem-

ställa, att hvad härutinnan föreslagits eller ifrågasatts icke måtte vinna nådigt godkännande; lärande i händelse af bifall härtill, det i formulärförslaget upplagda konto för redovisning af "tingshusunderhållsmedel för N. N. och N. N. härad" få från förslaget utgå.

Lika med komiterade anse kollegierna, att det i uppbördsförfattningarne i och för kontrollen öfver uppbördsmännens levereringar meddelade stadgande, att jemväl efter uppbördsstämornas avslutande särskilda uppbördsextrakter öfver inflytande rester för hvarje månad till landskontoret skola afgifvas, utan olägenhet kan upphävas; och hemställa kollegierna därför om nådigt bifall till komiterades härom afgifna förslag.

Enligt hvad ofvan förmälts hafva komiterade, vid valet af avslutningstid för länsräkenskaperna, afsett bland annat det syftsmål, att uppbördsmännen, innan städernas och fögderiernas specialräkningar afgåfvos, skulle beredas tillräckligt rådrum för de på dem ankommande åtgärder till indrivande af resterande utskylder, i det fall att skattskyldig vore från uppbördsdistriktet afflyttad, äfvensom för erhållande af order om afkortning och för anskaffande af de för afskrifning nödiga upplysningar, då utskylder på grund af styrkt fattigdom eller andra omständigheter icke kunde uttagas eller då den restskyldige icke kunnat anträffas. Jemte erinran härom hafva komiterade vidare förmält, att med förslaget äfven åsyftats, att räkenskaperna, som för närvarande, så vidt de utestående resterna anginge, vid aflemnandet vore alldeles obestyrkta, måtte vid aflemnandet kunna förses med fullständiga verifikationer jemväl för resterna; samt att möjligheten att uppnå omförmälda syftsmål vore helt och hållet beroende af de föreskrifter, hvilka skulle tillämpas vid resternas indrivande och verkställande af nödiga undersökningar rörande skattskyldiges betalningsförmåga och vistelseort äfvensom vid handräknings-, afkortnings- och afskrifningsfrågors behandling. De viktigaste och för redogörelsen hufvudsakligen bindande bestämmelser, som i dessa ämnen för närvarande vore gällande, innehölls uti kongl. kungörelsen den 19 december 1855, angående förändrade föreskrifter i afseende å kronoutskylders och böters uttagande hos personer, som från skattskrifningsorten afflyttat, sådan denna författning lydde enligt kongl. kungörelserna den 4 oktober 1861 och den 12 juli 1878. Då de stadganden, som häri funnos intagna, till någon del hade sin anledning uti förhållanden, som vid författningens utfärdande ännu voro i afseende å kronuppbördens redovisning bestående men sedermera ändrats, hade deraf blifvit en följd, att tillämpningen i motsvarande delar

blifvit temligen osäker och vacklande, hvarförutan sjelfva ändringarne uti författningens ursprungliga lydelse icke varit synnerligen egnade att befrämja redovisningens påskyndande.

Sålunda hafva komiterade erinrat, att de i berörda hänseende vidtagna förändringar, enligt komiterades åsigt, föranledt dertill, att begäran om handräkning för utbekommande af bortflyttade personers utskylder framställes senare än hvad som i allmänhet kunde ske, samt att de särskilda bestämmelserna härutinnan icke voro öfverensstämmande, hvarken sins emellan eller med numera gällande förändrade föreskrifter om redovisningssättet och tiden för räkenskapernas aflemnande. De i ämnet meddelade författningar egde ock tillämpning i fråga om böter, ehuru det i allmänhet icke kunde medföra annat än olägenhet att, i fråga om kronoutskylder eller dermed jemförliga uppbördsmedel, hvilka skulle erläggas allenast en gång om året, och böter, som helt och hållet tillfälligtvis och under alla tider af året skulle indrifvas, tillämpa enahanda föreskrifter.

I sammanhang med de anledningar, som sålunda funnos för handen, att uti åtskilliga mera väsentliga delar göra ändring uti nu gällande föreskrifter rörande resterande utskylders uttagande hos personer, som från skattskrifningsorten afflyttat, hafva komiterade, med afseende å den af dem föreslagna förändring i tiden för räkenskapernas afslutning och aflemnande, ansett behöfligt att någon särskild kontroll vidtoges till förekommande deraf, att uppbördsmanen låte obehörigt dröjsmål med leverering af inflytande medel komma sig till last. Sedan äldre tider hade uppbördsmännen skyldighet att verkställa leverering af influten uppbörd inom slutet af april månad, derest han icke skulle anses vara på balans, men fullgörandet af denna levereringsskyldighet kunde icke behörigen öfvervakas, om redovisningsterminen, såsom komiterade föreslagit, förflyttades från slutet af april till slutet af juni månad, med mindre vederbörande tillförbundos att särskildt styrka, det leverering i behörig ordning fullgjorts, af hvilken anledning återinförandet af en preliminär redovisning af ungefärligen enahanda beskaffenhet med den, som före det nu gällande räkenskapsformulärets tillämpning aflades genom den så kallade summariska räkningen, icke kunde undvikas.

Då alltså föreskrifterna om resterande utskylders uttagande synts böra i vissa delar undergå väsentlig förändring, hade komiterade trott dermed förnämligast böra åsyftas, å ena sidan, en inskränkning, som gjorde föreskrifterna tillämpliga allenast å de vid uppbördsstämmorna förfallna medlen, och, å andra sidan, en sådan utsträckning, att sättet och formen för denna del af redogörelsen jemte kontrollen å uppbördsmanen blefve närmare bestämda, på samma gång som all anledning till dröjsmål med handräknings- och andra redovisningsärenden, så vidt möjligt vore, undvekes; och hafva komiterade, i öfverensstämmelse härmed, utarbetat förslag till kungörelse angående indrifning och redovisning af allmänna utskylder, som af skattskyldig vid kronouppbördsstämma lemnats obetalda, hvarjemte särskilda formulär blifvit upprättade för den uti nämnda förslag omför-

mälda summariska redogörelse, äfvensom för de afkortnings- och restlängder med flera handlingar, som borde tjena till bestyrkande af denna redogörelse likasom till verifikation af specialräkningen.

Beträffande detta förslag få kollegierna till en början underdånigst erinra, att, i händelse af nådigt bifall till hvad kollegierna här ofvan i underdånighet hemställt om bibehållande af den nu brukliga afslutningstiden för länens uppbördsräkenskaper äfvensom angående tiden för specialräkenskapernas aflemnande, de af komiterade föreslagna bestämmelser om införande af en summarisk redogörelse och sättet för bestyrkande af den uppbörd, som enligt denna redogörelse icke influtit, böra ur förslaget utgå.

Deremot kommer att kvarstå behovet af den särskilda restredovisning, som, enligt nu gällande bestämmelser, innefattar redogörelse för tiden efter uppbördsårets slut till den 31 augusti, och hvilken med tillhörande längder till landskontoret ingifves för att, efter granskning i detalj, derstädes sammandragas med öfriga restredovisningar till en redogörelse för länet, som sedermera inom den 31 oktober öfversändes till vidare granskning inom statskontoret och kammarrätten; och torde derföre i den ordning, här nedan förmäles, nådig föreskrift om bibehållande af en sådan restredovisning, eller så kallad balansrelation, hvilken enligt komiterades förslag ej skulle erfordras, meddelas i sammanhang med de för de nya formulärens tillämpning med mera erforderliga bestämmelser.

Vidare innehåller förslaget åtskilliga föreskrifter om anteckningars verkställande i uppbördsboken samt om öfverlemnande af denna bok jemte specialräkningarne till Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande. I afseende härå hafva de fleste af Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande erinrat, att anteckningar i uppbördsboken efter stämmornas slut om inflytande rester med mera vore alldeles obehöfliga och skulle, utan att någon kontroll dermed vunnes, förorsaka ett mycket tidsödande arbete; hvarjemte uti de afigfna yttrandena anförts, att uppbördsbokens återställande till Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande ej medförde någon fördel men väl svårigheter för uppbördsförvaltningarne, för hvilka tillgång till uppbördsboken ofta vore behöflig.

Föreskrift att uppbördsboken borde åtfölja specialräkningarne finnes meddelad i uppbördsreglementet den 13 november 1739 och kammarkollegii cirkulärbref den 29 april 1779. Om äfven denna, likasom andra uti de äldre uppbördsförfattningarne meddelade föreskrifter, såsom komiterade förmält, någon gång förbisåges, anse emellertid kollegierna, med afseende å hvad Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande anført, med fog kunna ifrågasättas, huruvida skäl må förefinnas att i det hänseendet meddela vidare bestämmelser.

Härvid och hvad i öfrigt angår de af komiterade föreslagna bestämmelser i fråga om hvad af redogörare bör iakttagas vid indrifning af utskylder, som vid kronoppbördsstämman lemnats obetalda, få kollegierna underdånigst fästa Eders Kongl. Maj:ts nådiga uppmärksamhet å behovet deraf, att en allmän för-

fattning varder utfärdad, innehållande de hufvudsakliga föreskrifter, som vid uppbörd och redovisning af kronouppbörderna böra af landsstatens embets- och tjänstemän samt magistrater och uppbördsmän inom städerna iakttagas. Kongl. uppbördsreglementet den 13 november 1739 tillämpas ännu i de få delar, hvaruti detsamma fortfarande kan anses gälla, men de flesta deri förekommande bestämmelser hafva likväl blifvit ändrade genom tid efter annan utkomna författningar. Vid tillämpningen af nu gällande stadganden, som delvis tillkommit under länge sedan förflutna tider, har behofvet af mera bestämda och efter tidens kraf lämpade föreskrifter, samlade i en författning, framstått och skulle, enligt hvad kammarkollegium, statskontoret och kammarrätten uti ofvan åberopade underdåniga utlåtande den 12 december 1878 erinrat, otvifvelaktigt hafva varit än mera trängande, derest icke uti gällande bevillningsstadga funnits sammanförda de bestämmelser, som gälla för uppbörden och redovisningen af denna skatt, hvilka bestämmelser i hufvudsakliga delar jemväl ega tillämpning på öfriga vid uppbördsstämmorna inflytande skattemedel. En författning, sådan som bevillningsstadgan, hvilken egentligen endast afsåge grunderna och sättet för bevillingens åsättande, vore likväl, på sätt kollegierna vid nyssnämnda tillfälle vidare förmålde, icke rätta platsen för upptagandet af föreskrifter rörande sjelfva uppbördens besörjande af statens för sådant afseende anstälde tjänstemän; åtminstone förefunnos icke numera, sedan denna skatt, lika med öfriga, inginge till statskontoret, någon anledning dertill, att särskilda bestämmelser i detta afseende af Riksdagen årligen meddelades och i dess bevillningsstadga upptogos. På grund af Eders Kongl. Maj:ts under den 19 september 1873 meddelade nådiga uppdrag, framlades af den s. k. landsstatskomitén ett särskildt förslag jemte motiver till reglemente för debitering, uppbörd och redovisning af de allmänna utskylder, hvilka vid kronouppbördsstämmorna skulle erläggas. De dervid ifrågasatta stadganden voro emellertid hufvudsakligen beroende af nådigt bifall till nämnda komités organisationsplan och i öfrigt framställda förslag till förändrade anordningar af landsstatstjänstemännens bestyr med den allmänna kronouppbörderna. Genom Eders Kongl. Maj:ts den 24 maj 1877 och den 2 januari 1880 fattade nådiga beslut om kronofogde-, häradsskrifvare- och länsmanstjänsternas äfvensom räntmästarebefattningarnes bibehållande med hufvudsakligen enahanda åligganden, som hittills, förföll denna organisationsplan, och behofvet deraf att de stadganden, som för den allmänna kronouppbördens verkställande och redovisande böra iakttagas, varda uti särskild författning sammanförda, qvarstår oförändradt.

Kollegierna, som det icke nu tillkommer att i nyssnämnda afseende framställa något förslag, anse sig ej heller böra uti det ämne, hvarom nu är fråga, eller indrifning och redovisning af utskylder, som vid kronouppbördsstämma lemnats obetalda, för närvarande tillstyrka andra förändrade föreskrifter, än som äro erforderliga för vinnande af öfverensstämmelse emellan stadgandena om hvad

iakttagas bör vid uttagande af kronoutskylder hos personer, som från skattskrifningsorten afflyttat, i hvilket afseende ny författning i allt fall lärer blifva behöflig, i händelse hvad här nedan af kollegierna föreslås rörande utfärdande af särskild nådig förordning om redovisning och indrifning af böter vinner nådigt bifall.

Komiterades förslag, i fråga om hvad vid handräckningsärendens behandling å oppbördsmannens och landskontorets sida borde iakttagas, är nära öfverensstämmande med det ursprungligen i 1855 års kungörelse anbefalda förfarande, men innefattar tillika i detta hänseende några nya bestämmelser, hvilka, på sätt komiterade förmält, voro föranledda af behovet att, då handräckning äskades allenast på grund af upplysningar, som, utan medverkan af presterskapet eller kommunalnämnden, kunnat af kronobetjeningen införskaffas, förebygga möjligheten af obehöriga afskrifningar. Enligt förslaget, som i öfrigt vore grundadt på den förutsättningen, att afslutningstiden för länsräkenskaperna blefve bestämd till den 30 juni, och att en summarisk redogörelse afgåfves senast vid den tid, som nu är för dessa räkenskapers afslutande fastställd, skulle förhållandet i afseende på den oppbörd, som enligt berörda redogörelse icke kunnat utbekommas, styrkas, bland annat, med sådana socknevis upprättade restlängder med sammandrag, hvilka äro föreskrifna i 2 § af Kongl. kungörelsen den 19 december 1855, sådan den lyder i nådiga kungörelsen den 4 oktober 1861, hvarjemte det skulle åligga oppbördsmannen, till hvilken dessa restlängder efter granskning af redogörelsen borde ofördröjligen återställas, *dels* att senast före medlet af maj månad meddela restlängderna vederbörande kommunalnämnd för det ändamål, som omförmäles i 3 § af förstberörda nådiga kungörelse, sådan den blifvit ändrad genom 1861 års kungörelse, *dels* att, samtidigt med den summariska räkningens afgifvande, enligt särskild förteckning, åtföljd af debetsedlar eller oppbördsboksutdrag, som upptoge hvarje den skattskyldige påförd post, hos Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande begära handräckning för utskyldernas utbekommande hos en hvar af de från orten bortflyttade skattskyldige, hvars vistelseort enligt nyssnämnda restlängder uppgifvits såsom känd, *dels* ock slutligen, att efter det samma restlängder, behörigen påtecknade, blifvit af kommunalnämnden till oppbördsmannen återställda, på enahanda sätt som ofvan förmälts, skyndsamligen hos Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande ytterligare begära handräckning till utskyldernas och stämmoböternas uttagande hos de skattskyldige, hvilkas vistelseort, enligt de genom kommunalnämnden meddelade upplysningar, då kunde med visshet eller sannolikhet uppgifvas, hvarjemte, i händelse kändedom vunnits, att skattskyldig uppehölle sig å uppgifven annan ort, än der han enligt förut aflåten handräckningsbegäran bort sökas, ny handräckning på vederbörlig ort skulle äskas, utan afvaktan på svar rörande de åtgärder, som af den äldre kunnat föranledas.

I anledning af de af komiterade sålunda ifrågasatta förändringar i gällande

bestämmelser angående begäran af handräckning för utbekommande af resterande utskylder för personer, som från skattskrifningsorten bortflyttat, få kollegierna, med erinran att, i händelse någon ändring af nuvarande räkenskapsår och afslutningstid för länens uppbördsräkenskaper ej eger rum, några nya föreskrifter i förevarande hänseende ej äro oundgängligen af behofvet påkallade, tillika i öfrigt underdånigst anföra, att en omarbetning af nu gällande föreskrifter, enligt kollegiernas åsigt, likväl bör lämpligen ega rum för undanrödjande af den tvekan, som vid dessa föreskrifters tillämpning tilläfvventyrs kan föränledas af det utaf komiterade jemväl anmärkta förhållandet, att full öfverensstämmelse saknades emellan dessa föreskrifter sins emellan samt emellan dem och de som vore gällande i fråga om räkenskapernas aflemnande. Äfven andra anledningar förefinnas, enligt kollegiernas tanka, till utfärdande af ny nådig förordning i ämnet. Sålunda anse kollegierna, lika med komiterade, att särskilda bestämmelser för begäran af handräckning för utfäende af böter, ådömda personer, som lemnat orten, innan böterna hunnit uttagas, böra stadgas. Vidare hafva, enligt hvad nedan förmäles, sådana förändrade förhållanden inträffat, att de i nådiga kungörelsen den 19 december 1855 meddelade föreskrifter i fråga om hvad inom Stockholms stad bör iakttagas för uttagande af bortflyttade personers utskylder icke vidare ega full tillämplighet.

De af komiterade föreslagna bestämmelser äro, på sätt ofvan nämnts, nära öfverensstämmande med det ursprungligen i nyssberörda nådiga förordning stadgade förfarande, men innehålla derjemte sådant, som, vid uteslutande från förslaget utaf föreskriften om summariska redogörelsen, förfaller. I öfrigt hafva dessa bestämmelser gifvit Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande anledning till framställandet af åtskilliga erinringar. Komiterades antagande, det uppbördsmännen af nu gällande stadganden funnit anledning att uppskjuta med begäran om handräckning till tiden för redogörelsens afgifvande, vore nemligen icke öfverensstämmande med hvad åtminstone i de flesta länen egde rum, enär sådan åtgärd vidtoges redan i mars eller i början af april och således en à två månader före redogörelsens aflemnande. Det vore ej heller lämpligt eller ledande till skyndsamt vid redovisningen, att alla redogörare på en och samma tid begärde handräckning för resterande utskylder af detta slag, utan borde fasthellre såsom nu flerstädes egde rum, dylik åtgärd vidtagas under det uppbördsstämorna påginge och för sista uppbördsdistriktet omedelbart efter afslutande af uppbördsstämmorna derstädes. Begäran om handräckning, innan erforderliga upplysningar från kommunalnämnd och presterskap erhållits, kunde dessutom väl föränleda till, att en del utskylder komme att något förr än eljest inflyta, men skulle deremot, i de fall att genom upplysningarne från kommunalnämnden kännedom vunnes derom att den bortflyttade uppehölle sig å annan ort, än der han enligt förut aflåten handräckningsbegäran blifvit sökt, förorsaka omgång och onödig skriftvexling, äfvensom, särskildt för den lägre kronobetjeningen, besvär

och utgifter vid de af handräckningarne föranledda undersökningar efter personer, om hvilkas vistelseort lemnats oriktiga uppgifter.

Enligt kollegiernas åsigt synes äfven komiterades förslag, om hvad af uppbördsmännen bör iakttagas vid begäran af handräckning, komma att medföra omgång och onödig skriftväxling. Af synnerlig vikt är, att så tillförlitlig upplysning som möjligt snarast vinnes om de från mantalsskrifningsorten bortflyttade skattskyldiges vistelseorter, på det att de må kunna anträffas och rester i möjligaste mätto indrivas, och det synes derföre böra åläggas uppbördsmanen att efter hvarje uppbördsstämmas slut ofördröjligen icke allenast inom uppbördsdistriktet låta eftersöka den restskyldige, utan ock, der han icke varder anträffad, från pastorsembete och kommunalnämnd infordra tillgänglig upplysning, för att, på sätt nu är föreskrifvet, först derefter hos Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande skyndsammast begära handräckning för utfående af den bortflyttades utskylder. För att redovisningen ej må blifva fördröjd, samt för undvikande deraf att handräckningsärenden på en gång i större mängd inkomma till Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande, bör begäran om handräckning ega rum så fort ske kan, i den mån nödiga upplysningar erhållits, och ej senare än vid specialräkningens afgifvande. Kollegierna, som uppgjort förslag till ny förordning i ämnet, hafva deruti affattat hithörande stadganden i enlighet med dessa grunder och i nära öfverensstämmelse med hvad Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande i allmänhet föreslagit.

Uti nådiga kungörelsen den 19 december 1855 är föreskrifvet, att uppbördsman, i sammanhang med specialräkningens aflemnande, som då egde rum den 1 oktober, skulle begära afskrifning i räkenskaperna af alla de bortflyttade personers utskylder, som då ännu voro obetalda. Då nämnda räkningar numera aflemnas den 15 maj, kan denna föreskrift icke tillämpas. Kollegierna, som anse begäran om afskrifning samt äfven om afkortning af utskylder för de bortflyttade personer, om hvilka till dylik åtgärd föranledande upplysningar vunnits, lämpligen böra ske senast i sammanhang med afgifvande utaf restantieredogörelsen, hafva uti förslaget iakttagit de ändringar, som deraf påkallas. De af komiterade föreslagna bestämmelser, i fråga om sättet för specialräkningens verifierande, anse kollegierna deremot vara af beskaffenhet att böra från förslaget utgå, helst dessa bestämmelser närmast angå den restredovisning, som för närvarande den 31 augusti afgifves och, enligt hvad kollegierna här ofvan förmält, fortfarande bör afgifvas, samt om hvilken särskilda föreskrifter äro meddelade, deri någon ändring, i kollegiernas tanka, icke erfordras. Härförutan torde, beträffande det af komiterade föreslagna stadgandet, att utskylders balansering på grund af pantlista icke finge ega rum, med mindre Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande sådant medgifvit, böra erinras, att det ligger utom Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvandes befogenhet att neka uppbördsmanen att balansera medel, för hvilkas utfående utmätning blifvit verkställd, utan att den utmätta egendomen kunnat

försäljas och redovisning för köpeskillingen lemnas, på sätt utsökningslagen föreskrifver.

De i komiterades förslag i öfrigt intagna bestämmelser skilja sig från de nu gällande hufvudsakligen deri, att tiden, inom hvilken Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvandes utslag i afskrifningsmål böra till kammarrättens pröfning insändas, för närvarande bestämd till den 20 december hvarje år, af komiterade föreslagits till 30 dagar, räknade från utslaget datum, hvarigenom öfverensstämmelse vunnes med hvad som, numera i allmänhet för sådana mål gäller enligt kongl. kungörelsen den 14 november 1879.

Hvad angår föreskriften derom, att Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvandes beslut om afskrifning af resterande utskylder skola underställas kammarrätten, hafva de flesta af dessa myndigheter ansett, att densamma bör upphävas och sålunda skilnad i förfaringssättet vid behandling af ärenden om afkortning och afskrifning af utskylder försvinna. Till stöd för denna framställning är anfördt, bland annat, att sådana utskylder, om hvilkas afskrifning Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande beslutat, skulle, i afvaktan på kammarrättens fastställelse, fortfarande balanseras i räkenskapen, ehuru erfarenheten visat, att den pröfning, som afskrifningsmålen undergingo i kammarrätten, ytterst sällan föranledt dertill, att några utskylder, om hvars afskrifning Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande förordnat, inflöte, samt att i allt fall ej allenast tillräcklig kontroll vunnes derigenom, att de handlingar, som anginge afskrifningsbeslutet, blefve föremål för granskning i kammarrättens revisionsafdelning, utan äfven den bortflyttades betalningsskyldighet kvarstode, i händelse han framdeles anträffades.

Denna Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvandes framställning hafva kollegierna funnit sig icke kunna biträda. Enligt den efter Riksdagens hörande utfärdade författning, har afskrifningsfrågors omsorgsfulla pröfning hittills ansetts vara af den vigt, att densamma icke kunnat ensamt åt Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande öfverlätas. På sätt kammarkollegium, statskontoret och kammarrätten uti ofvanberörda underdåniga utlåtande den 12 december 1878 förmält, kan det korrektiv mot mindre omsorgsfull behandling hos länsstyrelserna af afskrifningsärenden, granskningen inom kammarrättens revisionsafdelning må innebära, ej ersätta den pröfning frågorna i följd af underställningen nu måste undergå. Anmärkningar öfver obehöriga eller otillräckligt verifierade afskrifningar kunde dessutom, enligt hvad vidare i nyssnämnda utlåtande anfördes, icke utan föregående förklaringar och deraf föranledda påminnelser och utredningar m. m., leda till beslut om de afskrifna utskyldernas återdebitering, hvilken åter, om den slutligen endast hade till påföljd utskyldernas förnyade afskrifning, skulle medföra föga gagn och reda, under det att skriftvexlingen i dylika mål ovilkorligen måste blifva så betungande och äfven motbjudande, att snart allt nit vid granskning af afskrifningsbeslut med dertill hörande handlingar torde förslappas. På dessa grunder och då kollegierna, som enligt hvad här nedan förmäles, ansett

sig böra i underdånighet tillstyrka upphäfvande af gällande föreskrifter om efterlysning af bötfälde personer, äfven af sådan anledning funnit någon vidare eftergift icke böra ega rum i afseende å den kontroll, som nu förefinnes beträffande afskrifning af såväl utskylder och böter genom afskrifningsbeslutens underställande, få kollegierna underdånigst hemställa, att Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvandes ifrågavarande framställning måtte lemnas utan nådigt afseende, samt komiterades med nu gällande föreskrifter nära öfverensstämmande förslag af Eders Kongl. Maj:t godkännas.

Slutligen hafva komiterade föreslagit att, i fråga om bortflyttade skattskyldiges efterspanande och de åtgärder, som dervid för upplysningars erhållande borde vidtagas, fortfarande inom hufvudstaden borde lända till efterrättelse hvad nådiga kungörelsen den 19 december 1855 föreskrefve.

I detta afseende innehåller 10 § af nyssberörda nådiga kungörelse, att de för kronouppbördsverket i Stockholm särskildt meddelade stadganden skola i afseende å uttagandet af bortflyttade personers utskylder och böter, fortfarande tjena till efterrättelse, dock med den förändring, att efterlysning af dem, som häfta för obetalda utskylder, icke vidare må ega rum; börande derjemte, sedan utrönt blifvit, dels att icke någon är för frånvarande persons oguldna utskylder ansvarig, dels ock att, enligt behöriga bevis, de restskyldige blifvit eftersökte, utan att hvarken deras vistelseort eller någon deras egendom kunnat upptäckas, med anledning af de öfver dessa personer för hvarje uppbördsdistrikt upprättade förteckningar, genom poliskammarens försorg, upplysning hos vederbörande pastorsambeten sökas, huruvida af befintliga anteckningar om utfärdade flyttningsbevis närmare underrättelser kunna inhemtas, till hvilken ort de bortflyttade sig begifvit; hvarefter och sedan poliskammaren samt öfverståthållareembetets kansli å samma förteckningar jemväl tecknat de uti 4 art. 12 § af 1814 års reglemente omförmälda bevis, meranämnda förteckningar skola mellan uppbördskommissarierna cirkulera, på det af dem tillses och intygas må, huruvida någon af de bortflyttade, efter skatteårets slut, är inom annat stadens distrikt mantalsskrifven.

Uti det i ämnet afgifna underdåniga utlåtande har öfverståthållareembetet erinrat, att de särskilda stadganden, till hvilka sålunda i 1855 års nådiga kungörelse hänvisades, funnos intagna i art. 4 §§ 8 och 12 samt i art. 6 § 14 af åberopade den 16 november 1814 utfärdade nådiga reglemente för kronouppbördsverket i Stockholms stad; men att detta reglemente upphört att gälla med ingången af år 1881, då det af Eders Kongl. Maj:t under den 15 oktober 1880 i nåder fastställda nya reglemente för uppbördsverket i Stockholms stad trädde i kraft. Att i en ny författning, på sätt komiterade föreslagit, till fortfarande tillämpning hänvisa till vissa detaljbestämmelser dels i ett till all kraft och verkan upphäfdt reglemente och dels i en kungörelse, som eljest skulle med den nya författningens trädande i kraft upphöra att vara gällande, syntes öfverståthållareembetet mindre lämpligt. Dertill komme, att några af dessa bestämmel-

ser numera till följd af förändrade förhållanden icke voro ändamålsenliga. De upplysningar, som, till ledning vid bortflyttade restskyldiges efterspanande, erhöles från pastorsembetena inom hufvudstaden, hade varit mycket få till antalet och sällan ledt till de restskyldiges anträffande eller utskyldernas utfående. Och sedan, på grund af Eders Kongl. Maj:ts nådiga skrifvelse till öfverståthållareembetet af den 10 november 1876, angående fastställande af grunder för ordnandet af mantals- och skattskrifningen i Stockholm, en fortlöpande bokföring af hufvudstadens innevånare blifvit införd och ombesörjdes af så kallade rotemän, hos hvilka skulle anmälas icke allenast alla inflyttningar till och utflyttningar från Stockholm, utan derjemte alla flyttningar från en till annan egendom inom hufvudstaden, och hvilka rotemän voro pligtige att om dessa anmälningar föra noggranna anteckningar, hade pastorsembetena vanligen icke med förteckningarne å ej igenfunne restskyldige personer tagit annan befattning, än att öfverlemna dem till vederbörande rotemän, samt efter det rotemännen till pastorsembetena återställt förteckningarne, försedda med de upplysningar, rotemännen kunnat i ämnet meddela, tillkännagifva, det pastorsembetena derutöfver icke haft något att upplysa. Vid detta förhållande och då, genom föreskrifterna i § 14 af den under den 27 oktober 1882 af Eders Kongl. Maj:t i nåder utfärdade förordning om mantals- och skattskrifningens förrättande i Stockholm, nyss omförmälda skyldighet att hos rotemännen göra anmälan om flyttningar blifvit ytterligare stadfästad, till följd hvaraf rotemännen voro i tillfälle att meddela icke allenast sådana upplysningar om flyttningar, som pastorsembetena kunde för det nu ifrågavarande ändamålet lemna, utan derjemte talrika andra, vore obestriddigt att pastorsembetenas anlitande härutinnan endast vållade ett gagnlöst besvär för pastorsexpeditionerna och ett för de skattskyldiges igenfinnande hindersamt dröjsmål med de erhållna upplysningarnes begagnande. Likaså ledde uppbörds-kommissariernes åliggande att tillse och intyga, huruvida någon af de bortflyttade efter skatteårets slut hade blifvit inom annat uppbördsdistrikt mantalsskrifven, endast till tidsutdrägt utan motsvarande nytta; ty de mantalslängder och register, som härvid skulle tjena uppbördskommissarierna till ledning, voro upprättade af rotemännen, hvilka därför kunde långt tidigare, än uppbördskommissarierna, lemna de upplysningar, som här voro i fråga. Och emedan de resepass, öfverståthållareembetet utfärdade, vanligen i fråga om orten, hvarthän den resande ämnade begifva sig, endast angåfve landets eller ländernas namn, hade det visat sig, att till utrikes ort afreste skattskyldige sällan, om ens någonsin, anträffats med ledning af de upplysningar, som kunnat hemtas från passjournalerna.

Under åberopande af hvad sålunda blifvit anfördt, har öfverståthållareembetet afgifvit förslag till förändrad lydelse af de uti förevarande hänseende gällande föreskrifter, innefattande jemväl i uppbördsreglementet saknade bestämmelser i fråga om hvad som iakttagas bör vid handräknings-, afskrifnings- och afkortningsärendens behandling. Hvad förslaget innehåller i fråga om sättet för

verificerande af specialräkningen, synes böra förfalla vid bibehållande af nuvarande tidsperioder för afslutning och aflemnande af denna räkenskap. Mot de föreslagna bestämmelserna i öfrigt hafva kollegierna icke funnit annan anledning till erinran, än att tiden, inom hvilken svar å begärd handräckning äfvensom poliskammarens bevis om gjord efterspaning bör komma öfverståthållarembetet tillhanda, torde böra bestämmas till början af september i stället för november månad.

Då uti gällande reglemente för kronouppbördsverket i Stockholm redan finnes intagen en del bestämmelser i fråga om indrifning af rester, synes det kollegierna lämpligast vara, att de utaf öfverståthållarembetet i detta hänseende såsom erforderliga ansedda ytterligare föreskrifter varda i samma reglemente intagna, i stället för att under en särskild § af den författning, hvarom nu är fråga, införas. I händelse denna kollegiernas åsigt vunne nådigt godkännande, behöfde nämnda författning, i fråga om hvad som borde iakttagas vid indrifning af sådana allmänna utskylder, som vid de inom Stockholms stad hållna uppbördsstämorna lemnades obetalda, endast innehålla en hänvisning till berörda reglemente.

Bötesredogörelsen.

Enligt hvad här ofvan är anfördt, hafva kollegierna ansett sig böra till nådigt bifall förorda komiterades förslag angående förläggande af redovisningen för böter — undantagandes stämmoböterna — till en särskild redogörelse. De skäl, hvarpå detta komiterades förslag grundade sig, och hvilka kollegierna funnit giltiga, fordra, att redogörelsen i och för sig erhåller annan form, än uppbördsräkenskapen i öfrigt.

I detta hänseende hafva komiterade anfördt, att såvidt som böter kunde uttagas, och ändamålet med bötesbeslutet sålunda uppnåddes på ett sätt, som medförde penningeinkomst, tillhörde bötesredogörelsen uppbördsräkenskaperna. Men härmed vore bötesredogörelsen ingalunda fullständig; den afsåge jemväl att, i de fall då böterna icke kunnat uttagas, ådagalägga, det straffet gått i fullbordan under annan form eller, till följd af mellankomna hinder, förfallit, samt i hvad mån verkställigheten af tillfälliga anledningar uppehölls, och i denna del fölle bötesredogörelsen helt och hållet utom gränserna för räkenskaperna öfver kronouppbörden. Då, utan afseende å den tillämpning, ådömda bötesstraff kunde erhålla, de till straffens mätande nyttjade penningevärden inberäknades under kronouppbörden, hade detta till följd, att uti räkenskaperna såsom tillgång måste upptagas ganska betydliga summor, hvilka i sjelfva verket endast utmärkte, det vissa med motsvarande penningebelopp betecknade straff för lagöfverträdelser eller andra förseelser af en eller annan anledning ännu voro beroende på verkställighet, men ingalunda representerade någon behållning, som kunde påräknas

inflyta, äfvensom att debiteringar och afföringar måste ega rum, som uti den verkliga omsättningen af uppbördsmedel saknade all motsvarighet.

Bötesredogörelsen hade derföre enligt formulärförslagen blifvit fördelad uti tvenne afdelningar, hvaraf den ena afsåge att ådagalägga, huru och i hvad mån bötesbeslut kunnat bringas till verkställighet och åsyftad straffpåföljd vunnits, och den andra innefattade räkning öfver den i följd af bötesbesluten inflytande uppbörden. Med denna åtskilnad, som egentligen endast utmärkte begränsningen emellan redogörarens funktioner såsom exekutor af straffdomar och såsom uppbördsman, kunde naturligen ingen rubbning ske af det olösliga samband, som i verkligheten förenade uppbörds- och verkställighetsbestyren i det fall att böterna kunde uttagas; det vore allenast formen, som underginge den förändring, att till uppbördsräkenskapen hänfördes hvad som dit hörde, under det att i öfrigt bötesredogörelsen endast inginge bland verifikationerna.

En omständighet, som vid bötesredogörelsens anordnande förtjenade särskildt afseende, vore ock att bötesmedlen, oberoende af viss tid, inflöte under hela årets lopp, i mån som saköreslängder för verkställighet aflemnades, och böterna derefter kunde uttagas, utan att någon annan än uppbördsmanen sjelf egde kännedom om beloppet af de inflytande medlen eller om de böter, som skulle redovisas, förr än redogörelse aflemnades. Då för allmänna kronuppbörden *en* fullständig redogörelse om året kunde anses tillfyllestgörande, föranledde denna omständighet, att nöjaktig kontroll å bötesmedelsuppbörden, samt — hvad som måste anses ännu angelägnare — nöjaktig säkerhet att sakfælde finge vidkännas den straffpåföljd, som i laga ordning blifvit bestämd, icke vunnnes allenast med en årsredogörelse. Det alltför vidsträckta utrymme till uppskof med verkställighetsåtgärders vidtagande, som en årsredogörelse, utan tillfälle till någon fortlöpande kontroll, lemnade uppbördsmanen, kunde mången gång begagnas på ett sätt, som mer än sannolikt beredde bötfælde möjlighet att undgå efterspaning, hvilken, om den företagits i tid, till äfventyrs kunnat leda till böternas uttagande eller straffpåföljd under annan form. Af dessa och i öfrigt anförda skäl hafva komiterade ansett lämpligt, att redogörelse i detta afseende afgåfves två gånger om året.

På sätt ofvan erinrats förekommer derjemte, i fråga om handräckning för böters uttagande, skälig anledning till anmärkning emot nu gällande föreskrifter och det samband, som i detta afseende eger rum emellan böter och den egentliga uppbördsredovisningen, och kollegierna hafva äfven här ofvan uttalat den åsigt, att särskilda bestämmelser vore behöfliga i fråga om handräckning för utfående af böter, ådömda personer, som lemnat orten, innan böterna hunnit uttagas. Då, enligt hvad komiterade vidare i ämnet förmält, saköreslängder eller andra handlingar, som afsåge verkställande af meddelade bötesbeslut, kunde blifva till uppbördsmanen aflemnade vid hvilken tid af året som helst, vore det klart, att nu gällande föreskrift, enligt hvilken uppbördsmanen, oberoende af

tiden då bötesbeslut för verkställighet må vara honom meddeladt, skall senast den 1 maj hvarje år begära handräckning, å ena sidan lemnade redogöraren allt för stor frihet till ett för rättskipningen menligt uppskof, och å den andra, i det fall att saköreslängd endast kort före den 1 maj kommit redogöraren till handa, innebure en obillighet, så mycket större som just vid denna tid göromålen med den egentliga kronouppbördens redovisande ofta vore mest brådskande. Ange-lägenheten af skyndsamhet uti allt hvad till verkställande af bötesbeslut hörde, lika mycket som behovet af att vid försummelse i berörda afseende kunna binda vederbörande till rättmätigt ansvar, fordrade derföre, att bötesredogörelsen i alla dess delar blefve oberoende och skiljd från redovisningen af den allmänna upp-börden, och att i afseende å böterna någon viss tid, räknad ifrån den då sak-öreslängd eller dermed jemförlig handling för verkställighet aflemnats, bestämdes, inom hvilken det ålåge redogöraren att, så vidt laga hinder icke mötte, vidtaga alla på honom beroende åtgärder för böternas uttagande eller för deras förvand-ling till motsvarande fängelsestraff.

Hvad nu först angår formen för den af komiterade föreslagna bötesredo-görelsen, få kollegierna i underdånighet tillkännagifva, att flertalet af Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande lemnat detta formulärförslag utan anmärkning och att kollegierna ej heller, utom i ett här nedan omförmäldt fall, funnit anledning att deri föreslå någon ändring.

Vid granskning af det utaf komiterade upprättade förslag till kungörelse, angående redovisning inom länen för verkställighet af meddelade bötesbeslut och för influtna bötesmedel, har förekommit följande:

§ 1.

Tiderna för aflemnande af kronofogdes och magistrats halfårsredogörelse torde, med hänsyn såväl till de redogörarne efter utgången af hvarje halfår ålig-gande redovisningsbestyr som de åtgärder, hvilka erfordras för redogörelsens be-höriga verifierande, samt i enlighet med hvad Eders Kongl. Maj:ts befallnings-hafvande i allmänhet föreslagit, få framflyttas till den 1 augusti och den 1 februari.

Insändandet till kammarrätten af nyssnämnda redogörelser jemte lands-kontorets redogörelse för hela länet skulle, enligt förslaget, ske inom lika lång tid efter hvarje redovisningstermin, som för öfriga kronoräkenskapers insändande från länen vore eller blefve stadgad. I händelse hvad kollegierna här ofvan i afseende å räkenskapsåret föreslagit vinner nådigt bifall, kommer icke en och samma afslutningstid att gälla för alla lärens redogörelser, hvarföre de ej heller komma att, såsom med komiterades förslag vore afsedt, samtidigt till kammar-rätten insändas, och torde derför tiden för insändande af halfårsredogörelserna för böterna särskildt bestämmas, i hvilket afseende kollegierna underdånigst före-slå den 15 september och den 15 mars.

§ 2.

På här ofvan omförmälda skäl skulle, sedan saköreslängd, enligt hvad derom särskildt finnes stadgadt, för verkställighet kommit redogörare till handa, det åligga denne att sjelf eller genom vederbörande utmättningsförrättare skyndsamligen och sist inom två månader vidtaga alla för bötesbeslutens verkställande erforderliga och på honom ankommande åtgärder, mot hvilka laga hinder icke mötte.

I anledning häraf få kollegierna underdånigst erinra, att den sålunda föreslagna tiden torde blifva otillräcklig, synnerligast för redogörare inom vidsträckt fögderier med mindre beqväma kommunikationer, och då en större mängd bötesbeslut samtidigt för verkställighet kommit redogöraren till handa. Med afseende härå, och då genom 2 kap. 8 § rättegångsbalken kronofogde redan har sig ålagdt att efter hvarje tings slut utsöka sakören inom nästa ting, samt landskontoret, vid granskning af redogörarens halfårsvis afgifvande redogörelser, är i tillfälle att öfvervaka, det redogöraren icke försummat att skyndsamligen gå i författning om bötesbesluts verkställande, hemställa kollegierna, att orden "sist inom två månader" må ur förslaget utgå och paragrafens lydelse för öfrigt i öfverensstämmelse härmed rättas.

§ 3.

I förslaget saknas bestämmelse om den tid, inom hvilken pastorsembete och kommunalnämnd böra aflemna äskade upplysningar angående bötfälda personers vistelseort. Kollegierna anse, att i detta hänseende bör föreskrifvas en tid af högst 14 dagar, efter det begäran om upplysningarne ankommit, och att således till mom. 1 bör läggas orden "börande dessa myndigheter skyndsamligen och senast inom 14 dagar efter det begäran om sådant intyg till dem ankommit, tillställa redogöraren de äskade upplysningarne."

Orden "vederbörlig ort" i samma moment böra utbytas mot "uppgifven vistelseort" och ordet "uppgifvits" i sista momentet utbytas mot "enligt meddelad uppgift måste antagas."

§ 4.

Kollegierna veterligen, finnes utom nådiga förordningen den 22 december 1869, angående afkortning af böter, ådömda enligt §§ 5 och 6 i Kongl. förordningen den 20 juli 1861 om mantals- och skattskrifningarne i riket, icke någon föreskrift i det syfte, att böter vid bristande tillgång ej skola förvandlas. Vid sådant förhållande anse kollegierna, att i momentet förekommande orden "bristande tillgång, då jemlikt lag eller allmän författning böterna ej skola förvandlas" böra ur förslaget utgå, helst meningen derigenom i sjelfva verket ej undergår någon förändring.

Med hänseende dertill, att Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvandes beslut om afskrifning af böter på grund af bristande kännedom om den bötfäldes vistelseort skola underställas kammarrättens pröfning, böra efter de i detta moment förekommande orden "annan laga orsak" tilläggas "än bristande kännedom om den bötfäldes vistelseort".

På det att tillsyn måtte kunna utöfvas deröfver, att redogöraren icke låter dröjsmål komma sig till last i afseende å bötesbesluts bringande till verkställighet, bör den förteckning, som enligt 2:a momentet skall medfölja ansökan om afskrifning af böter, innefatta uppgift om dagen, då saköreslängd angående böterna kommit redogöraren till handa.

Slutorden i detta moment "hvarefter Vår befallningshafvande eger ansökningen pröfva och efter sig företeende omständigheter slutligen afgöra" böra utgå, enär momentet 1 innefattar bestämmelse härutinnan.

Då den af komiterade föreslagna bestämmelsen, att Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande i vissa fall skulle ega ålägga redogöraren att sjelf gälda annan ådömda böter, står i strid mot gällande rättegångsordning, samt då Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande redan, jemlikt 66 § i nådiga instruktionen för landshöfdingarne i rikets län och de vid länsstyrelserna anstälde tjänstemän den 10 november 1855, eger förordna om redogörarens tilltalande för tjenstefel vid vederbörlig domstol, torde hela 3:dje momentet af denna § böra utgå.

§ 5.

Komiterade hafva föreslagit bibehållande af hittills gällande bestämmelse, att Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvandes beslut angående afskrifning af böter skola underställas kammarrätten.

Uti de af Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande afgifna yttranden hafva framställningar gjorts derom, att härutinnan gällande bestämmelser skulle upphävas, — men kollegierna hafva, enligt hvad här ofvan anförts, icke funnit sig böra biträda dessa framställningar i fråga om afskrifning af utskylder; och anse kollegierna, med hänsyn till angelägenheten deraf att nöjaktig säkerhet vinnes för att den sakfælde måtte vidkännas den straffpåföljd, som i laga ordning blifvit bestämd, sig ännu mindre kunna tillstyrka vidtagande af denna förändring i stadgandena om böters afskrifning.

Uti § 9 i högstberörda nådiga kungörelse den 19 december 1855, angående förändrade föreskrifter i afseende å kronoutskylders och böters uttagande hos personer, som från skattskrifningsorten afflyttat, sådant detta lagrum lyder enligt Kongl. kungörelsen den 4 oktober 1861, äro, i afseende å bötfälde personers efterlysning, särskilda föreskrifter meddelade, och skall, i enlighet dermed och derest Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande bifaller af uppbördsman gjord

begäran om efterlysning, allmän kungörelse i ämnet skyndsamligen utfärdas, ej mindre af den länsstyrelse, hos hvilken efterlysningen blifvit begärd, än äfven, på denna länsstyrelses anmodan, af öfverståthållarembetet samt Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande i rikets öfriga län. Sedan sex månader, efter det att efterlysningen beviljades, tilländalupit utan att medlen influtit eller kunskap vunnits om de bötfäldes vistelseort, åligger det uppbörds mannen att, utan uppskof, om böternas afskrifning hos Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande göra framställning.

Stadgandet om bötfäldes efterlysning, hvilket, enligt komiterades förslag, skulle bibehållas, har deremot af flertalet utaf Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande ansetts böra upphävas, hufvudsakligen på den grund, att det med samma stadgande åsyftade ändamål, nemligen straffets bringande till verkställighet, ytterst sällan vunnas, oaktadt de omkostnader och den tidsutdrägt, som af tillämpningen deraf vållades.

Fråga om upphörande af skyldigheten att efterlysa bötfälda personer, som icke kunnat anträffas, har vid ett föregående tillfälle varit föremål för kollegiernas yttrande.

I ett af särskilde komiterade den 13 oktober 1875 öfverlemnadt betänkande och förslag till allmän tjenste- och lönereglering för landsstaten samt till ordnande af uppbörds- och redovisningsväsendet för länen, hade desse komiterade ansett sig, på de af Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande äfven nu anförda skäl, böra föreslå upphörandet af ifrågavarande bestämmelser, hvarjemte framställning i enahanda syfte gjordes af Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Vermlands län uti underdånig skrifvelse den 1 november 1876. Uti det af kammarkollegium, statskontoret och kammarrätten den 12 december 1878 öfver berörda förslag och framställning från Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Vermlands län gemensamt afgifna underdåniga utlåtande blef af embetsverken anfördt, bland annat, att det visserligen borde anses i hög grad betänkligt att eftergifva någon åtgärd, som vore egnad att upprätthålla lagens kraft, men att, då å andra sidan måste medgifvas att efterlysningen endast i ytterst ringa grad visat sig främja detta syfte, kollegierna icke tvekade att i underdånighet förorda framställningen om efterlysningsskyldighetens upphörande, helst möjligheten att undgå laga straff borde förebyggas genom stadganden i allmän lag, hvarom det likväl icke tillkomme kollegierna att göra framställning.

Under åberopande häraf få kollegierna nu underdånigst hemställa, att från ifrågavarande af komiterade utarbetade förslag till nådig kungörelse måtte få utgå deri intagna bestämmelser om efterlysning af bötfälda personer.

§ 6.

Denna § anse kollegierna böra gifvas den förändrade lydelse, bifogade förslag utvisar.

§ 7.

Uti denna § äro bestämmelser intagna om sättet för redogörelsens bestyrkande i afseende å böter, som till följd af verkställda bötesbeslut afföras. Dessa bestämmelser synas kollegierna lämpligen hafva bort upptagas under förslagets 9:de §, innefattande föreskrifter om sättet för verifierande af redogörelsen i fråga om de deri såsom oredovisade upptagna böter.

§ 8.

Då de böter, som redogöraren månatligen uppbär, i allmänhet icke torde uppgå till något betydande belopp, anse kollegierna, med hänsyn jemväl till det ökade arbete, såväl för redogöraren som länsstyrelsens tjänstemän, de af komiterade föreslagna månatliga levereringarne skulle medföra, tillfyllest vara, att leverering af bötesmedel eger rum hvar tredje månad.

Mot komiterades förslag, att åklagares och målsegares jemte öfriga bötesandelar, som af en eller annan anledning icke kunnat vederbörande tillställas, skola, samtidigt med redogörelsens aflemnande, i ränteriet *levereras* för att derifrån vederbörande tillhandahållas, få kollegierna erinra, att dylika bötesandelar böra, i likhet med hvad jemlikt nådiga kungörelsen den 8 december 1882 föreskrifvet är i fråga om böter, hvilka enligt nådiga förordningen den 6 derförutgångne oktober blifvit svarandepart ådömda och uttagits innan bötesbeslutet vunnit laga kraft, i ränteriet *deponeras* för att derifrån vederbörande tillhandahållas; och torde ändring i detta hänseende äfven i formuläret till bötesredogörelsen få vidtagas.

§ 9.

Härunder böra, enligt hvad ofvan förmälts, upptagas erforderliga föreskrifter om sättet för bestyrkande af bötesredogörelsen i afseende å böter, som till följd af verkställda bötesbeslut i redogörelsen afföras; hvarförutan denna §, i händelse kollegiernas förslag om upphörande af skyldigheten att efterlysa bötfälda personer vinner nådigt godkännande, torde erhålla den förändrade lydelse, bifogade förslag utvisar.

Mot förslagets 10 och 11 §§ hafva kollegierna icke något att erinra.

Stämpelpappersredogörelsen.

Enligt nu gällande stämpelpappersförordning åligger det stämpelpappersförsäljningsmän i länen att årligen inom den 15 januari afgifva redovisning för det af dem under föregående året till försäljning emottagna stämpelpapperet; och

skola landskontoren, på grund såväl af dessa redovisningar som af ränteriernas räkningar öfver stämpelpappersförråden, upprätta redogörelse öfver stämpelpappersuppbörden, hvilken redogörelse, jemte ränteriets och försäljningsmännens räkningar, skall samtidigt med ränteriets specialräkning till kammarrätten insändas; Och har uti den nådiga förordning angående stämpelafgiften, som under den 6 september innevarande år utfärdats att lända till efterrättelse från nästkommande års början, någon förändring i dessa förhållanden icke blifvit föreskrifven.

Formulär äro fastställda för försäljningsmännens och ränteriets räkningar genom nådiga brefvet den 11 februari 1832, kungjordt genom statskontorets kungörelse den 14 mars samma år och för landskontorets redogörelse öfver stämpelpappersuppbörden inom länet genom statskontorets på nådiga brefvet den 12 september 1868 grundade kungörelse den 21 september 1869.

Komiterade hafva nu föreslagit, att landskontoren, som enligt gällande föreskrifter hafva att hålla räkning med försäljningsmännen, borde åläggas, att, sedan instrument öfver föreskrifna inventeringar hos försäljningsmännen till landskontoret inkommit, upprätta och avsluta redogörelse öfver det till försäljningsmännen utlemnade stämpelpapperet och därför influtna medel; och hafva komiterade i sådant afseende upprättat förslag till formulär för landskontorets räkning öfver stämpelpappersuppbörden i länet jemte den ränteriets räkning och de afräkningar med stämpelpappersförsäljningsmännen, hvarpå landskontorets räkning skulle sig grunda.

Emot detta förslag äro erinringar gjorda af flera utaf Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande. Kollegierna hafva ej eller funnit sig böra till förslaget tillstyrka bifall. Försäljningsmännen äro ostridigt att anse såsom uppbördsmän, de der böra för den dem anförtrodda uppbörd sjelfve göra redo, och öfverflyttande af detta bestyr på landskontoret vore ej heller lämpligt. Stridigheter emellan landskontoret och försäljningsman kunna uppstå i fråga om beräkningen af den senare tillkommande provision eller beloppet af afgiften för makulerade stämplar. Förändringen vore ej eller öfverensstämmande hvarken med de i gällande landshöfdingeinstruktion meddelade föreskrifter, enligt hvilka det åligger Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande att tillhålla vederbörande uppbördsmän och redogörare att i behörig ordning indrifva och till ränteriet leverera de till deras uppbörd hörande medel och i rätt tid afgifva föreskrifna räkenskaper, samt att till pröfning och afgörande upptaga bland annat de anmärkningar, hvilka vid uppbördsräkenskapernas granskning i landskontoret kunna förekomma, eller med den derstädes för landskamereraren stadgade skyldighet att, då fråga uppstår om uppbördsmans balans, göra framställning om erforderliga åtgärders vidtagande. Under åberopande häraf och då den af komiterade föreslagna åtgärd dessutom skulle tillskynda landskontoren en ej oväsentlig tillökning i göromålen, få kollegierna, som ej anse någon ändring i det för landskontorets räkning öfver stämpeluppbörden i länet nu

gällande formulär vara af behovet påkallad, underdånigst hemställa, att hvad komiterade uti ifrågavarande hänseende föreslagit icke måtte vinna nådigt afseende.

Hvad komiterade i öfrigt omförmält i fråga om stämpelpappersredogörelsen är af beskaffenhet att, sedan, på sätt ofvan är berördt, ny nådig förordning i ämnet numera utfärdats, böra förfalla. Det i nu gällande förordning lemnade medgifvande för kronofogde att emottaga försäljningsmedel är nemligen, likasom föreskriften om stämpelpappers balanserande, från den nya förordningen uteslutet. Äfven är i sistnämnda förordning rättelse vidtagen i afseende å den af komiterade omförmälda oegentligheten i benämningen af ränteriets redogörelse.

Beträffande tiden för redogörelsernas aflemnande torde få förblifva vid hvad i den från och med nästkommande år gällande stämpelförordning är föreskrifvet, dock att, i händelse hvad här nedan är föreslaget om tiden för aflemnande af ränteriets specialräkning varder i nåder godkändt, tiden för afgifvande af landskontorets räkning för stämpeluppbörden inom länet, som enligt gällande föreskrifter hittills skolat ega rum samtidigt med specialräkningens aflemnande, torde i nåder bestämmas till den 1 Mars.

Landskontorets öfriga uppbörsredogörelser.

Mot de af komiterade föreslagna formulär till afräkningar med bränvins- och hvitbetssockertillverkare för de skatter, som af dem skola erläggas, samt med personer, hvilka för inköpta kronolägenheter, försålda enligt föreskrifterna uti Kongl. brefvet den 29 maj 1874, häfta för ogulden köpeskilling, hafva kollegierna icke haft något att erinra.

Landtränteriets specialräkning och konseptränskaper.

Vid utarbetande af formulären till ränteriernas redogörelser hafva komiterade hufvudsakligen följt den anvisning, som af kollegierna uti förut åberopade underdåniga utlåtande den 24 maj 1879 blifvit lemnad, i syfte att denna redogörelse måtte så anordnas, att den kunde i mån af skeende in- eller utbetalningar successivt under årets lopp till hufvudsakligaste delen upprättas och utskrifvas samt i fullständigt skick till landskontoret aflemnas senast inom fjorton dagar efter räkenskapsårets slut. Såvidt konseptränskaperna angå, äro formulären alltså inrättade efter den s. k. dubbla bokföringsmetoden och utgöras dels af journal eller kassabok, afsedd för den första, uteslutande efter tidsföljd ordnade anteckningen af alla förekommande in- eller utbetalningar, samt dels af särskilda efter behovet lämpade räkenskapsböcker, der de uti journalen antecknade posterna sedermera böra sammanföras och grupperas på det sätt, som för den fullständiga redovisningen är nödigt.

Jemte förmålan att den särskilda afdelning deraf, som blifvit benämnd balansextrakt och egentligen icke vore behöflig för årsredogörelsens afslutande,

tillkommit i ändamål att vinna kontroll och säkerhet därför, att bokföringen enligt den bestämda metoden oafbrutet fortginge, så att räkenskapsarbetet icke blefve efterliggande, äfvensom att tjena såsom inventeringsinstrument vid den under första dagen af hvarje månad försiggående ränteriinventeringen, hafva komiterade vidare anført, att, om man undantog sjelfva uppställningsformen för ränteriets koncepträkenskaper, formuläret förutsatte ingen förändring uti det hittills öfliga bokföringssättet vid länsstyrelserna, utom i afseende på statskontorets anordningar på ränterierna, hvilka nu uti länsräkenskaperna affördes under de utgiftstitlar, som uti hvarje anordning funnes särskildt föreskrifna, men, enligt de nya formulären, såväl af landskontoret som af ränteriet borde hänföras till en gemensam titel: "utgifter, anordnade af Kongl. statskontoret". Till denna förändring funnos flera anledningar. Dels afsåge ifrågavarande anordningar vanligen helt andra utgiftsanslag än dem, som i länets stat förekommo, vid hvilket förhållande under årets lopp mycket ofta blefve erforderliga nya bokföringstitlar, som på förhand icke kunde beräknas, hvarigenom svårigheter uppstode vid räkenskapsböckernas uppläggande och utgiftstitlarnes ordnande; dels fullgjordes genom infriandet af statskontorets anordningar på ränterierna från länsstyrelsens sida endast en utbetalning, som redan förut, vid anordningens utställande, inom statskontoret blifvit såsom utgift å behörig titel bokförd, hvarföre särskild anteckning uti länens räkenskaper af den anslagstillgång, som af utgiften drabbades, icke kunde vara oundgängligen nödig; dels inträffade det också icke sällan, att anordningar på ränterierna af statskontoret utfärdades till disposition af och öfversändes till annan myndighet än Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande, utan att Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande egde kännedom om anordningarnes tillvaro, för än dessa efter längre eller kortare tids förlopp till inlösen företeddes, hvarigenom vid årsskiftena svårighet att iakttaga nödig bokföring af beslutade och anordnade, men ännu ej bestridda utgifter ganska ofta uppkomme. Då ränterikassorna, för så vidt de utgjordes af statsmedel eller af tillgångar, som eljest voro ställda till statskontorets förfogande, endast vore att anse såsom afdelningar af statskontorets kassa, saknades ej heller giltig grund, att uti redovisningsformen göra noggran och fullständig skilnad emellan utgifter, som Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande, på grund af, erhållet bemyndigande uti den af statskontoret årligen fastställda länsstaten, anordnade och dem, som endast efter särskild order från statskontoret blefvo bestridda. Om vid anordningarnas utfärdande dessa inom statskontoret försåges med nummer uti särskild serie för hvarje län, kunde — äfven då anordningarnas fullständiga titel ej funnes uti länsräkenskaperna utskrifven — förväxling af skilda anordningar å lika belopp icke inträffa eller svårighet möta att, genom jemförelse med de från länsstyrelserna inkommande redovisningarne, vinna full visshet, huruvida och i hvad mån utställda anordningar af vederbörande ränteri blifvit infriade eller voro oinlösta. Utom den förenkling, som följde af flera bokföringstitlars utbytande mot en gemensam, skulle således

vid länsräkenskapernas upprättande den fördel vinnas, att afslutningen blefve oberoende af anordningar, som af statskontoret utstälts men före räkenskapsårets slut icke uppvisats, och alltså kunde verkställas i öfverensstämmelse med hvad som vid sagda års slut verkligen vore känt.

Detta sålunda föreslagna sätt för bokföringen hos länsstyrelserna af statskontorets anordningar på ränterierna hafva kollegierna funnit vara lämpligt och böra godkännas. Med afseende å det inflytande förändringen, enligt hvad komiterade antydt, skulle ega på bokföringen i statskontoret, få dock kollegierna underdånigst erinra, att någon inverkan å bokföringen i nämnda embetsverk, åtminstone i allt hvad angår de utgifter, som skola af de egentliga statsmedlen bestridas, skulle af förändringen uppstå endast i det fall att, såsom komiterade ifrågasatt, vid anordningarnes utfärdande inom statskontoret dessa blefvo försedda med nummer uti särskild serie för hvarje län. För undvikande af förväxlingar utaf skiljda anordningar å lika belopp är, enligt kollegiernas åsigt, en dylik åtgärd icke behöflig, helst med ledning af anordningens datum och, om undantagsvis tvenne eller flera anordningar å lika belopp skulle blifva under en och samma dag utfärdade, af verifikationerna till länens räkenskaper kan vinnas full visshet, huruvida och i hvad mån utställda anordningar af vederbörande ränteri blifvit infriade eller ej.

Enligt förslaget till formulär för ränteriets kassajournal skulle, för vinnande af bekvämlighet vid afgifvandet af föreskrifna halfmånadsrapporter, statsmedel och öfriga i ränteriet inneliggande medel under första hälften af hvarje månad hvar för sig bokföras i särskilda kolumner, hvaremot under senare hälften af månaden ett sådant särskiljande af de olika medlen ej borde ega rum.

Sedan detta förslag blifvit af komiterade afgifvet, har emellertid genom nådigt bref den 3 oktober 1881, angående rätt för åtskilliga länsstyrelser att på statskontorets folioräkning i riksbanken utställa anvisningar m. m., förändrade bestämmelser meddelats ej mindre om sättet, hvarpå hos Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande i de län, i hvilkas residensstäder riksbanken hade afdelningskontor, förekommande utbetalningar af statsmedel borde verkställas, än äfven huru inflytande sådana medel borde statskontoret tillkomma, hvarförutan statskontoret, enligt nådigt bemyndigande, genom cirkulär den 9 december samma år meddelat de ytterligare föreskrifter, hvilka för verkställighet af Eders Kongl. Maj:ts berörda beslut funnos nödiga. I enlighet härmed skola alla medel, som till ränterierna i dessa län inflyta, insättas å länsstyrelsens folioräkning och derefter af länsstyrelsen utassigneras, för att statskontorets folioräkning tillgodoföras; dock att assignering för detta ändamål ej eger rum förr, än beloppet af sådana medel, hvilkas natur af statsmedel är fullt utredd, uppgår till minst 1,000 kronor.

För verkställighet af dessa assigneringar är behöfligt, att ränteriets kassajournal varder förd så, att statsmedlen alltjemt med lätthet kunna skiljas från öfriga i ränteriet inneliggande medel; och torde ändring i dylikt hänseende böra uti formulär förslaget vidtagas.

Om det af komiterade föreslagna förändrade sätt för verkställande af upp-
bördsmännens i fögderier och städer levereringar af statsmedel, på sätt ofvan
hemstälts, icke vinner nådigt godkännande, utan uppbördsmännen hafva att fort-
farande såsom hittills uppgifva de olika slagen af medel, som levereras, böra an-
teckningarne i ränteriets koncepträkenskaper om dessa levereringar härefter lämpas.

Ifrågavarande koncepträkenskaper hafva af Eders Kongl. Maj:ts befallnings-
hafvande blifvit olika bedömda, i det en del af dessa myndigheter ansett dem
vara vidlyftiga och blifva för tjänstgöringen betungande, under det andra för-
klarat sig icke hafva något att mot dem erinra. Ett planmessigt ordnande af
anteckningarne i landtränterierna är emellertid oundgängligen nödvändigt, på det
att tidigare afslutning af ränteriets specialräkning, eller det utgående exemplaret
af ränteriets årsredovisning, må kunna ega rum. Denna sistnämnda räkning
jemte bilagor skulle, enligt formulärförslaget, blott utgöra en afskrift af de under
koncepträkenskaperna inbegripna s. k. hufvudräkning och statsmedelsspecial, och
specialräkningens bilagor, som utgöra den drygaste delen af räkningen, kunna
och böra, i den mån bokföringen uti koncepträkenskapen fortgår, utskrifvas samt
sålunda vid räkenskapsårets slut hållas fullt färdiga.

Genom bokföringens ordnande på sådant sätt besparas ej litet af det ar-
bete, som nu erfordras för uppgörande af specialräkningen, och hvilket arbete
under nuvarande förhållanden nästan helt och hållet måste uppskjutas till dess
räkenskapsåret gått till ända. Vid upprättandet af ränteriets specialräkning har
inom ett af rikets län under loppet af några år användts en uppställning, öfver-
ensstämmande med den af komiterade nu föreslagna; och denna anordning har
dervid funnits ändamålsenlig och ledande till tidigare räkenskapsafslutning. Vid
jämförelse med de anteckningsböcker, som, enligt hvad kollegierna erfarit, inom
ifrågavarande läns ränteri blifvit använda, hafva kollegierna äfven trott sig finna,
att de af komiterade föreslagna koncepträkenskaper icke skola i någon nämnvärd
mån medföra tillökning i det arbete, som med dessa anteckningar är förenadt.
Under åberopande häraf och med erinran derjemte att, i händelse hvad i fråga
om landskontorets kontrollräkenskaper föreslagits och hvarom här nedan förmäles,
i nåder godkännes, det sammandrag af ränteriets utgifter enligt och utom stat
samt enligt extra statsregleringen, räntmästarne efter gällande formulär hafva
att upprätta, icke vidare blifver behöfligt, få kollegierna, som redan förut uttalat
den åsigt, att det föreslagna formuläret för ränteriets specialräkning hade ett
afgjordt företräde framför det nu brukliga, underdånigst hemställa, att komite-
rades förslag till formulär för ränteriets specialräkning och koncepträkenskaper
måtte med de ändringar, hvarom ofvan förmäls, i nåder godkännas.

Landskontorets kontrollräkning med ränteriet och dertill hörande anteckningsböcker.

Enligt föreskrifter, som från äldre tider varit gällande, skall landskontoret till kontroll å ränterikassan vid hvarje månads slut författa och för landshöfdingen uppvisa en kalkulation öfver den förflutna månads totala uppbörd i ränteriet, på det landshöfdingen må kunna samma kalkulation sedermera jemföra med det kassa-inventarium, som den påföljande dagen vid ränteriinventeringen aflemnas. Grunden för berörda kalkulation eller kontrollräkning utgöres af de anteckningar, som å landskontoret verkställas dels af ränteriets qvittenser, hvilka utan annotation å landskontoret sakna giltighet, och dels af alla på ränteriet utställda anordningar eller dit aflättna utbetalnings- och afföringsorder. En planmessig uppställning af dessa anteckningar skulle, enligt komiterades mening, i hög grad minska redovisningsarbetets besvärlighet och medföra för landskontoret större oberoende af räntmästarens redovisning samt lättnad vid meddelande af uppgifter, som med räkenskapsverket egde sammanhang. Ehuru uppställningen af landskontorets anteckningar till den väsentligaste delen vore bestämd endast genom formuläret för landsboken och de deri ingående räkningarna samt genom den stat, som hvarje år för tillämpning vid redovisningen af statskontoret meddelades, men detta förhållande i allmänhet icke vore till fullo beaktadt, och under handläggning af olikartade expeditionsgöromål de anspråk, som i formelt afseende voro uppställda för den slutliga redovisningen uti länets landsbok, lätteligen kunde förbises, hafva komiterade ansett nyttigt för landskontoret, att uti särskildt formulär jemväl för dessa anteckningsböcker ega tillgång till exempel, som lemnade ledning för anteckningarnas ordnande.

Enär de uti landtränterierna ineliggande statsmedlen endast voro att anse såsom en del af statskontorets kassa, hafva komiterade ansett, att nämnda embetsverk genast efter hvarje räkenskapsårs slut direkt borde erhålla någon fullständig, om ock blott summarisk redogörelse för det sätt, hvarpå enligt meddelad stat dessa medel under årets lopp blifvit utaf länets styrelse disponerade. På denna grund och jemväl i afsigt att bereda tillfälle att utöfva kontroll derå, att vid landskontoren anordningsböcker varda i öfverensstämmelse med stat och räkenskapsplanen med ordning förda, hafva komiterade jemväl uppgjort ett särskildt formulär till utdrag af anordningsboken för att vid hvarje års slut insändas till statskontoret. Ifrågavarande utdrag borde tillika innehålla sådana upplysningar, som nu vunnos genom de uti statskontorets cirkulär den 26 Oktober 1843 särskildt föreskrifna besparingsförteckningar samt uppställas i hufvudsaklig öfverensstämmelse med det vid räkenskaperna hittills fogade sammandraget öfver ränteriets utgifter enligt stat, i följd hvaraf nämnda förteckningar och samman-

drag derigenom blefve öfverflödiga, och hafva komiterade derjemte föreslagit nytt formulär till kontrollräkning med ränteriet, hvilken jemte inventeringsinstrumentet för hvarje månad skulle insändas till statskontoret. Denna kontrollräkning vore endast en sammanställning af landskontorets anteckningsböcker, som till formen hufvudsakligen öfverensstämde med den för närvarande brukliga månadsräkningen; men då utgifterna här skulle afföras och beräknas i enlighet med utfärdade anordningar, utan afseende derpå om utbetalning ännu egt rum, betecknade räkningens balanser icke den för tillfället ineliggande kontanta behållningen, utan endast den del deraf, som fortfarande för anordning funnes disponibel.

För vinnande af likformighet i de anteckningar öfver inkomster och utgifter hos länsstyrelserna, som skola i landskontoren föras, anse kollegierna vara önskvärdt, att äfven i detta hänseende formulär blifva fastställda; och då kollegierna, i likhet med flera af Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande, funnit de af komiterade föreslagna formulär vara lämpliga, få kollegierna underdånigst hemställa, att desamma måtte af Eders Kongl. Maj:t godkännas, dock med den ändring, som blifver en följd af nådigt bifall till hvad kollegierna här ofvan anfört i fråga om dels upptagande i räkenskaperna af korporationers och föreningars m. fl. af kronofogdarne uppburna medel och dels om obehöfligheten af att förse statskontorets anordningar på ränterierna med nummer.

Landsboken.

Beträffande det af komiterade föreslagna sättet för redovisning i landsboken af ersättningarne för indragna eller annorledes upphörda indelningar äfvensom det jemväl föreslagna sammandrag, hvarmed landsboken i denna del skulle styrkas, få kollegierna underdånigst anmäla, att sedan riksstaten från och med år 1881 till sin uppställning i detta afseende undergått förändring och motsvarande ändring i räkenskaperna deraf påkallats, föreskrifter härutinnan blifvit uti cirkulär den 31 oktober 1881 af statskontoret meddelade i hufvudsaklig öfverensstämmelse med hvad komiterade föreslagit.

I förslaget till formulär för denna räkenskap böra vidtagas de förändringar, som blifva en följd dels deraf, att i fögderiernas och städernas specialräkningar sådana levereringar, som ske efter kalenderårets men före uppbördsårets utgång, hänföras till räkningarnes balanser, dels af nådigt godkännande af hvad kollegierna yttrat angående komiterades förslag i fråga om upptagande i räkenskaperna af debetsedelslösen samt korporationers och föreningars vid kronouppbördsstämmorna inflytande medel; lärande ock fordringar hos bränvinstillverkare och köpare af mindre kronolägenheter fortfarande i balansen upptagas under rubriken "fordringar" och ej, såsom komiterade ifrågasatt, under rubriken "ej förfallen uppbörd hos skattskyldige".

Det af komiterade upprättade förslag till formulär för landsboken skiljer sig från det nu gällande, bland annat, derigenom, att konti med uppbördsmännen uti fögderierna och städerna deri upptagits. De skäl komiterade anfört till stöd för denna åtgärd anse kollegierna vara fullt giltiga. Visserligen förorsakas härigenom i någon mån en tillökning i skrifningsbesvär, hvilken omständighet dock syntes kollegierna icke ega någon afsevärd betydelse, helst om, såsom här nedan varder föreslaget, länsbokhållarne beredas ledighet från öfriga dem åliggande göromål under den för landsbokens upprättande afsedda tid. I likhet med flera af Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande få kollegierna, under åberopande af hvad i öfrigt blifvit i fråga om detta formulär här ofvan yttradt, alltså hemställa, att det af komiterade föreslagna formulär måtte, med iakttagande af omförmälda rättelser, i nåder fastställas.

Slutligen hafva komiterade afgifvit förslag till de allmänna stadganden, som, i händelse det ena eller andra alternativet af de utaf dem upprättade räkenskapsformulären vunne fastställelse, borde meddelas för att tjena till efterrättelse vid räkenskapernas upprättande, hvilka föreslagna stadganden dels, såsom naturligt är, till följd af beskaffenheten af komiterades förslag angående räkenskapsårets förändring, i väsentlig mån skilja sig från nu i ämnet gällande föreskrifter, dels ock i öfrigt innehålla flera derifrån afvikande bestämmelser. Under förutsättning att kollegiernas förslag om bibehållande af nuvarande afslutningstider för länens uppbördsräkenskaper äfvensom kollegiernas mot komiterades förslag här ofvan eljest gjorda erinringar vinna nådigt afseende, kunna de föreslagna bestämmelserna i allmänhet icke vinna tillämplighet. Då emellertid, enligt hvad ofvan berördt är, kollegierna ansett, att de af komiterade upprättade formulärförslagen, dels till följd af den tidigare afslutning af räkenskaperna, som genom deras användande skulle kunna ernås, dels af andra anledningar, i flera delar ega ett afgjordt företräde framför de nu brukliga formulären, hvilkas omarbetning i allt fall vore af nöden, samt att desamma fördenskull borde, dock med vissa deri vidtagna förändringar, till efterrättelse för bokföringen och redovisningen i länen fastställas, böra, vid nådigt godkännande af hvad kollegierna i dessa hänseenden anfört, andra föreskrifter, än de i statskontorets på nådiga brefvet den 12 september 1868 grundade kungörelse den 21 september 1869 i ämnet meddelade, utfärdas; och få kollegierna i detta hänseende underdånigst anföra följande:

Specialräkningarne för fögderier och städer, hvilka enligt kollegiernas förslag böra afslutas vid samma tid som nu eller den 30 april, skola, enligt gällande bestämmelser, till länsstyrelsen aflemnas, i Kopparbergs län den 15 juni och i öfriga län den 15 maj. Enligt hvad embetsverken i oftaberörda underdåniga utlåtande den 12 december 1878 erinrat, saknas numera giltigt skäl till detta för Kopparbergs län medgifna undantagsförhållande; och då Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande i länet nu upplyst, att hinder icke mötte för dessa räken

skapers aflemnande äfven derstädes den 15 maj, torde i nåder förordnas, att ifrågavarande räkenskaper skola inom samtliga länen till länsstyrelsen aflemnas sistnämnda dag, liksom hittills i tvenne exemplar, hvaraf det ena åtföljdt af verifikationer.

Från äldre tider hafva redogörarne haft skyldighet att vid redogörelsens aflemnande personligen inställa sig inför Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande, hvarom föreskrift äfven meddelats i statskontorets oförmälda kungörelse. Då de förhållanden, som gifvit upphof till denna skyldighet, numera voro väsentligen förändrade, hafva komiterade ifrågasatt, om icke berörda skyldighet, till lindring i kostnader för redogörarne, borde inskränkas till de fall, då Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande sådant särskildt föreskrefve. Någon närmare granskning af redovisningen kunde nemligen i allmänhet icke medhinnas under uppborrdsmännens sammanträden, och skyldigheten att å viss bestämd dag aflemna räkningen hindrade mången gång redogörare i hans öfriga tjenstegöromål eller gäfve anledning till uppskof med insändande af räkningen, som redan derförinnan kunnat lemnas.

I afseende härå har Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Upsala län erinrat att, ehuruval redogörarnes inställelse vid ifrågavarande tillfälle numera icke vore aldeles oundgänglig, Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande likväl, enär dels den personliga inställelsen utan tvifvel innebure den bästa säkerhet för räkenskapernas aflemnande i rättan tid, och dels detta redogörarnes personliga sammanträffande med hvarandra och med länsstyrelsen visat sig vara i många hänseenden och särskildt för vinnande af likformighet i en del mer eller mindre tvifvelaktiga detaljer af räkenskapen synnerligen nyttigt, icke ansåge skäl vara att, allenast med hänsyn till den jemförelsevis obetydliga kostnad, denna resa till länsresidenset kunde för en del redogörare medföra, upphäfva det härom nu gällande stadgande.

Såsom Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Gotlands län äfven förmält, lærer granskningen af de afgifna specialräkenskaperna icke kunna i landskontoret verkställas under redogörarnes sammanvaro utan först efteråt; hvarförutom öfverskridandet af medgifvet anstånd för räknings aflemnande synes böra, på sätt kollegierna i ofvan åberopade underdåniga utlåtande den 24 maj 1879 ifrågasatt och äfven här nedan föreslå, genom ansvarsbestämmelser förebyggas. Enligt hvad kollegierna inhemtat, pläga Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande flerstädes medgifva befrielse från den personliga inställelsen, då redogörarne anmält förfall, och till statskontoret inkomna redogörelser öfver hvad som vid specialräkningarnes aflemnande förekommit utvisa ock, att i ett och annat län redogörarnes personliga inställelse dervid icke iakttagits, utan att räkenskaperna före den bestämda tiden till Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande blifvit insända. Under åberopande häraf och då föreskriften om redogörarnes personliga inställelse synes kunna föranleda till uppskof med räkenskapernas aflemnande utöfver

den tid, inom hvilken de eljest kunde insändas, anse kollegierna ovilkorlig föreskrift i detta hänseende icke böra meddelas, utan att personlig inställelse bör iakttagas endast då Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande pröfvar sådan böra ske.

Beträffande ränteriets koncepträkenskaper äfvensom ränterispecialräkningen, äro af komiterade föreslagna särskilda bestämmelser, mot hvilka kollegierna icke hafva annat att erinra, än hvad angår förslaget att sistnämnda räkenskap skulle aflemnas senast å femtonde dagen efter redogörelseårets utgång. Enligt nu gällande föreskrift skall ränteriets specialräkning vara aflemnad inom den 1 maj. Lika med flertalet af Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande anse kollegierna det af komiterade föreslagna anstånd af högst 15 dagar för aflemnande af denna räkenskap vara, med hänsyn derjemte till öfriga redovisningsbestyr, som vid början af året åligga räntmästaren, allt för kort; och synes tiden, inom hvilken ränterispecialräkenskapen senast bör till länsstyrelsen aflemnas, lämpligen kunna bestämmas till januari månads utgång.

Enligt nådiga förordningen om stämpelafgiften skall ränteriets räkning öfver stämpeluppbörden, jemte tillhörande verifikationer, aflemnas inom januari månads utgång. Kollegierna, som ej hafva funnit skäl att biträda komiterades förslag att denna redogörelse skulle aflemnas senast å femte dagen efter räkenskapsårets slut, anse någon förändring i nyssnämnda stadgade tid icke böra ega rum.

För närvarande skola landskontorets redogörelser för bränvinstillverkningen och stämpelpappersuppbörden samtidigt med ränteriets specialräkning till kammarrätten insändas. Någon förändring härutinnan bör ej ega rum, äfven sedan tiden för aflemnande af ränteriets specialräkning varder annorlunda bestämd; lärande samtidigt med nämnda redogörelser äfven böra insändas landskontorets afräkningar med hvitbetssockertillverkare samt köpare af smärre kronolägenheter, jemte deröfver upprättade sammandrag.

Redogörelser för kronomagasin och landshöfdingeackordsamorteringen, hvarom föreskrifter i statskontorets ofvannämnda kungörelse äro meddelade, förekomma ej nu mera; och särskilda föreskrifter om de derstädes omförmälda redogörelserna för metallvågar och för utbetalda räntefria undsättningslån blifva, i händelse hvad här ofvan föreslagits om sättet för redovisning af bergverks-tionde och nyssnämnda lån i nåder bifalles, ej vidare erforderliga.

I enlighet med hvad kollegierna föreslagit i fråga om tiden för afslutande af landsboken, skulle denna räkenskap aflemnas, i stället för såsom hittills inom den 31 oktober, den 15 juli, jemte sammandrag öfver indelningsersättningarne.

Hvad komiterade föreslagit angående insändande till statskontoret af utskrift af sammandrag öfver landskontorets afräkningar med stämpelpappersförsäljare i länen lärer, i händelse komiterades förslag om åläggande för landskontoren att upprätta försäljningsmännens redogörelser blifver, på sätt kollegierna hemställt, lemnadt utan nådigt afseende, få förfalla. I händelse komiterades, af

kollegierna underdånigst afstyrkta förslag om upptagande i specialräkningarne af sådana korporationers, föreningars eller kommuners afgifter, som vid upp-
bördsstämorna af kronofogden uppbäras, icke vinner nådigt godkännande, torde
ej eller det af komiterade föreslagna stadgandet, angående utbetalning af städer-
nas andelar af bränvinsförsäljningsavgifter samt debetsedelslösen och stämmobö-
ter äfvensom angående leverering till ränteri af öfriga influtna medel, vara
behöfligt, enär såväl gällande förordning, angående vilkoren för försäljning af
bränvin och andra brända eller destillerade spirituösa drycker, som nådiga in-
struktionen för kronofogdar den 10 november 1855 samt formulärförslaget gifva
ledning för hvad i ty fall bör iakttagas; lärande Eders Kongl. Maj:t äfven i
nåder finna särskild föreskrift icke erfordras derom, att utgift, remiss eller leve-
ring från ränteriet icke må ega rum utan länsstyrelsens skriftliga anordning
derå, då bestämmelse härom redan finnes meddelad i nådiga instruktionen af
nyssnämnda dag för landshöfdingarne i rikets län samt de vid länsstyrelserna
anstälde tjänstemän.

Då, vid anteckningarne öfver ränteriets inkomster, landskontoret likasom
ränteriet understundom saknade säker ledning för afgörande, huruvida inflytande
medel uti räkenskapen borde föras under inkomst- eller levereringstitel, till hvil-
ken sistnämnda titel endast sådana poster finge hänföras, som utgjorde föremål
för redovisning uti annan till räkenskaperna hörande redogörelse, men icke sällan
inträffade, att uppbördsmän aflemnade anmärkningsmedel eller andra tillfälliga
inkomster, som uti deras sedermera afgifna räkning icke blefvo upptagna, kunde
i dylika fall misstag vid bokföringen och deraf härflytande stridighet olika redo-
görelser emellan uppstå och gifva anledning till hinder eller felaktigheter vid
landsbokens upprättande. Bötesmedlens utbrytande från fögderiernas och stä-
dernas specialräkningar och redovisning uti särskild räkning kunde möjligen
också lätt gifva upphof till likartade bokföringsfel, om icke särskild anstalt till
förebyggande deraf vidtoges. I detta hänseende hafva komiterade föreslagit, att
genom länsstyrelsernas försorg skulle tryckas och uppbördsmännen uti fögderierna
och städerna tilldelas blanketter, att vid levereringar användas såsom reversal,
samt att enligt dessa blanketter uppbördsmännen borde tillförbindas uppgifva,
uti hvilken räkning hvarje levereradt belopp blefve redovisadt.

Detta förslag hafva kollegierna funnit vara ändamålsenligt och få derföre
detsamma till nådigt bifall förorda.

Enligt de af Eders Kongl. Maj:t den 12 september 1868 nådigst fastställda
och i statskontorets ofvanberörda kungörelse den 21 september 1869 till känne-
dom och efter rättelse meddelade bestämmelser, skulle underlåtenhet att i stadgad
tid aflemna länsräkenskaperna medföra enahanda påföljd, som då funnes i sådant
afseende bestämd.

Uti förevarande hänseende äro af komiterade föreslagna förändrade be-
stämmelser, innefattande ej allenast förhöjning i beloppen af nu stadgade viten

och dagaböter, utan äfven i öfrigt föreskrifter om hvad som vid redogörars försummelse vore att iakttaga för rättelses vinnande.

För underlåtenhet att i föreskrifven tid aflemna ränteriets samt fögderiernas och städernas specialräkningar äro i äldre författningar stadgade böter till belopp af 1 riksdaler banko för hvarje dag, hvarmed räkenskapernas aflemnande varder fördröjdt, och äro landskamereraren och länsbokhållaren hvar för sig hemfallne till vite af 25 riksdaler banko för dröjsmål vid landsbokens aflemnande. Härförutan är dels stadgad i stämpelpappersförordningen om påföljd vid försummelse i afseende å de deri omförmälda redogörelsens aflemnande, och dels i kammarrättens på nådiga brefvet den 6 april 1858 grundade kungörelse den 30 i samma månad, angående tiden för åtskilliga räkenskapers aflemnande till granskning i kammarrättens revisionsafdelning, föreskrifvet, att för de fall, der dagaböter icke redan vore eller särskildt blefve stadgade för dem, som försummade att sina redogörelser inom den i samma kungörelse stadgade tid till kammarrätten ingifva, öfriga redogörelser, som till kammarrätten årligen ingingo, skulle vara å utsatt tid till kammarrätten öfverlemnade, vid äfventyr för den eller dem, som till dröjsmålet varit vållande, att derfor böta 30 riksdaler riksmünt.

Vidare är i nåder förordnad i gällande instruktion för landshöfdingarne samt de vid länsstyrelserna anstälde tjänstemän, § 59, att landskamereraren, bland annat, åligger att tillse, det de å landskontoret anstälde tjänstemän behörigen fullgöra sina skyldigheter, samt att alla de till kontoret hörande göromål blifva med ordning och skyndsamhet bestridda, och att föreskrifna uppgifter eller andra handlingar, som enligt allmänna stadganden eller särskilda föreskrifter böra till landskontoret afgifvas, i rätt tid inkomma; att ansvara för landsbokens upprättande genom länsbokhållarens försorg, samt att, om uti dessa hänseenden några fel eller försummelse upptäckas, derom genast göra anmälan till landshöfdingen, för vidtagande af den åtgärd, som deraf kan påkallas. För öfrigt är i § 66 af samma nådiga instruktion föreskrifvet, att Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande eger att, i händelse omständigheterna dertill föranleda, förelägga underlydande tjänstemän viten och dem dertill fälla, eller ådöma böter till högst en månads lön, eller suspension från tjänst och lön på högst tre månaders tid.

På det att en sådan tidigare räkenskapsafslutning, som här ofvan blifvit af kollegierna föreslagen, måtte kunna ega rum, är det af synnerlig vigt att uppborädsredogörelserna varda aflemnade inom den för hvar och en af dem bestämda tid, och kollegierna hafva redan i ofvanberörda underdåniga utlåtande den 24 maj 1879 erinrat om nödvändigheten deraf, att verksamt vite eller annat lämpligt äfventyr varder stadgad för underlåtenhet eller dröjsmål i detta afseende, samt att tillsynen öfver de i ämnet gifna föreskrifters efterföljd varder med noggrannhet handhafd. Till följd af den förändring i penningevärdet, som egt rum sedan ofvannämnda viten eller dagaböter till beloppet bestämdes, synes förhöjning deri lämpligen böra ske, och äfven i öfrigt torde skärpta bestämmelser i ämnet

böra meddelas. Emot komiterades härutinnan afgifna förslag hafva kollegierna i hufvudsak icke något att erinra; dock torde det icke vara erforderligt att bestämman det vite och den dagabot, hvartill redogörare skulle varda förfallen vid försummelse med redogörelsens aflemnande, till högre belopp än för vitet 25 kronor och dagaboten 5 kronor, hvarförutan kollegierna ansett någon förändrad bestämmelse i fråga om påföljd för dröjsmål med räkenskaper nas insändande till kammarrätten icke böra meddelas.

Bland de af kollegierna uti nyssberörda underdåniga utlåtande anförda villkor och förutsättningar, hvarunder en tidigare räkenskapsafslutning vore möjlig, förekom ock nödvändigheten deraf, att länsbokhållarne bereddes tillfälle att under den till landsbokens upprättande anslagna tid uteslutande egna sig åt detta räkenskapsarbete; och är af komiterade särskild föreskrift i detta hänseende föreslagen.

Jemte anmälan att kollegierna icke hafva något att härvid erinra, få kollegierna tillika underdånigst meddela, att för bestridande af de göromål, från hvilka länsbokhållarne under nyssnämnda tid borde befrias, erfordras anvisande af särskilda arvoden. Dessa arvoden synas lämpligen böra bestämmas till belopp, motsvarande hvad af de länsbokhållarne enligt stat anslagna tjänstgöringspenningar för ifrågavarande tid sig belöper, och skulle, under förutsättning att för landsboksarbetets verkställande anslås en tid af högst $2\frac{1}{2}$ månader, härtill erfordras ett belopp af 4,666 kronor 64 öre, hvilket torde anvisas att utgå af det under sjetta hufvudtitelns anslagsrubrik "Landsstaterna i länen" uppförda reservationsanslag till arvoden åt extra länsnotarier och extra biträden vid länsstyrelserna.

På grund af hvad sålunda anförts få kollegierna underdånigst hemställa, att, i sammanhang med fastställande af förändrade formulär för räkenskaper nas uppgörande, Eders Kongl. Maj:t i nåder täcktes till efterrättelse meddela följande föreskrifter, nemligen:

1:o. *Specialräkningarne för fögderier och städer* skola för hvarje kalenderår afslutas den 30 april, med upptagande dervid af hvad med nämnda dag blifvit af den vid kalenderårets slut utestående uppbörd levererad, och inom den 15 maj till länsstyrelsen aflemnas i två exemplar, det ena åtföljdt af dertill hörande verifikationer, behörigen ordnade och folierade; egande Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande bestämma, huruvida redogörarne böra vid räkenskaper nas aflemnande iakttaga personlig inställelse.

2:o. Alla till ränteriet inkommande och derifrån utgående medel skola under räkenskapsårets lopp af räntmästaren bokföras i en efter dubbel bokföringsmetod inrättad *koncepträkenskap*, som, ehuru omfattande helt år, likväl för hvarje månad uti ett balansextrakt afslutas med en öfversigt, så uppställd, att den, jemte ränterikassans dåvarande belopp, summariskt utvisar kassarörelsens omfång från årets början och den inelligande behållningen å hvarje slag af

medel, som för sig bör redovisas. På grund af koncepträkenskapen utskrifvas, i den mån sådant kan ske, under årets lopp de till *ränteriets specialräkning* för samma år hörande bilagor; och skall sistnämnda räkning, åtföljd af dessa bilagor och jemte dem inbunden, ingifvas till landskontoret senast inom utgången af januari månad nästföljande år. Till densamma hörande verifikationer skola, vederbörligen ordnade, folierade och inbundna, dersammastädes aflemnas inom februari månads utgång, sedan nödiga hänvisningar till dem förut blifvit af räntmästaren införda i räkningen och dess bilagor, för hvilket ändamål räkenskapen i fråga bör, på anmälan af denne tjänsteman, honom tillhandahållas; börande genast, efter det verifikationerna sålunda blifvit aflemnade, specialräkningen af länsstyrelsen på vanligt sätt till kammarrätten insändas.

3:o. Inom februari månads utgång skola ock till kammarrätten insändas fullständiga, af behörigen undertecknade sammandrag åtföljda utskrifter af landskontorets afräkningar med bränvins- och hvitbetssockertillverkare samt köpare af smärre kronolägenheter.

Angående tiden för insändande af bötesredogörelsen och redogörelsen för stämpeluppbörden i länet är särskildt förordnad.

4:o. Så fort ske kan och senast inom den 15 juli skall till kammarrätten insändas länets landsbok för sist gångna året, behörigen underskrifven och af landshöfdingen, eller i hans frånvaro af landssekreteraren, försedd med påskrift om dagen, då densamma, i fullständigt skick upprättad, blifvit för honom uppvisad, samt åtföljd af sammandrag öfver indelningsersättningarne jemte fögderiernas och städernas specialräkningar med tillhörande verifikationer.

5:o. A tid och i den ordning, som förut varit bestämd, skall efter hvarje månads slut, sedan inventering af ränterikassan skett, till statskontoret insändas dels *landskontorets kontrollräkning med ränteriet* för sist gångna månaden, dels ock afskrift af balansextraktet enligt den vid samma månads utgång verkställda *afslutning af ränteriets koncepträkenskap*, försedd med räntmästarens underskrift samt med inventeringsmännens intyg om inventeringen och beloppet af den dervid uppräknade kontanta behållning.

6:o. För att tjena till upplysning om de från ränteriet anordnade utgifterna i länet under det då förflutna året, skall senast inom januari månads utgång till statskontoret insändas ett *utdrag af landskontorets anordningsbok*, så uppställt, att det innefattar jemförelse med länets stat och visar uppkomna besparingar, samt de utgifter, som återstå att för året anordna.

7:o. Der bergverkstionde ännu förekommer, skall densamma hädanefter icke redovisas i fögderis eller stads specialräkning, utan böra försäljningsmedel, som inflyta för kronans andel af bergverksprodukter, genom landskontorets försorg upptagas till redovisning omedelbart i ränteriets räkenskaper.

8:o. För att användas såsom reversal vid leverering af medel till ränteriet skola genom länsstyrelsernas försorg tryckta blanketter tillhandahållas upp-

bördsmännen i fögderier och städer; börande å dessa reversal uppgifvas, uti hvilken räkning medlen af uppbördsmanen komma att redovisas.

9:o. Anordning, utstald af annan vederbörlig myndighet än Kongl. Maj:ts befallningshafvande i länet, må icke i ränteriet inlösas, innan densamma blifvit å landskontoret uppvissad och med anteckning derom försedd.

10:o. Uppstår hinder för aflemnande å föreskrifven tid af specialräkning jemte tillhörande verifikationer, bör detsamma af vederbörande redogörare ofördröjligen uppgifvas och styrkas hos Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande, som i anledning deraf vidtager erforderliga åtgärder. Uraktlåtes sådant eller varder anmaldt hinder icke af Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande godkändt, så skall, derest räkenskapen icke till landskontoret inkommit å dag, då den senast bort vara dit ingifven, landskamereraren, vid ansvar som för tjenstefel, samma dag, innan han från embetsrummet sig aflägsnar, till Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande skriftligen anmäla förhållandet; och vare den försumlige redogöraren då förfallen ej allenast till ett vite af 25 kronor, utan ock sedermera till en bot af 5 kronor för hvarje dag, som med räkenskapens aflemnande utöfver den stadgade tiden fördröjes. Till vinnande af skyndsam redovisning har Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande i sådan händelse antingen att låta på den försumliges bekostnad genom annan person upprätta den uteblifna redovisningen, eller ock att, der under dess lydnad stående försumlig redogörare icke genast varder från tjensten afstängd, förelägga honom viss kort tid att sin uraktlåtna redovisningskyldighet fullgöra, vid äfventyr att eljest varda från tjenst och lön på bestämd tid skild; kommande ofvan stadgade dagabot i dessa fall att upphöra med den dag, då annan person förordnats att saknad redogörelse upprätta eller försumlig redogörare blifvit från tjensten afstängd.

Skulle den för landsbokens aflemnande bestämda tiden öfverskridas, äro landskamereraren och länsbokhållaren hvar för sig underkastade dubbelt så högt vite och enahanda dagaböter, som här ofvan föreskrifvits.

För underlåtenhet att inom föreskrifven tid till kammarrätten insända här ofvan nämnda redogörelser och verifikationshandlingar gäller hvad derom särskildt är stadgad.

11:o. För landsbokens och dertill hörande redovisningars uppgörande eger länsbokhållaren att, utan afdrag å sina löneförmåner, njuta ledighet från öfriga honom åliggande göromål under tiden från den 30 april till dess ifrågavarande räkenskaper äro afslutade, dock högst $2\frac{1}{2}$ månader.

12:o. Den ofvan stadgade förändring i tiden för afgifvandet af landsboken kommer att gälla jemväl för Stockholms stads kronouppbördsverk, för hvilket verks räkenskaper de fastställda nya formulären i tillämpliga delar skola tjena till efter rättelse.

13:o. Utom föreskrifterna dels om skyldigheten att jemväl efter uppbördsstämornas afslutande till landskontoren afgifva särskilda uppbördsextrak-

ter öfver inflytande rester, dels om tiden för räkenskapernas aflemnande, komma alla nu gällande icke här förut förändrade stadganden, som angå uppbörds- och redogörelseverket, att fortfarande lända till efterrättelse; och qvarstår följaktligen, bland annat, uppbördsmännens skyldighet att för tiden från uppbördsårets slut, den 30 april, till den 31 augusti aflemna s. k. balansrelation, uti hvilken med dertill hörande förteckningar jemväl skall, såsom nu eger rum, upptagas summan af den efter uppbördsårets slut till dagen för berättelsens afgifvande in-
flutna uppbörd.

14:o. I den mån sådant af förändrad lagstiftning eller andra tillkomna omständigheter påkallas, må efter medgifvande af statskontoret eller öfverståthållareembetet i Stockholm samt Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande erforderliga jemkningar i räkenskapsformulären ega rum, dock i enlighet med deras plan och så att deras hufvudgrunder icke rubbas eller olikformighet uppstår emellan redogörelser af samma slag.

Sedan sålunda underdånigt yttrande afgifvits öfver komiterades förslag, hafva kollegierna ansett sig böra i ett sammanhang upptaga de hemställanden, hvartill kollegierna, på sätt ofvan är förmäldt, funnit anledning, nemligen:

att Eders Kongl. Maj:t måtte, med förklarande att icke något af de utaf komiterade under särskilda förutsättningar afgifna förslag i fråga om förändrad afslutningstid för länens räkenskaper kunnat godkännas, i nåder förordna, att dessa räkenskaper böra å hittills bestämd tid afslutas;

att, på det rikshufvudbokslutet måtte kunna så tidigt verkställas, att resultatet af hvarje föregående statsreglering blifver med noggranhet känt inom den 1 december eller 11 månader efter utgången af den statsregleringsperiod, för hvilken redogörelse skall i nämnda bokslut lemnas, i nåder måtte förordnas, att länens landsböcker skola upprättas och till kammarrätten insändas inom den 15 juli hvarje år;

att, för sådant ändamål, länsbokhållarne beredas tillfälle att under den för landsbokens upprättande bestämda tid, utan hinder af andra tjenstegöromål, uteslutande egna sig åt räkenskapsarbetet, och att erforderliga medel varda i nåder anvisade för uppehållande under tiden af desse tjenstemäns åligganden i öfrigt;

att det uti uppbördsförfattningarne, i och för kontrollen öfver uppbörds-
männens levereringar, meddelade stadgandet, att jemväl efter uppbördsstäm-
ornas afslutande särskilda uppbördsextrakter öfver inflytande rester för hvarje
månad skola till landskontoret afgifvas, måtte i nåder upphävas;

att bötesredovisningen — med undantag allenast för stämmoböterna —

måtte skiljas från redovisningen för den allmänna kronouppbörden och förläggas till en särskild redogörelse;

att, med undantag för landskontorets redogörelse öfver stämpeluppbörden och ränteriets redogörelse för stämpelförrådet, i öfrigt måtte få utfärdas nya formulär för länens uppbördsräkenskaper och i sammanhang dermed för landskontorets anteckningsböcker och ränteriets koncepträkenskap, samt att i detta afseende det första alternativet af de utaf komiterade utarbetade formulärförslagen måtte, med de förändringar deri, hvilka såväl, hvad särskildt angå fögderiernas och städernas specialräkningar, i fråga om bokföringen af sådana levereringar, som ske efter kalenderårets men före uppbördsårets utgång, som äfven i öfrigt blifvit af kollegierna föreslagna, till sin plan och uppställning i öfrigt i nåder gillas och till efterrättelse vid bokföringen och redovisningen i länen fastställas;

att Eders Kongl. Maj:t måtte i nåder förordna om utredning om befogenheten af det inom åtskilliga fögderier inom Kopparbergs län förekommande undantagsförhållande i afseende å kronotonden;

att, med upphäfvande af nådiga cirkuläret den 23 september 1870, måtte i nåder förordnas, att uti fögderiernas specialräkningar icke må upptagas eller redovisas några utgifter för skogsförvaltningen eller för försäljning af skogsalster, utan att alla dylika utgifter skola af vederbörande ränteri enligt behörig anordning bestridas;

att, med upphäfvande af nu gällande föreskrifter i afseende å kronoutskylders och böters uttagande hos personer, som från skattskrifningsorten afflyttat, och förklarande att hvad särskildt deri är stadgadt om skyldighet att efterlysa bötfälde personer icke fortfarande kommer att gälla, Eders Kongl. Maj:t i nåder täcktes godkänna de underdånigst bifogade förslag till kungörelser, angående *dels* förändrade föreskrifter i afseende å allmänna utskylders uttagande hos personer, som från skattskrifningsorten afflyttat och *dels* redovisning inom länen för verkställigheten af meddelade bötesbeslut och för influtna bötesmedel.

Lärande, i händelse af nådigt bifall till hvad sålunda i underdånighet hemstälts, statskontoret erhålla nådigt bemyndigande, dels att, efter vidtagande af de rättelser i formulärens detaljer, som utöfver de här ofvan omförmälda fall må finnas nödiga, ombesörja de nya formulärens tryckning och utdelning, och dels att till efterrättelse för vederbörande kungöra de föreskrifter, som i sammanhang med utfärdandet af de nya formulären äro erforderliga och hvilka här ofvan blifvit föreslagna.

Enligt hvad här ofvan anförts hafva kollegierna, för möjligheten att rikshufvudboksarbetet skulle kunna verkställas så tidigt, att redan den 1 december årligen resultatet af föregående årets statsreglering vore känt, äfven ansett erforderligt att arbetskrafterna inom statskontoret blifva förstärkta. I detta hänseende torde statskontoret framdeles få afgifva underdånigt förslag.

De remitterade handlingarne äfvensom de af Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande i länen och öfverståthållareembetet afgifna underdåniga yttranden i ämnet bifogas i underdånighet.

Stockholm den 8 november 1883.

Underdånigst:

ARVID FR:SON POSSE.

O. F. AF SILLÉN.

AUG. HÄGGBLADH.

AXEL LILJENSTOLPE.

L. W. RIBEN.
föredragande.

HENNING v. UNGE.

l. s.

C. Kinberg.

Förslag

till kungörelse angående förändrade föreskrifter i afseende å allmänna utskylders uttagande hos personer, som från skattskrifningsorten afflyttat.

Med upphäfvande af nådiga kungörelsen den 19 december 1855 om krono-utskylders och böters uttagande hos personer, som från skattskrifningsorten afflyttat, enligt den lydelse denna författning erhållit genom Våra nådiga kungörelser af den 4 oktober 1861 och den 12 juli 1878, hafve VI funnit godt att härigenom i detta hänseende förordna som följer:

§ 1.

Då skattskyldig från skattskrifningsorten afflyttat, utan att hafva sina utskylder behörigen erlagt, åligger det vederbörande uppbördsman, *dels* att ofördröjligen efter uppbördsstämman slut noga undersöka, så väl huruvida husbonde eller annan person författningsenligt är pliktig att för den bortflyttades utskylder ansvara, som ock huruvida annan tillgång för utskyldernas gäldande förefinnes, i hvilka fall genom uppbördsmannens försorg bör uttagas hvad den skattskyldige lemnat obetaladt, *dels* ock att för hvarje kommun inom uppbördsdistriktet upprätta särskild restlängd, upptagande för en hvar skattskyldig, som enligt vederbörande kronobetjents intyg blifvit i skattskrifningsorten förgäfves eftersökt och hvilkens utskylder vid sådan undersökning, som ofvan omförmäles, icke kunnat inom uppbördsdistriktet uttagas, beloppet af dessa utskylder jemte stämmoböterna.

På landet skall uppbörds mannen skyndsamt öfverlemna dessa restlängder till vederbörande kommunalnämnder, hvarefter på nämndens anmälan pastors-embetet i församlingen skriftligen meddelar alla hos embetet tillgängliga upplysningar om de orter, till hvilka de bortflyttade sig begifvit; och bör kommunalnämnden, inom fjorton dagar efter det restlängd emottagits, densamma till uppbörds mannen återställa, försedd med påteckning, huruvida de deruti befintliga

uppgifter om personers vistelseort öfverensstämma med hvad nämnden har sig bekant, samt hvarest öfriga i restlängd upptagna personer, nämnden vederligt eller enligt dess förmodan, sig uppehålla.

I stad, utom Stockholm, åligger det magistraten att före den 15 april låta hos pastorsembetet inhemta enahanda upplysningar, hvilka böra af bemälda embete påtecknas restlängden.

§ 2.

Så snart ske kan och senast samtidigt med specialräkningens afgifvande, har uppördsmanen att hos Vår befallningshafvande begära handräckning för utskyldernas utbekommande hos en hvar af de från orten bortflyttade skattskyldige, om hvilkas vistelseort genom de i § 1 omförmälda åtgärder upplysning erhållits, och att för sådant ändamål vid ansökningen foga särskild förteckning å bemälda personer, åtföljd af dels de i § 1 omförmälda, dessa personer rörande restlängder med derå verkställda anteckningar, dels ock debetsedel eller uppördsboksutdrag, upptagande hvarje den skattskyldige påförd post; börande dessa debetsedlar eller uppördsboksutdrag öfversändas af Vår befallningshafvande till den myndighet eller tjensteman, som handräckningens ombesörjande eller verkställande åligger.

§ 3.

Hos Vår befallningshafvande skall uppördsmanen, i den mån inkomna upplysningar dertill föranleda och senast i sammanhang med restantieredogörelsens afgifvande, dels begära afskrifning ej mindre af alla de utskylder, som enligt förberörda, vederbörligen påtecknade restlängder finnas utestående hos sådana bortflyttade personer, om hvilkas vistelseort ingen upplysning kunnat vinnas, än ock af utskylderna för dem, som, jemlikt de å samma längder meddelade upplysningar, antagits upphålla sig å viss ort men, enligt sedermera skedd efterspaning och dittills inkomna behöriga intyg, icke kunnat å uppgifven ort anträffas, dels jemväl enligt särskild, behörigen styrkt, längd göra hemstallan om afkortning af utskylderna för de bortflyttade personer, om hvilka, enligt dittills å uppgifven ny vistelseort verkställd undersökning, upplysningar inkommit, som föranleda till dylik åtgärd.

§ 4.

Då, i fråga om utskylders uttagande hos personer, som från skattskrifningsorten afflyttat, handräckning blifvit i föreskrifven ordning begärd, skall åtgärd i anledning deraf utan dröjsmål vidtagas; åliggande det embets- och tjenste-

män, hvilkas handräckning äskats, att densamma så skyndsamt lemna, att svar, så vidt ske kan, må innan september månads början komma den länsstyrelse till handa, som handräckningen äskat; och hafva vederbörande uppbördsmän att senast inom en tid af en månad efter det sådant svar kommit honom tillhanda, hos Vår befallningshafvande göra ytterligare framställning i fråga om afkortning eller afskrifning af de utskylder, som enligt upplysningar, handräckningsvis inhemtade efter den tid, afskrifning eller afkortning enligt nästföregående § begärdes, icke kunna utbekommas.

§ 5.

Är afskrifning af från skattskrifningsorten bortflyttad persons utskylder hos Vår befallningshafvande begärd, eger Vår befallningshafvande att förhållandet i hvarje fall pröfva och, der uppbördsman sina åligganden fullgjort samt upplyst och styrkt är, att sådana på restlängd uppförda personer, om hvilkas vistelseort kännedom ej kunnat erhållas, blifvit förgäfves efterspanade, den sökta afskrifningen bevilja genom utslag, som underställes Vår och rikets kammarrätts pröfning. Saknas i något fall förväntad upplysning, skall, intill dess sådan upplysning vunnits, med pröfningen af afskrifningsfrågan i denna del anstå, men ärendet i öfrigt afgöras.

Finnes uppbördsman hafva uraktlåtit hvad honom i afseende på resternas indrifning ålegat, vare han skyldig till ansvar härför såsom för tjenstefel.

§ 6.

De af Vår befallningshafvande meddelade utslag i afskrifningsmål skola inom trettio dagar, räknade från utslagets datum, af Vår befallningshafvande till kammarrättens pröfning insändas.

§ 7.

Har afskrifning i räkenskaperna af från skattskrifningsorten bortflyttad persons utskylder blifvit medgifven, kvarstår likväl den bortflyttades betalningsskyldighet, i händelse han framdeles skulle anträffas; börande i sådant fall, eller derest kännedom om hans vistelseort sedermera erhålles, de obetalda utskylderna åter i räkenskaperna påföras för att uttagas och behörigen redovisas.

§ 8.

För kronouppbördsverket i Stockholm gäller, i afseende å resterande utskylders indrifning och redovisning, hvad uti särskildt reglemente för detta verk finnes stadgad.

Förslag

till kungörelse angående redovisning inom länen för verkställigheten af meddelade bötesbeslut och för influtna bötesmedel.

Sedan Vi för länen räkningsrätt denna dag fastställt nytt formulär, enligt hvilket bötesredogörelsen utslutits från räkningarne öfver den egentliga kronoppbörden i fögderier och städer, samt tillika, med upphäfvande af hittills gällande författning om kronoutskylders och böters uttagande hos personer, som från skattskrifningsorten afflyttat, utfärdat förändrade föreskrifter i afseende å allmänna utskylders uttagande, hafve Vi i fråga om redovisning för verkställigheten af meddelade bötesbeslut och för influtna bötesmedel funnit godt att, såvidt angår bötesredogörelsen inom länen, med upphäfvande af alla häremot stridande föreskrifter, i nåder förordna som följer:

§ 1.

Öfver vidtagna åtgärder för verkställighet af domstolars och andra myndigheters beslut, hvarigenom böter blifvit ådömda, tillhör det å landet kronofogde och i stad magistrat att för hvardera hälften af kalenderåret inom den 1 augusti och 1 februari till Vår befallningshafvande afgifva redogörelse, åtföljd af särskild räkning öfver de bötesmedel, som i följd af beslutet influtit. Dessa redovisningar, hvilka å landskontoret granskas och till en bötesredogörelse för hela länet sammanföras, skola med tillhörande verifikationer, för undergående af vidare granskning, insändas till Vår och rikets kammarrätt för det förra halfåret inom den 15 september och för det senare inom den 15 mars.

Underlåtenhet att i sålunda bestämd tid aflema dessa redogörelser och sammandrag medför enahanda påföljd, som i dylikt afseende är i fråga om länen öfriga räkningsrätt bestämd.

§ 2.

Då saköreslängd, enligt hvad derom särskildt finnes stadgadt, för verkställighet kommit redogörare tillhanda, åligger det denne att sjelf eller genom vederbörande utmätningsförrättare skyndsamligen vidtaga alla för bötesbeslutens verkställande erforderliga och på honom ankommande åtgärder, mot hvilka laga hinder icke möter, samt att i detta afseende icke allenast, i den ordning nästföljande § bestämmer, hos Vår befallningshafvande begära handräckning för beslutens verkställande i afseende å sådane bötfälde, som, enligt hvad känt eller sannolikt är, uppehålla sig å viss, i saköreslängden antecknad eller vid deras efterspanande uppgifven ort utom redogörarens uppborrdistrict, utan ock, der annat hinder för verkställighet icke är för handen, men den bötfälde vid undersökning befunnits sakna utmätningsbara tillgångar, hos vederbörande göra framställning om böternas förvandling, då sådan lagligen eger rum.

§ 3.

Då handräckning begäres skall redogöraren, jemte särskild förteckning, upptagande den domstol eller myndighet, som böterna ådömt, dagen, då sådant skett, den bötfäldes namn, yrke och hemvist, böternas belopp och handräckningsorten, tillika för hvar och en derå upptagen person bifoga fullständigt saköreslängdsutdrag, försedt med bevis af behörig kronobetjent, att den bötfälde blifvit å uppgifven vistelseort inom redogörarens uppborrdistrict eftersökt utan att kunna anträffas, äfvensom med uppgift, enligt tillgängliga upplysningar, om den ort, dit den bötfälde, veterligen eller efter förmodan, sig begifvit. Afser handräckningen person, som är eller enligt saköreslängdens lydelse måste antagas vara inom redogörarens distrikt mantalsskrifven, skall derjemte biläggas intyg från vederbörande pastorsembete och å landet jemväl från kommunalnämnd, innefattande de upplysningar, bemälda myndigheter må kunna vara i tillfälle att om den bötfäldes vistelseort meddela; börande dessa myndigheter skyndsamligen och senast inom 14 dagar, efter det begäran om sådant intyg till dem ankommit, detsamma till redogöraren aflemna.

Af Vår befallningshafvande öfversändas derefter utdragen skyndsamligen till den myndighet eller tjänsteman, handräckningens ombesörjande eller verkställande åligger, hvilken har att den sökta handräckningen utan dröjsmål meddela och att, då frågan är om bötfäld person, som är eller enligt meddelad uppgift måste antagas vara i handräckningsorten mantalsskrifven, men derstädes icke kan af kronobetjeningen anträffas, hos pastorsemetet och å landet jemväl hos kommunalnämnden, på enahanda sätt som i motsvarande fall redogöraren

sjelf, inhemta tillgängliga upplysningar om den bötfäldes vistelseort och skriftligt intyg derom sig förskaffa.

§ 4.

Kan till följd af annan laga orsak, än bristande kännedom om den bötfäldes vistelseort, bötesbeslut icke bringas till verkställighet, må, der anledningen varder behörigen styrkt, böterna med Vår befallningshafvandes tillstånd uti redogörelsen för verkställighet af bötesbeslut afföras.

För sådant ändamål åligger det redogöraren, att senast fjorton dagar före slutet af hvarje halft år hos Vår befallningshafvande göra ansökan om afskrifning och dervid foga dels en förteckning, upptagande domstol eller myndighet, som böterna ålagt, dagen, då sådant skett, den bötfäldes namn, yrke och hemvist samt böternas belopp och fördelning, äfvensom uppgift om dagen, då sakörelängd angående böterna kommit redogöraren till handa, dels ock fullständiga bevis om de förhållanden, på grund af hvilka afskrifningen anses påkallad.

§ 5.

Jemväl i det fall att verkställighet af bötesbeslut förhindras genom bristande kännedom om den bötfäldes vistelseort, åligger det redogöraren att hos Vår befallningshafvande afskrifning begära med bifogande af sådan förteckning, som i § 4 är föreskrifven, jemte intyg att de bötfälde, om hvilkas vistelseort kännedom ej kunnat erhållas, blifvit förgäfvos efterspanade; hvarefter Vår befallningshafvande eger att förhållandet i hvarje fall pröfva och, derest redogöraren befinnes hafva för de bötfäldes anträffande och erforderliga upplysningars vinnande fullgjort hvad honom ålegat, utan att ändock någon kännedom om deras vistelseort stått att erhålla, om böternas afskrifning förordna genom beslut, som underställes kammarrätten och hvilket jemte de till beslutet hörande handlingar skola för sådant ändamål till kammarrätten insändas inom trettio dagar efter beslutets meddelande. De ådömda böterna må icke uti redogörelsen afföras förr än beslutet blifvit af kammarrätten fastställt.

§ 6.

Hafva böter i följd af bristande kännedom om den bötfäldes vistelseort i redogörelsen afförts, skola dock, derest den bötfälde framdeles, under den tid bötesbeslutet eger gällande kraft, anträffas eller kännedom om hans vistelseort erhålles, böterna ånyo i redogörelsen upptagas och beslutet till verkställighet befordras.

§ 7.

Bötesmedel, som tillfalla kronan eller eljest på grund af gällande föreskrifter skola till ränteriet ingå, böra senast inom åtta dagar efter utgången af hvarje qvartal, hvarunder böterna influtit, af redogöraren levereras.

Åklagarens och målsegarens jemte öfriga bötesandelar, hvilka icke till ränteriet levereras, böra, sedan de influtit, vid anfordran vederbörande tillhandahållas, med skyldighet för redogöraren att, oberoende af särskildt kraf, så tidigt tillställa hvar och en, hvad honom af sådana bötesandelar tillkommer, att qvit-tenser derå kunna räkningen biläggas; och skola medel af ifrågavarande slag, då de af en eller annan anledning icke derförut kunnat vederbörande tillställas, samtidigt med räkningens aflemnande i ränteriet deponeras för att derifrån vederbörande tillhandahållas.

§ 8.

I afseende å de bötesbeslut, som vid redogörelsens afgifvande blifvit verkställda, så att i följd deraf böterna kunnat afföras, skall redogörelsen vara styrkt med vederbörliga bevis, då böterna vid bristande tillgång blifvit med motsvarande förvandlingsstraff aftjenta, och med särskild räkning öfver de bötesmedel, som blifvit frivilligt erlagda eller utmättningsvis uttagna.

Då böter uti redogörelse för verkställighet af bötesbeslut upptagas såsom oredovisade, skall anledningen dertill vara styrkt medelst restlängd, upptagande:

a) summariskt, alla böter, som till följd af bristande kännedom om de bötfäldes vistelseort äro på afskrifningsåtgärd beroende;

b) specifikt, de böter, som bero på sökt handräckning eller på afskrifning i de fall, då sådan af annan anledning än den under a) omförmälda är medgifven, med uppgift för en hvar bötfäld om dagen, då handräckning eller afskrifning blifvit sökt, samt

c) likaledes specifikt, alla öfriga böter, hvilka på verkställighetsåtgärd äro beroende, med noggran uppgift om de hinder, som i hvarje fall mött för verkställigheten.

Restlängden, som i särskilda kolumner skall utvisa böternas fördelning, bör i afseende å de under c) omförmälda böter vara åtföljd af behöriga intyg samt i afseende på de under a) och b) upptagna af landskontoret bestyrkas, innan redogörelsen till kammarrätten insändes.

§ 9.

Hvad om redovisning af böter nu blifvit stadgadt eger jemväl tillämpning i afseende å försutna viten, förbrutet gods och afgifter, som i sammanhang med

böter ådömas; och skall, då utan saköreslängds aflemnande verkställighet af bötesbeslut sker på grund af utslag eller annan handling, som för sådant ändamål blifvit redogöraren tillstäld, dervid tillämpas hvad i fråga om saköreslängd här ofvan finnes bestämdt.

§ 10.

Denna kungörelse har icke tillämpning på stämmoböter, hvilka redovisas i den för kronoutskylder stadgade ordning.
